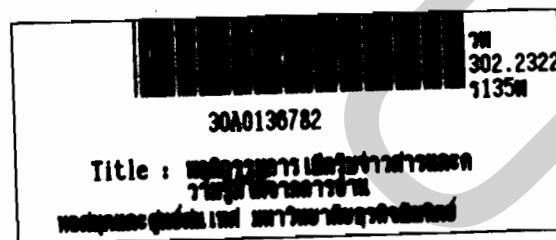

พฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารและความรู้ที่ได้จากการอ่านข่าวปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือ
พิมพ์รายวัน ของอาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม

นางสาวรติกร เรืองอุไรฤกษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาศาสตรธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

พ.ศ. 2540

ISBN 974-281-180-6

A study of information exposure and knowledges obtained from the political reform news stories in the daily newspapers : case study of the lecturers in Dhurakijpundit University and Sripatum University.

Miss. Ratikorn Ruang-Urairerk

A Thesis Submitted in Partial Fullfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Communication Arts

Department of Business Communication Arts

Graduate School Dhurakijpundit University

1997

ISBN 974-281-180-6

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปริญญา นิเทศศาสตรบัณฑิต

ชื่อวิทยานิพนธ์

พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารและความรู้ที่ได้จากการอ่านข่าวปฏิรูปทางการเมือง จากหนังสือพิมพ์รายวันของอาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์และอาจารย์มหาวิทยาลัย ศรีปทุม

โดย น.ส.รติกร เรืองอุไรฤกษ์

สาขาวิชา นิเทศศาสตรบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.พงษ์เทพ วรกิจโกศาทร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(รศ.ดร.สมควร กวียะ)

..... กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
Wongthaw Witsakorn
(ดร.พงษ์เทพ วรกิจโกศาทร)

..... กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(รศ.วิจิตร ภักดิ์ศรีรัมย์)

..... กรรมการ

..... กรรมการผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย

(อาจารย์อรุณ งามดี)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.พรพันธ์ พาลุสุข)

วันที่ 30 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2540

กิตติกรรมประกาศ

กราบขอบพระคุณ คุณพ่อเกรียงไกร เรืองอุไรฤกษ์ คุณแม่ศศิภาญจน์ เรืองอุไรฤกษ์ ผู้ซึ่งให้กำเนิด คอยดูแล เอาใจใส่ ห่วงใย ให้ความรักความอบอุ่น อบรม สั่งสอน ให้กำลังใจ และสนับสนุนให้ได้รับการศึกษาตลอดมา

กราบขอบพระคุณ ดร. พงษ์เทพ วรกิจโกศาทร กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ที่กรุณาเสียสละเวลาคอยเอาใจใส่ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ ห่วงใย และให้กำลังใจอย่างดียิ่ง ตลอดการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สมควร กวียะ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์วิจิตร ภักดีรัตน์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์อรุณงามดี กรรมการผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย ที่กรุณาเสียสละเวลาให้คำปรึกษาและช่วยขัดเกลาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยดีมาตลอด

กราบขอบพระคุณอาจารย์ผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้สั่งสอน อบรม ให้การศึกษาดังแต่เริ่มอ่านออกเขียนได้

กราบขอบพระคุณ คุณยาย และญาติ ๆ ทุกคนที่คอยให้กำลังใจ ขอบคุณน้องชายสุดที่รักที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ ขอบคุณ พี่เล็ก พี่ตุ๊ก ที่คอยอดหลับอดนอน ช่วยกันมาตลอด ขอบคุณน้องนุช น้องจ๋ม น้องพี น้อง ๆ และเพื่อน ๆ ทีมฮอกกี้น้ำแข็ง 'ยั้งดีกส์' ที่ช่วยเก็บและรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณหัวใจทุกดวงที่คอยให้กำลังใจของเพื่อน พี่ น้อง ทุกคน ที่ไม่สามารถเอ่ยนามได้ครบทั้งหมด

กราบขอบพระคุณ อาจารย์ผู้ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ ทั้งผู้ที่กรุณาให้ความร่วมมือและไม่ให้ความร่วมมือ

สุดท้าย หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีประโยชน์อยู่บ้าง ผู้วิจัยขอมอบให้ คุณพ่อสุดที่รักผู้ล่วงลับ ผู้มีพระคุณทุกท่าน และสถาบันอันทรงเกียรติแห่งนี้

รติกร เรืองอุไรฤกษ์

15 พ.ค. 2540

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ท
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพ.....	ด
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ประโยชน์ของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์.....	8
2. แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ทฤษฎีการสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวข้อง.....	8
- ทฤษฎีสื่อสารมวลชนของ Willbur Schramm.....	8
- ทฤษฎีสื่อสารมวลชนของ Westly and M.S. Maclean.....	9
- ทฤษฎีการไหลสองจังหวะของ Paul F. Lazarsfeld.....	14
บทบาทสื่อมวลชนกับการเมือง.....	15
พฤติกรรมการเปิดรับสารจากสื่อมวลชน.....	18
การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชน.....	24
พฤติกรรมความสนใจและการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชน.....	25

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
หนังสือพิมพ์.....	27
- ความหมายของหนังสือพิมพ์.....	27
- วัตถุประสงค์ของหนังสือพิมพ์.....	29
- บทบาทและหน้าที่ของหนังสือพิมพ์.....	29
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
3. ระเบียบวิธีการวิจัย.....	39
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	39
สมมติฐานการวิจัย.....	41
วิธีการวิจัย.....	41
ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	42
เครื่องมือในการเก็บข้อมูล.....	42
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
ตอนที่ 1 ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง.....	44
ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง.....	47
- การเปิดรับข่าวสาร.....	48
- การเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์ที่ติดตามข่าวการปฏิรูป ทางการเมือง.....	57
ตอนที่ 3 ความรู้ที่ได้มาจากการอ่านหนังสือพิมพ์ ประเด็น ปฏิรูปทางการเมือง.....	71
ตอนที่ 4 การอ่านหนังสือพิมพ์กับความรู้เรื่องการปฏิรูปทางการเมือง.....	78

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปทางการเมือง และการ เสนอข่าวสารทางหนังสือพิมพ์.....	84
5. สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	87
สรุปผลการวิจัย.....	87
อภิปรายผลการวิจัย.....	90
ข้อเสนอแนะ.....	92
บรรณานุกรม.....	94
ภาคผนวก.....	97
แบบสอบถาม.....	98
กรอบเบื้องต้นร่างรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน.....	105
ประวัติผู้วิจัย.....	157

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	45
2. แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกอายุ.....	46
3. แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่ง.....	46
4. แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	47
5. แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลำดับการติดตามข่าวสารทางการเมือง.....	48
6. แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการติดตามข่าวเศรษฐกิจ.....	49
7. แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการติดตามข่าวสังคม.....	50
8. แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการติดตามข่าวการศึกษา.....	51
9. แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการติดตามข่าวต่างประเทศ.....	52
10. แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการติดตามข่าวศิลปวัฒนธรรม.....	53
11. แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการติดตามข่าวเกษตรกรรม.....	54
12. แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการติดตามข่าวกีฬา.....	55
13. แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการติดตามข่าวบันเทิง.....	56
14. แสดงค่าเฉลี่ยของคำตอบเกี่ยวกับพฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารของ กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการติดตามข่าวต่าง ๆ	57

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
15. แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับ การติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมืองจาก หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ.....	58
16. แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการติดตามข่าวการปฏิรูปทางการเมืองจาก หนังสือพิมพ์มติชน.....	59
17. แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการติดตามข่าวการปฏิรูปทางการเมือง จากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์.....	60
18. แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการติดตามข่าวการปฏิรูปทางการเมืองจาก หนังสือพิมพ์ข่าวสด.....	61
19. แสดงความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการติดตามข่าวการปฏิรูปทางการเมืองจาก หนังสือพิมพ์สยามรัฐ.....	62
20. แสดงความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการติดตามข่าวการปฏิรูปทางการเมือง จากหนังสือพิมพ์สยามโพสต์.....	63
21. แสดงความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมือง จากหนังสือพิมพ์แนวหน้า.....	64
22. แสดงความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมือง จากหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ.....	65
23. แสดงความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมือง จากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ.....	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
24. แสดงความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมือง จากหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ.....	67
25. แสดงความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมืองจาก หนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น.....	68
26. แสดงความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมืองจาก หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์.....	69
27. แสดงค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับ การติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด มติชน และหนังสือพิมพ์อื่น ๆ	70
28. แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ผลของคะแนนใน 'ประเทศไทยเปลี่ยนการปกครองจาก ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช มาเป็นระบอบประชาธิปไตย มาเป็นเวลาประมาณกี่ปี'	71
29. แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม ผลของคะแนนในคำถาม 'สาเหตุสำคัญของความจำเป็นที่ ต้องมีการปฏิรูปทางการเมือง คืออะไร'.....	72
30. แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ผลของคะแนนในคำถาม 'ประเด็นสำคัญของการปฏิรูป ทางการเมืองคืออะไร'.....	72
31. แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ผลของคะแนนในคำถาม 'สภาร่างรัฐธรรมนูญมีจำนวน สมาชิกกี่คน'.....	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
32. แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามผลของ คะแนนในคำถาม 'สภาร่างรัฐธรรมนูญเลือกตัวแทนจากพื้นที่ ต่าง ๆ จำนวนกี่คน'.....	74
33. แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามผลของ คะแนนในคำถาม 'ประธานคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ คือใคร'.....	74
34. แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามผลของ คะแนนในคำถาม 'สสร. มีกำหนดการทำงานหลังการแต่งตั้ง ทั้งหมด กี่วัน'.....	75
35. แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามผลของ คะแนนในคำถาม 'สภาร่างรัฐธรรมนูญได้แบ่งกลุ่มปัญหาหลัก ที่ร่างรัฐธรรมนูญใหม่จะต้องหยิบยกขึ้นแก้ไขปรับปรุงเป็นกี่กลุ่ม'.....	76
36. แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามผลรวม ของคะแนนในคำถาม ส่วนที่ 3 ของแบบสอบถาม (ส่วนความรู้ ทั่วไปเกี่ยวกับการปฏิรูปทางการเมือง).....	76
37. แสดงการเปรียบเทียบระหว่างความรู้เรื่องการปฏิรูปทาง การเมืองกับการอ่านหนังสือพิมพ์.....	78
38. แสดงว่าจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม หนังสือพิมพ์ที่กลุ่มตัวอย่างติดตามข่าวพัฒนาการร่าง รัฐธรรมนูญ.....	79
39. แสดงว่าจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม หนังสือพิมพ์ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่ามียุทธศาสตร์และหน้าที่ เสนอข่าวสารการจัดร่างได้ดีที่สุด.....	80

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

40. แสดงว่าจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหนังสือพิมพ์ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าน่าเชื่อถือที่สุดในการเสนอข่าวการจัดร่างรัฐธรรมนูญ.....	81
41. แสดงว่าจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหนังสือพิมพ์ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่ามีประสิทธิภาพสูงสุดในการเสนอข่าวการจัดร่างรัฐธรรมนูญ.....	82
42. แสดงว่าจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหนังสือพิมพ์ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าให้ข้อเสนอแนะในการจัดร่างรัฐธรรมนูญมากที่สุด.....	83
43. แสดงค่าจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ความเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นในการปฏิรูปทางการเมือง.....	84
44. แสดงค่าจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการปฏิรูปทางการเมือง.....	85
45. แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความเห็นเกี่ยวกับ ความจำเป็นในการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน ในการร่างรัฐธรรมนูญใหม่.....	85
46. แสดงค่าจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ในการจัดร่าง.....	86

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1. แสดงแบบจำลองกระบวนการสื่อสารมวลชน ของ Willbur Schramm.....	9
2. แสดงแบบจำลองความคิดรวบยอดแบบที่ 1 ของกระบวนการ สื่อสารของ Westly and M.S. Maclean.....	10
3. แสดงแบบจำลองความคิดรวบยอดแบบที่ 2 ของกระบวนการ สื่อสารของ Westly and M.S. Maclean.....	11
4. แสดงแบบจำลองความคิดรวบยอดแบบที่ 3 ของกระบวนการ สื่อสารของ Westly and M.S. Maclean.....	12
5. แสดงแบบจำลองความคิดรวบยอดแบบที่ 4 ของกระบวนการ สื่อสารของ Westly and M.S. Maclean.....	13
6. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ตามแนวความคิด ของ Lerner.....	19
7. แสดงความสัมพันธ์การสนใจทางการเมือง ไปสู่การมีส่วนร่วม ทางการเมือง.....	20
8. แสดงความสนใจทางการเมืองกับการเปิดรับข่าวสาร ทางการเมืองของ Alker.....	20
9. แสดงความสัมพันธ์ความสนใจทางการเมือง กับพฤติกรรม การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของ Mc Crone.....	21
10. แสดงผลย้อนกลับของการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง จากสื่อมวลชน.....	21
11. แสดงความรู้ทางการเมืองกับการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน.....	24
12. แสดงความสัมพันธ์ของการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง จากสื่อมวลชนที่เกิดจากตัวแปร 3 ตัว.....	25

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่

หน้า

13. แสดงรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จด้วยกระบวนการ	
3 กลุ่ม คือ ปัจจัยภูมิหลังของประชากร พฤติกรรมการเปิดรับ	
ข่าวสาร การมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	26

DPU

หัวข้อวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร และความรู้ที่ได้จากการอ่านข่าวปฏิรูปทางการเมือง
การเมืองจากหนังสือพิมพ์รายวัน ของอาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ชื่อนักศึกษา นางสาวดิกร เรืองอุไรฤกษ์

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร. พงษ์เทพ วรกิจโกศาทร

สาขาวิชา นิเทศศาสตร์ธุรกิจ

ปีการศึกษา 2539

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร และความรู้ที่ได้จากการอ่านข่าวปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์รายวัน ซึ่งจะทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ของพฤติกรรมและความรู้ที่ได้จากการอ่านข่าวทางการเมือง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา ประชากร กลุ่มเป้าหมายที่เป็นอาจารย์ประจำ มีวุฒิระดับปริญญาโท และทำหน้าที่สอนในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และมหาวิทยาลัยศรีปทุม เพื่อเป็นการเปรียบเทียบโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 112 ตัวอย่าง เป็นกลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ 56 ตัวอย่าง และกลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยศรีปทุม 56 ตัวอย่าง ซึ่งได้กระจายแบบสอบถามครอบคลุมไปยังคณะและสาขาวิชาที่กลุ่มตัวอย่างสอนอยู่ อย่างน้อยกึ่งหนึ่งของสาขาที่มหาวิทยาลัยนั้น ๆ เปิดสอน คำตอบที่ได้รับจากการศึกษาครั้งนี้ อาจารย์กลุ่มตัวอย่างจะเป็นผู้ลงมือตอบแบบสอบถามเอง และหรือให้ผู้เก็บข้อมูลทำการสัมภาษณ์

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ตอนที่ 3 ความรู้เรื่องการปฏิรูปทางการเมือง ตอนที่ 4 การอ่านหนังสือพิมพ์รายวันกับความรู้เรื่องการปฏิรูปทางการเมือง ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปทางการเมือง และการเสนอข่าวสารทางหนังสือพิมพ์ ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย เพื่อใช้บรรยาย ข้อมูลทั่วไปของประชากรในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิรูปทางการเมือง ความรู้ที่ได้จากการอ่าน

ข่าวปฏิรูปทางการเมือง และความคิดเห็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิรูปทางการเมือง และการเสนอข่าวสารทางหนังสือพิมพ์

สรุปผลการวิจัย

1. อาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม มีพฤติกรรมเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ที่แตกต่างกัน กล่าวคือ อาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จะเปิดรับข่าวการเมืองเป็นอันดับ 1 (ค่าเฉลี่ย 1.84) ซึ่งมากกว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมที่เปิดรับข่าวสารทางการเมืองเป็นอันดับที่ 9 (ค่าเฉลี่ย 1.06) รองลงมาจากข่าวการศึกษา ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวต่างประเทศ ข่าวศิลปวัฒนธรรม ข่าวสังคม ข่าวกีฬา ข่าวบันเทิง และข่าวเกษตรกรรม

2. อาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม มีความรู้เรื่องการปฏิรูปการเมืองไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ อาจารย์ทั้งสองมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับ 'ปานกลาง/น้อย'

3. อาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมติดตามข่าวสารเรื่องปฏิรูปทางการเมืองจากสื่อหนังสือพิมพ์ที่ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ อาจารย์ทั้งสองมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่เปิดรับข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชน เพื่อการมีความรู้เรื่องการปฏิรูปทางการเมือง

4. อาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม ได้รับข่าวความรู้ไม่แตกต่างกันจากการอ่านหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ กล่าวคือ จากการวิจัยพบว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชน จะตอบคำถามถูก ระดับ 'มาก' ในจำนวนที่เท่ากัน เช่นเดียวกับอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม จะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์ไม่ใช่ตัวกำหนดความรู้ของบุคคล แต่ขึ้นอยู่กับความสนใจที่จะเลือกเปิดรับ รับรู้ และจดจำข่าวสารของบุคคลนั้น ๆ

อนึ่ง อาจารย์ทั้งสองมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่เห็นว่า มีความจำเป็นและเหมาะสมมากที่สุดในการปฏิรูปทางการเมือง และมีความจำเป็นมากที่สุดเช่นกันในการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในการร่างรัฐธรรมนูญ ส่วนหนังสือพิมพ์ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า เสนอ

ข้าวได้ดีที่สุด ครบถ้วน มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว น่าเชื่อถือ และมีข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ หนังสือพิมพ์มติชน รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์แนวหน้า ไทยรัฐ และข่าวสดตามลำดับ

D
P
U

Thesis Title	A study of information exposure and knowledges obtained from the political reform news stories in the daily newspapers : case study of the lecturers in Dhurakijpundit University and Sripatum University.
Name	Miss Ratikorn Ruang-Uraierk
Thesis Advisor	Dr. Pongthep Vorakitpokatorn
Department	Business Communication Arts
Academic year	1996

ABSTRACT

The objective of this quantitative research is to study of information exposure and knowledges obtained from the political reform news stories in the daily newspapers.

The case study is conducted among the full time lecturers who graduated in Master degree, and actually teach in Dhurakijpundit University and Sripatum University. The questionnaires are applied as the tool of data collection among one hundred and twelve sampling group of which fifty-six are those from Dhurakijpundit University and fifty-six are from Sripatum University. The questionnaires are distributed to various faculties and departments at half a number of the whole academic units in each university.

The questionnaires are divided into five sections : firstly, there is fundamental information of sampling group; secondly, information exposure and knowledges obtained ; thirdly, political reform awareness; fourthly, reading of daily local newspaper and political reform knowledge; fifthly, comments on political reform and information presented in the newspaper. The descriptive statistics is applied for the data analysis such as percentage, descriptive average for general data of population and the other data.

The Research Summary

1. Dhurakijpundit University's lecturers receive the political news as the first priority (average :1.84) while Sripatum University's lecturers as the ninth priority (average : 1.06) after the news on education, sports, entertainments and agriculture respectively.

2. Dhurakijpundit University and Sripatum University's lecturers equally possesses the knowledge of political reform.

3. Both Dhurakijpundit University and Sripatum University's lecturers paid much attention to political reform affairs from about the same newspapers that are Thairath and Matichon.

4. Dhurakijpundit University and Sripatum University's lecturers equally obtained information from each daily newspaper. Therefore, it is obvious that a newspaper is not a factor of individual knowledge but it depends on the individual attention to receive, perceive and memorize. The majority view of both universities' lecturers is that it's requisite and the most appropriate to reform the political system as well as to listen to public's views in the drafting of the constitution. The newspaper studied are the best in presenting news completely, efficiently, quickly and reliably.

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยได้มีเหตุการณ์ต่าง ๆ ทางการเมืองเกิดขึ้น มีปัจจัยหลายอย่างที่เป็นอุปสรรคขวางกั้นมิให้การปกครองดำเนินไปด้วยความราบรื่น ซึ่งทั้งหมดล้วนแต่เป็นสิ่งที่ทำให้ประชาชนรู้สึกเสื่อมศรัทธาต่อการปกครองที่เกิดขึ้น เป็นเหตุให้รัฐบาลขาดเสถียรภาพจนไม่สามารถแก้ไขปัญหามืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาสำคัญ ๆ หลากหลายที่มีผลกระทบโดยตรงต่อประชาชนถูกปล่อยไว้ให้เรื้อรังและรุกรามหนักยิ่งขึ้นจนไม่สามารถแก้ไขให้ลุล่วงไปได้ นับได้ว่าเป็นสภาวะวิกฤติของประเทศที่น่ากังวลและเป็นห่วงอย่างยิ่ง เป็นสภาวะวิกฤติที่เกี่ยวข้องกับทุกชีวิตของประชาชนทุกด้าน ทุกระดับชีวิตของทั้งชุมชนและชีวิตประเทศที่เกี่ยวข้องด้วย

จากมุมมองต่าง ๆ ปัญหาการซื้อสิทธิขายเสียง ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันของนักการเมือง เป็นสาเหตุต้น ๆ ของสภาวะวิกฤติดังกล่าว ดังนั้นการจะแก้ปัญหที่เกิดขึ้นนั้นให้ได้ผลจริงจังและสถาพร จำเป็นต้องกระทำการหลาย ๆ ด้านไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งควรจะเริ่มต้นที่การปฏิรูปทางการเมืองก่อน เป็นการปฏิรูปที่มีพื้นฐานมาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริงในกระบวนการทุกขั้นตอนของระบบการเมือง จากประชาชนทุกคนทุกระดับชั้นในสังคม จากนั้นการปฏิรูปการเมืองให้บรรลุผลสำเร็จอย่างแท้จริง จึงเป็นการหาทางป้องกันมิให้คนเลวมีส่วนเข้ามาใช้อำนาจปกครองบ้านเมืองโดยใช้ความร่วมมือร่วมใจกันของประชาชนไทยทั้งชาตินั้นเอง และเพื่อที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างแท้จริง คือ การทำให้สิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชน มีผลบังคับใช้ได้ในทางรูปธรรม

ด้วยเหตุที่จัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ขึ้นมาทั้งฉบับนี้ ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิรูปทางการเมืองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการยกร่างโดยตลอด รัฐธรรมนูญฉบับนี้จึงควรเป็นรัฐธรรมนูญแห่งสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชนอย่างแท้จริง

การจัดทำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ทั้งฉบับในครั้งนี้ จึงนับได้ว่าประชาชนคนไทยจะมีส่วนร่วมมากที่สุดเท่าที่เคยมีมาในประวัติศาสตร์การเมืองของประเทศไทย การมีส่วนร่วมของประชาชนเช่นนี้ มีนัยสำคัญอย่างน้อยที่สุด 4 ประการ คือ

1. ความคิดเห็นของประชาชนมีส่วนร่วมสำคัญในการกำหนดบทบัญญัติและกลไกของรัฐธรรมนูญ
 2. ตัวแทนของประชาชนเป็นผู้ร่างรัฐธรรมนูญ
 3. ประชาชนสามารถคาดหวังได้ว่าจะได้รับประโยชน์จากรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ เพราะเป็น ธรรมนูญแห่งสิทธิเสรีภาพ ของประชาชน
 4. ประชาชนจะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ รักและหวงแหนรัฐธรรมนูญฉบับใหม่
- ในขณะที่รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ซึ่งกำลังอยู่ในขั้นตอนของการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน จะเป็นรอยต่อของการเมืองไทยในปัจจุบันกับอนาคต เป็นสิ่งที่จะสะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาของคนไทย ที่ได้จากประสบการณ์ การเรียนรู้ และวิวัฒนาการจากอดีตถึงปัจจุบัน เพื่อสร้างสรรควิถีทางที่คาดหวังว่าจะเป็นประโยชน์สูงสุดสำหรับสังคมไทยด้วย

ฯพณฯ อนันท์ ปันยารชุน ประธานคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญได้ปาฐกถาเกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญใหม่ เพื่อ 'ปฏิรูปการเมือง' ณ หอประชุมโรงเรียนสรรพวิทยาคม อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2540 ตอนหนึ่งกล่าวว่า 'ผมคิดว่ากระบวนการร่างรัฐธรรมนูญที่กำลังเกิดขึ้นนี้เป็นนิมิตหมายที่ดีของสังคมไทย เพราะเป็นครั้งแรกที่กระบวนการสร้าง 'จิตวิญญาณ' ให้กับรัฐธรรมนูญได้เกิดขึ้นแล้วในสังคมไทย รัฐธรรมนูญนั้น หากมิได้เป็นการรวบรวมไว้ซึ่งเจตจำนงร่วมกันของมหาชนในสังคมนั้น ก็คงเป็นเพียงตราสารที่เขียนขึ้นโดยขาดจิตวิญญาณ ซึ่งทำให้ความศักดิ์สิทธิ์ หรือคุณค่าที่แท้จริงของรัฐธรรมนูญขาดหายไป ดังนั้น กระบวนการตรงนี้ที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะนำไปสู่จุดมุ่งหมายสูงสุดที่ทุกคนใฝ่ฝันได้หรือไม่ ก็เป็นกระบวนการที่เริ่มนำพาสังคมไทยไปถูกทางแล้ว

กฎหมายรัฐธรรมนูญตามระบอบประชาธิปไตยในระบบสากล จะมีทั้งประเทศแบบที่เป็นรัฐธรรมนูญลายลักษณ์อักษรและกำหนดให้เป็นกฎหมายสูงสุด อันมีต้นแบบที่ผสมผสานกันระหว่างแบบจากประเทศสหรัฐอเมริกา และต้นแบบจากประเทศอังกฤษ แต่ไม่ว่าจะเป็นแบบใด กฎหมายรัฐธรรมนูญ ก็จะต้องเป็นรากฐานการพัฒนาทุกด้านของ

ประเทศ เป็นกติกาแห่งการปกครองที่สื่อถึงเจตจำนงของประชาชาติ แต่ความคิดส่วนนี้ไม่เคยอยู่ในความคิดและวัฒนธรรมไทย บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ผ่าน ๆ มา ถูกใช้เพียงเพื่ออ้างอิงถึงบรรดาผู้มีบทบาทหน้าที่ทางการเมือง และใช้สำหรับการใช้อำนาจทางการเมืองเป็นหลัก

ผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านเคยบอกไว้ว่าจะต้องจัดวางระบบใหม่ ระบบจะต้องให้อำนาจให้บุคคลนั้นสามารถมีศักยภาพที่จะจัดการสังคมไทยให้เป็นสุขอย่างมีประสิทธิภาพ และที่สุดจะต้องมีการตรวจสอบ เพื่อควบคุมบุคคลที่เข้าสู่ระบบการเมืองนั้น กระทำในทางที่มิชอบได้ อันทำให้กติกาทางการเมืองที่กำหนดขึ้นใหม่ มีความชอบธรรม (Legitimacy) ประสานไปกับการมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) ในที่สุด

การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม การพิทักษ์สิ่งแวดล้อม และการคุ้มครองสิทธิของผู้ด้อยโอกาส เป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งที่ไม่สามารถละเลยได้ในการยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ฉบับนี้ เพื่อให้เกิดคุณประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศไทย สภาร่างรัฐธรรมนูญควรจะสนับสนุนให้เกิดการระดมความคิดจากประชาชนทุกหมู่เหล่าทั่วประเทศ เกี่ยวกับแนวทางที่จะยกร่างรัฐธรรมนูญ แต่ต้องปราศจากอิทธิพลและหรือการแทรกแซงใด ๆ ทั้งสิ้น และยังคงต้องทำความเข้าใจว่า การมีรัฐธรรมนูญใหม่แม้ว่าจะได้กติกาที่จัดวางระบบทางการเมืองในแนวทางใหม่ ๆ แต่ก็ยังไม่ได้หมายความว่าประเทศไทยจะเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในวิถีทางที่งดงามทั้งหมด เพราะยังต้องอิงอาศัยกระบวนการอื่น ๆ อีกมากมายที่จะมารองรับ หรือบังคับ ให้การเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายประกอบ ตลอดจนวัฒนธรรม และทัศนคติของคนในสังคมไทยที่จะสำนึกถึงคุณค่าของระบอบประชาธิปไตยนั้น การติดตามเฝ้ามองจากสาธารณชนจึงไม่ควรยุติเพียงการยกร่างรัฐธรรมนูญสำเร็จ หากแต่ควรถือเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างสรรค์ระบอบการปกครองนี้ให้เป็นของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน อย่างแท้จริงต่อเนื่องไปอย่างยั่งยืน

จากที่กล่าวข้างต้นนั้น เรื่องราวต่าง ๆ ก็ได้ถูกนำเสนอผ่านสื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อหนังสือพิมพ์มาเป็นลำดับ ประชาชนทั่วไปย่อมจะรับรู้และติดตามการเสนอข่าวเช่นเดียวกัน ความแตกต่างของอาชีพ วัย ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือ ประสบการณ์ของประชาชนก็ย่อมเกิดการรับรู้ข่าวสารจากหนังสือพิมพ์แตกต่างออกไปด้วย อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องเหล่านี้มากขึ้น วิทยานิพนธ์นี้จึงได้สนใจว่า อาจารย์ผู้ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นผู้นำทางความคิด และเป็นผู้เผยแพร่ถ่ายทอดความรู้ไปยังลูกศิษย์ ซึ่งเป็นสมอง

และพลังของประเทศชาติ ในมหาวิทยาลัยเอกชนมีพฤติกรรมและการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง โดยเฉพาะเรื่องการปฏิรูปทางการเมือง และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดร่างรัฐธรรมนูญเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิรูปทางการเมืองของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเอกชน 2 แห่ง
2. เพื่อศึกษาถึงความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือพิมพ์ ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเอกชน 2 แห่ง
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมและความรู้ที่ได้จากการอ่านข่าวปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยในมหาวิทยาลัยเอกชน 2 แห่ง
4. เพื่อเปรียบเทียบอิทธิพลของหนังสือพิมพ์ มติชน ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด และอื่น ๆ ต่อความรู้ในเรื่องการปฏิรูปทางการเมืองของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเอกชน 2 แห่ง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้มุ่งที่จะศึกษาถึง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารและความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือพิมพ์ประเด็นข่าวปฏิรูปทางการเมือง จากคณาจารย์สังกัดมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตและมหาวิทยาลัยศรีปทุม ทั้งนี้จะไม่ไปศึกษากับคณาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนอื่นหรือมหาวิทยาลัยของรัฐ เพื่อเป็นการเปรียบเทียบ และเพื่อควบคุมตัวแปรทางด้านความรู้พื้นฐาน การวิจัยครั้งนี้จึงได้ศึกษาเฉพาะอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาโทเท่านั้นโดยการเก็บข้อมูลก็มุ่งไปที่อาจารย์ตามคุณสมบัติดังกล่าวทุกคน และจะใช้เฉพาะคำตอบที่ได้จากอาจารย์ที่ให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ หรือตอบแบบสอบถามครั้งนี้ จากคำตอบที่ได้รับ (มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต 56 คน มหาวิทยาลัยศรีปทุม 56 คน) อาจนับว่ามีข้อคลาดเคลื่อนในการเป็นตัวแทนของประชากรในจำนวนดังกล่าวได้ (อาจารย์ประจำวุฒิปริญญาโทของ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต 300 คน มหาวิทยาลัยศรีปทุม 250 คน)

สมมุติฐานการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และกลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยศรีปทุมมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารประเด็นการปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ไม่แตกต่างกัน
2. กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และกลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยศรีปทุมมีความรู้เรื่องการปฏิรูปทางการเมืองไม่แตกต่าง
3. กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และกลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยศรีปทุมติดตามข่าวสารเรื่องการปฏิรูปทางการเมืองจากสื่อหนังสือพิมพ์ไม่แตกต่างกัน
4. กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และกลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยศรีปทุมได้รับความรู้ไม่แตกต่างกันจากการอ่านหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ

ประโยชน์ของการวิจัย

เป็นที่ยอมรับกันอย่างชัดเจนแล้วว่า สื่อมวลชนโดยเฉพาะหนังสือพิมพ์นั้นมีต่อผู้รับสาร/ผู้อ่าน ทั้งด้านความรู้ ความคิดเห็น รวมทั้งพฤติกรรม แต่ทั้งนี้ระดับของอิทธิพลก็ยังมี ความแตกต่างไปตามประเภทของสื่อมวลชน หรือประเภทของหนังสือพิมพ์ รวมทั้งผู้รับสารกลุ่มต่าง ๆ ถึงแม้ว่าการวิจัยครั้งนี้จะมุ่งศึกษาเฉพาะสื่อหนังสือพิมพ์รายวัน และศึกษาเฉพาะอาจารย์ประจำระดับปริญญาโทของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และมหาวิทยาลัยศรีปทุม แต่ก็เชื่อว่าความรู้ความเข้าใจอันเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร และความสัมพันธ์ของสื่อหนังสือพิมพ์กับความรู้ในเรื่องการปฏิรูปทางการเมือง ก็จะทำให้เรามีความเข้าใจชัดเจนและลึกซึ้งมากขึ้นถึงบทบาทของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อความรู้แก่คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยเอกชน อีกทั้งยังสามารถใช้ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยนี้เป็นรากฐานของการศึกษาค้นคว้าวิจัยในประชากรกลุ่มอื่น และหรือในประเด็นอื่น (เช่น เรื่องเศรษฐกิจ สังคม กีฬา ฯลฯ) หรืออาจจะนำความรู้นี้ไปปรับปรุงการนำเสนอข่าวสารของหนังสือพิมพ์ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ฯ- นิยามศัพท์

1. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร หมายถึง ความถี่ และลักษณะนิสัยของประชากรในการรับข่าวสารเรื่องการปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ฉบับต่าง ๆ
2. ความรู้ หมายถึง ความรู้ และความเข้าใจเรื่องการปฏิรูปทางการเมืองโดยได้วัดจากแบบสอบถาม 8 ข้อ ดังนี้ คือ
 - 2.1 ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช มาเป็นระบอบประชาธิปไตยมาเป็นเวลาที่ปี
 - 2.2 สาเหตุสำคัญของความจำเป็นที่ต้องมีการปฏิรูปทางการเมืองคืออะไร
 - 2.3 ประเด็นสำคัญของการปฏิรูปทางการเมืองคืออะไร
 - 2.4 สภาร่างรัฐธรรมนูญมีจำนวนสมาชิกกี่คน
 - 2.5 สภาร่างรัฐธรรมนูญ เลือกตัวแทนจากพื้นที่ต่าง ๆ จำนวนกี่คน
 - 2.6 ประธานคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญคือใคร
 - 2.7 สภาร่างรัฐธรรมนูญมีกำหนดการทำงานหลังการแต่งตั้งทั้งหมดกี่วัน
 - 2.8 สภาร่างรัฐธรรมนูญได้แบ่งกลุ่มปัญหาหลัก ๆ ที่ร่างรัฐธรรมนูญใหม่จะต้องหยิบยกขึ้นแก้ไขปรับปรุงเป็นกี่กลุ่ม คืออะไรบ้าง
3. อิทธิพลของหนังสือพิมพ์ หมายถึง ความรู้มาก หรือน้อยที่วัดจากคำตอบที่กลุ่มตัวอย่างให้ 8 ประเด็นที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งผันแปรไปตามการรับรู้ข่าวสารจากหนังสือพิมพ์
4. การปฏิรูปทางการเมือง หมายถึง การกำหนดโครงสร้างการบริหารประเทศ และระบบการใช้อำนาจอธิปไตย เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมมีสิทธิควบคุมและตรวจสอบได้อย่างแท้จริง
5. อาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และมหาวิทยาลัยศรีปทุม หมายถึง อาจารย์ประจำที่ทำหน้าที่สอนและมีวุฒิการศึกษาปริญญาโท

6. ข่าวการเมือง หมายถึง ข่าวการเมืองทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับ รัฐบาล การบริหาร ประเทศ รวมถึงข่าวการปฏิรูปทางการเมือง
7. ข่าวสังคม หมายถึง ข่าวในสังคมทั่วไป ทั้งบุคคลและองค์กร ข่าวความเป็นอยู่ ของประชาชน รวมทั้งข่าวหน้า 1 เช่น ข่าวอาชญากรรม เป็นต้น
8. ข่าวต่างประเทศ หมายถึง ข่าวสารทั่วไปที่เกิดขึ้นทั่วไปในต่างประเทศทั้งใกล้ และไกลทั่วโลก
9. ข่าวเศรษฐกิจ หมายถึง ข่าวทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับรายได้ของประชาชน หมายถึง รวมถึงข่าวการเงินการธนาคาร
10. ข่าวการศึกษา หมายถึง ข่าวทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การเรียนการสอน รวมถึงเทคโนโลยีทางการศึกษา
11. ข่าวศิลปวัฒนธรรม หมายถึง ข่าวทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ และวัฒนธรรม
12. ข่าวเกษตรกรรม หมายถึง ข่าวทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร รวมถึง เทคโนโลยีทางการเกษตร
13. ข่าวกีฬา หมายถึง ข่าวทั่วไปเกี่ยวกับกีฬาทุกประเภท ทั้งในประเทศและ ต่างประเทศ
14. ข่าวบันเทิง หมายถึง ข่าวทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับแวดวงบันเทิง

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง 'พฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสาร และความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือพิมพ์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และมหาวิทยาลัยศรีปทุม (ประเด็นข่าวการปฏิรูปทางการเมือง)' ได้ทำการสำรวจวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังจะนำเสนอในบทนี้เป็น 4 หัวข้อดังนี้

1. ทฤษฎีการสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวข้อง
2. การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อหนังสือพิมพ์
3. หนังสือพิมพ์
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวข้อง

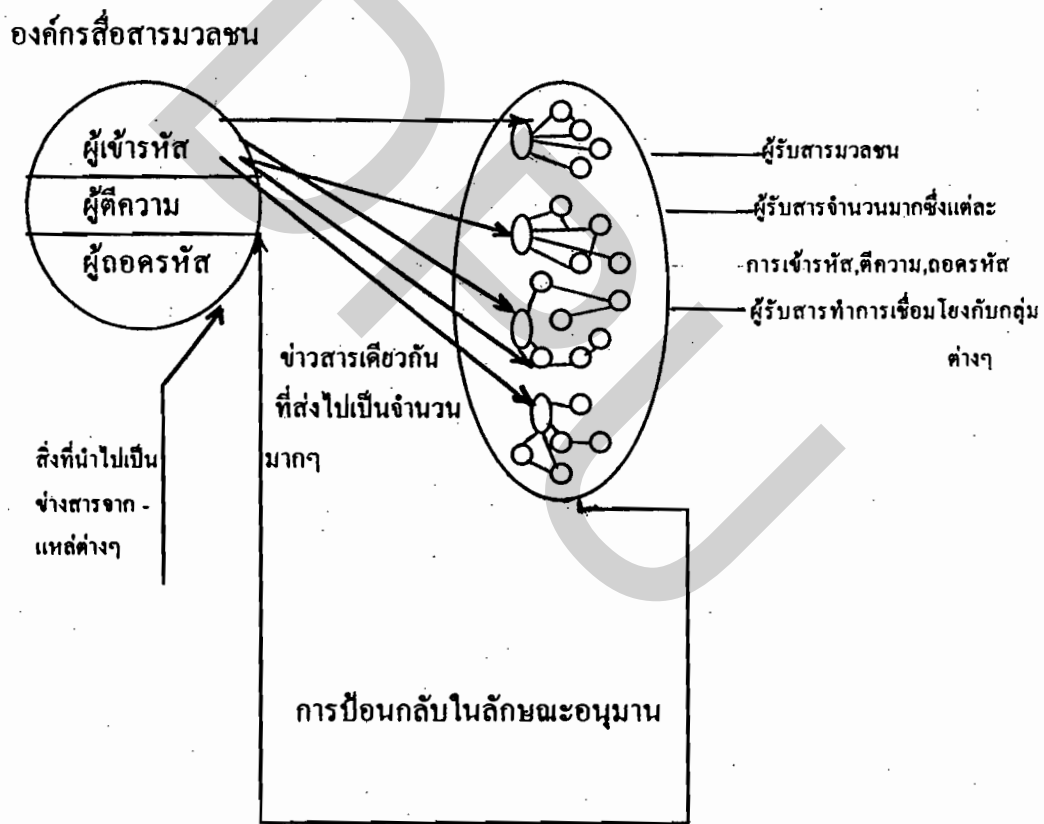
ในการศึกษาเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์มีความสัมพันธ์ หรือมีบทบาทกับการรับรู้ข่าวสารในเรื่องการเมืองมาน้อยเพียงไรนั้น สิ่งแรกที่จะต้องทำความเข้าใจคือ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสารมวลชนโดยทั่วไปก่อน กล่าวคือ

Willbur Scharmm ได้กล่าวถึงกระบวนการสื่อสารมวลชน และได้สร้างแบบจำลองการสื่อสารมวลชน โดยเริ่มต้นจากสิ่งที่นำไปเป็นข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ข่าวสารนี้จะถูกส่งข่าวไปยังสำนักงานหนังสือพิมพ์ ซึ่งมีผู้เรียบเรียงข่าวสาร หัวหน้าข่าว หรือบรรณาธิการ ทำหน้าที่ถอดรหัสข่าวทั้งหมดออกมา แล้วดำเนินกรรมวิธีตีความหมาย เพื่อคัดเลือกข่าวสาร ข่าวประเภทใดไม่ตีพิมพ์ออกไป ข่าวประเภทใดที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมจะนำลงตีพิมพ์เสนอเป็นข่าวในหนังสือพิมพ์ไปถึงผู้อ่านปลายทาง ผู้อ่านจะถอดรหัสข่าวสาร ข่าวสารที่ถอดออกมานั้นอาจเป็นข้อเขียนหรือรูปภาพก็ได้ สำหรับการป้อนกลับทางทฤษฎีนี้ก็คือ

ว่า ถ้าหนังสือพิมพ์ใดเสนอข่าวดีมีคุณภาพ เป็นประโยชน์ และทำให้เกิดความรู้ ประชาชนจะอ่านเป็นจำนวนมาก และในทางกลับกัน ถ้าประชาชนไม่พึงพอใจหรือใช้ประโยชน์ได้น้อย ให้ความรู้่น้อยก็จะอ่านน้อย หรืออาจจะไม่อ่านเลย

ภาพที่ 1

แสดงแบบจำลองกระบวนการสื่อสารมวลชน ของ Willbur Schramm

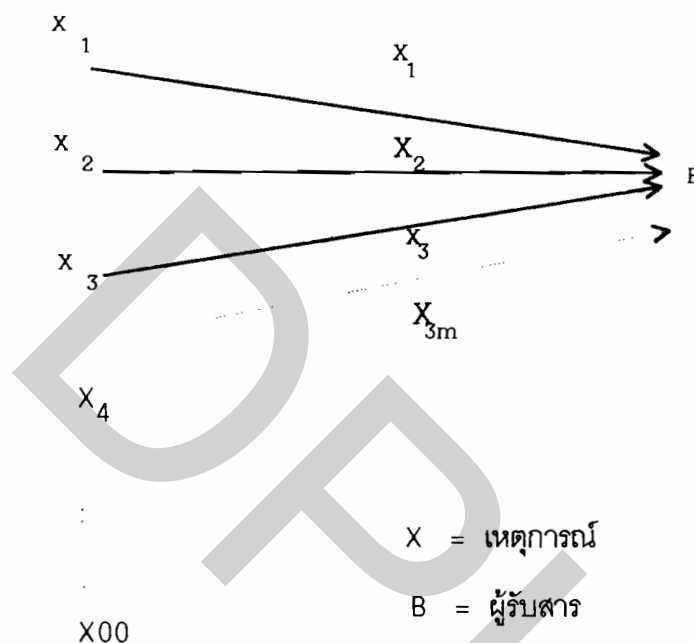

เวสต์ลีย์ และ แม็คคลีน (Westly and M.S. Maclean) ได้เสนอแบบจำลองของกระบวนการสื่อสารไว้ในระดับต่าง ๆ 4 ระดับ แบบจำลองของกระบวนการสื่อสารในแต่ละระดับเรียกว่า แบบจำลองความคิดรวบยอด ซึ่งได้อธิบายไว้ดังนี้ ภาพที่ 2

ภาพที่ 2

แสดงแบบจำลองความคิดรวบยอดแบบที่ 1 ของกระบวนการสื่อสาร

ของ Westly and M.S. Maclean

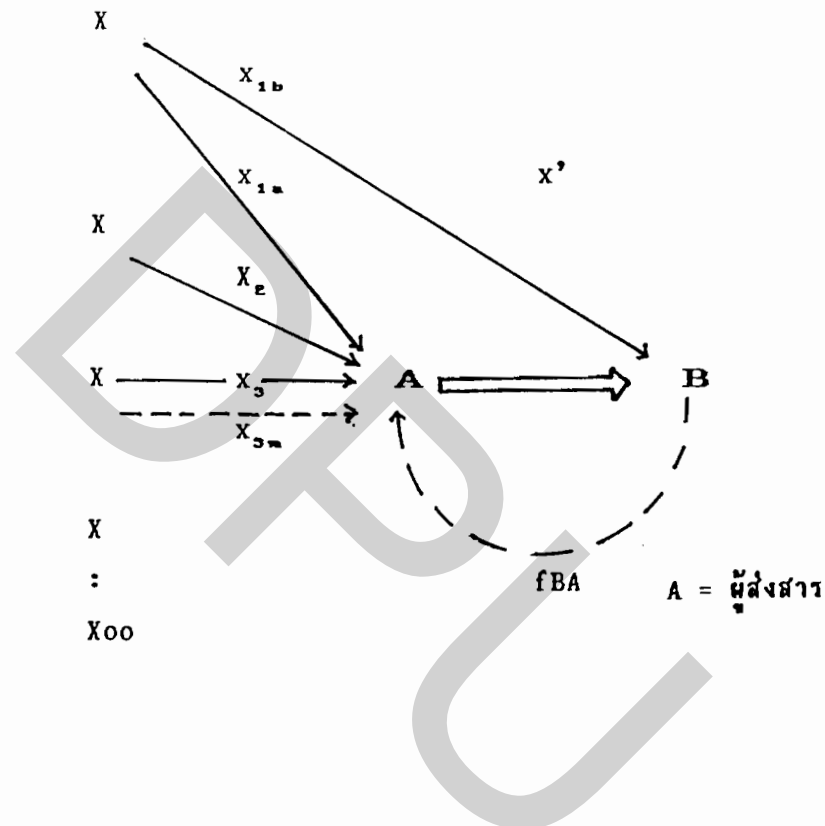

เหตุการณ์ X ซึ่งเป็นเนื้อเรื่องของสาร และทำให้เกิด X ขึ้นมา เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้เป็นเหตุการณ์ที่ปราศจากการปรุงแต่งหรือเข้ารหัสเป็นสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือที่ยังไม่ได้นำมาถอดรหัส ต่อจากนั้นจะถูกส่งไปยังผู้รับสาร B เช่น ข่าวน้ำท่วมทางภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย ข่าวการประชุมคณะรัฐมนตรี หรือข่าวต่างประเทศ เช่น การทดลองนิวเคลียร์ของประเทศฝรั่งเศส เป็นต้น

ผู้ส่งสาร A หมายถึงผู้ที่ได้รับเหตุการณ์นั้นมา ต่อจากนั้นนำเอาเหตุการณ์มาเข้ารหัสเป็นสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้เป็นสารถ่ายทอดไปยังผู้รับสาร B บทบาทของผู้ส่งสารนี้ เรียกว่า 'ผู้มีบทบาท' (Advocacy Roles) ผู้มีบทบาทในที่นี้ ก็คือ 'หนังสือพิมพ์' นั่นเอง

ภาพที่ 3

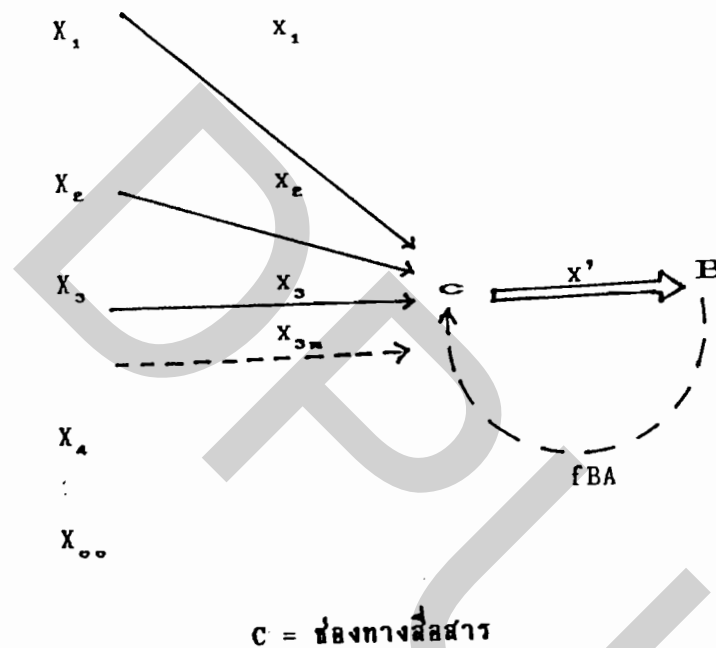
แสดงแบบจำลองความคิดรวบยอดแบบที่ 2 ของกระบวนการสื่อสาร
ของ Westly and M.S. Maclean

หมายถึงบุคคลที่เป็นเป้าหมายของการสื่อสาร โดยเฉพาะผู้รับทราบข่าวสาร ได้รับความรู้ และรับความบันเทิงจากข่าวสารในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยผู้รับสารจะเป็นผู้ถอดรหัสสารที่ได้รับ เพื่อให้มีความหมายหนึ่ง ผู้รับสารนี้จะมีบทบาทในระบบ (behavioural system roles) ผู้รับสารอาจเป็นกลุ่มเป็นบุคคล หรือสังคมที่มีความต้องการรับรู้ข่าวสารต่าง ๆ เพื่อสนองความพึงพอใจ หรือเพื่อนำไปแก้ไขปัญหาคือชีวิตประจำวัน B อาจรับรู้จาก X โดยตรง หรือ โดยการถ่ายทอดจากผู้ส่งสาร A หรือโดยช่องทางการสื่อสารอื่น (C) ยกตัวอย่างเช่นในหน้าหนังสือพิมพ์จะมีบทความทางวิชาการเกี่ยวกับการเกษตร X จะหมายถึงผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตร B หมายถึงเกษตรกร B อาจรับรู้เรื่องวิชาการทางการเกษตรจาก X โดยตรง หรือจาก A ผู้ซึ่งเป็นผู้ถ่ายทอดมายัง B อีกทีหนึ่ง A ที่กล่าวถึงในที่นี้ก็คือ 'หนังสือพิมพ์'

ภาพที่ 4

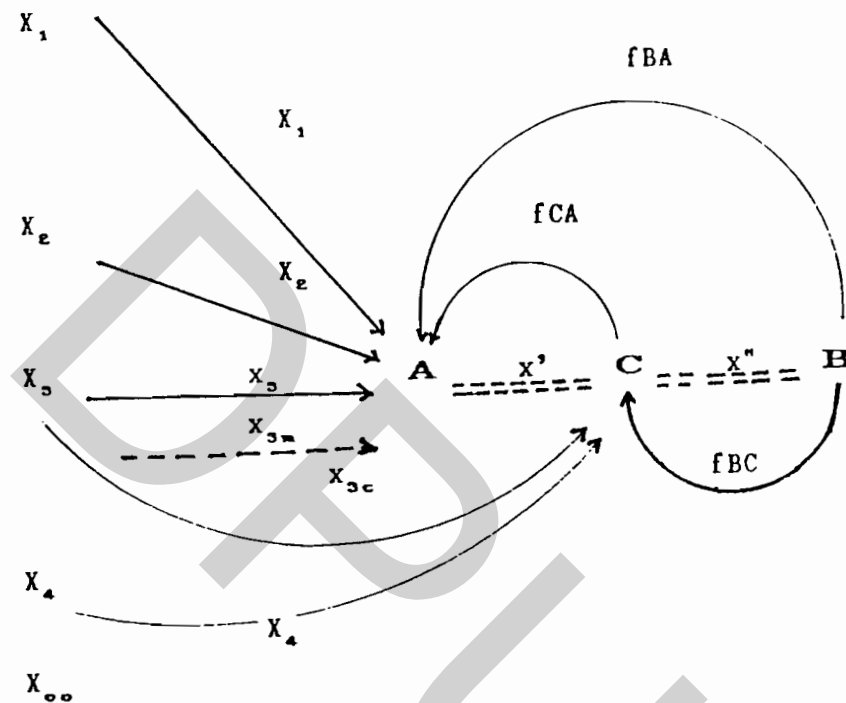
แสดงแบบจำลองความคิดรวบยอดแบบที่ 3 ของกระบวนการสื่อสาร
ของ Westly and M.S. Maclean

สื่อ C หมายถึงพาหนะที่นำสารจาก A ไป B หรืออาจเป็นตัวแทนของ A ในการนำข่าวสารไปยัง B ก็ได้ C จึงหมายถึงสื่อใดสื่อหนึ่งที่ A เป็นผู้สร้างขึ้น หรือสื่อมวลชนซึ่งมีอิสระจาก A อย่างไรก็ตาม C สามารถที่จะช่วยขยายการรับรู้ของ B ให้กว้างขวางขึ้น ในการถ่ายทอดจาก C ไปยัง B อาจเป็นไปในลักษณะมุ่งหมายโดยตรง (Purposively) เช่น การโฆษณาประชาสัมพันธ์ด้วยการจงใจ หรือโดยไม่มีจุดหมาย (Non Purposively) เช่น การรายงานข่าวหรือรายงานข้อเท็จจริงทั่วไปให้ประชาชนรับทราบ

ภาพที่ 5

แสดงแบบจำลองความคิดรวบยอดแบบที่ 4 ของกระบวนการสื่อสาร
ของ Westly and M.S. Maclean

การสื่อสารตามลักษณะดังกล่าว เริ่มจากเหตุการณ์ที่ X ซึ่ง A จะเป็นผู้รู้เรื่องในเหตุการณ์ด้วยการเข้ารหัส (Encoding) เพื่อให้เป็นสารส่งไปยัง C ซึ่งเป็นช่องทางทางการสื่อสารที่ทำหน้าที่เป็นยามเฝ้าประตู (Gatekeeper) นำสารนั้นส่งไปยัง B เมื่อ B ได้รับข่าวสารแล้วจะทำการถอดรหัส (Decoding) ข่าวสารที่ได้รับ

แบบจำลองนี้ไม่จำกัดว่า A เท่านั้นที่จะเป็นผู้รับข่าวสารที่เป็นเหตุการณ์เป็นคนแรกในการนำข่าวสารไปเผยแพร่ไปยัง C แต่อาจเป็นไปได้ที่ B อาจล่วงรู้เหตุการณ์มาจาก X โดยตรงเลยก็ได้ และแบบจำลองนี้ได้กล่าวถึงเรื่องปฏิกิริยาป้อนกลับ เช่น การสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม จาก A ตามเส้น fCA และในทำนองเดียวกันกับ B อาจมีการสอบถามไปยัง

C คือเส้น fCA และในทำนองเดียวกันกับ B อาจมีการสอบถามไปยัง C คือเส้น fBC หรืออาจสอบถามไปยัง A คือเส้น fBA ก็ได้ (พรทิพย์, 2529 : 41)

โดยสรุปแล้ว ทฤษฎีการสื่อสารของเวสต์ลี และแมคลีน จะมีผู้ส่งสาร สาร สื่อ ผู้รับสาร และปฏิกิริยาป้อนกลับเป็นองค์ประกอบแล้ว เวสต์ลี และแมคลีนยังเพิ่มองค์ประกอบเข้าไปอีกหนึ่งองค์ประกอบ เรียกว่า Gatekeeper ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวแทนของผู้รับสารในการคัดเลือกและถ่ายทอดข่าวสารจากสื่อมวลชนให้ผู้รับสารทราบโดยปกติแล้วผู้ทำหน้าที่เป็น Gatekeeper ก็คือ ผู้นำทางความคิดเห็น (Opinion Leaders) ในสังคมและชุมชนทั้งหลายนั่นเอง (ปรมะ, 2531 : 38) เช่น พระสงฆ์ ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น

ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจมากขึ้นถึงตำแหน่งและบทบาทของสื่อมวลชน ทฤษฎีการไหลสองจังหวะนับว่าเป็นแนวคิดที่ทำให้เราเข้าใจเกี่ยวกับสื่อมวลชนได้มากขึ้นอีกระดับหนึ่ง

ทฤษฎีการไหลสองจังหวะ นี้ถูกค้นพบโดย พอล เอฟ เลซาร์เฟลด์ (Paul F. Lazarsfeld) และคณะ สารสำคัญของทฤษฎีนี้คือการเผยแพร่ข่าวสารโดยผ่านสื่อมวลชนนั้น จะผ่านขั้นตอนสองขั้นตอน กล่าวคือ ข่าวสารจะไปถึงกลุ่มคนกลุ่มหนึ่ง ซึ่งได้รับการยอมรับให้เป็นกลุ่มผู้นำความคิดเห็น (opinion leaders) ในขั้นแรก และกลุ่มผู้นำความคิดเห็นจะเป็นผู้เผยแพร่ข่าวสารต่อไปยังประชาชนอื่น ๆ ในขั้นที่สอง

แนวคิดสำคัญของทฤษฎีนี้เชื่อว่า บุคคลทุกคนไม่ได้อยู่โดดเดี่ยวในสังคม แต่ทุกคนต้องมีกิจกรรมร่วมกันในสังคม ซึ่งทำให้แต่ละบุคคลมีความสัมพันธ์กัน และในทุก ๆ สังคมจะต้องมีกลุ่มบุคคลกลุ่มหนึ่งได้รับการยอมรับให้เป็นกลุ่มผู้นำความคิดเห็น ซึ่งมักจะได้รับข่าวสารก่อนผู้อื่น และทำหน้าที่เผยแพร่ข่าวสารที่ได้รับนั้นไปยังบุคคลอื่น ๆ ในสังคม จะเห็นได้ว่าจุดสำคัญของทฤษฎีนี้คือ

1. ผู้นำความคิดเห็น (opinion leaders)
2. ความสัมพันธ์ทางสังคมของสมาชิกในสังคม ซึ่งหล่อหลอมให้สมาชิกในกลุ่มสังคมมีแนวคิด และพฤติกรรมที่สอดคล้องกัน รวมทั้งอิทธิพลซึ่งกันและกันในการรับข่าวสาร

บทบาทสื่อมวลชนกับการเมือง

สื่อมวลชน เป็นการสื่อสารอีกรูปแบบหนึ่งที่ตอบสนองความต้องการของมนุษย์ เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ย่อมมีความต้องการอาศัยข้อมูลข่าวสารเพื่อการรับรู้ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการนำข่าวสารไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต ความเป็นอยู่ในสังคมการเมืองตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ดังที่ พรสิทธิ์ พัฒนารักษ์ (2535 : 375 - 377) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่สื่อมวลชนมีความเป็นอิสระเสรีในการให้ข่าวสาร (Surveillance) เป็นสื่อกลางที่ช่วยแสดงความคิดเห็นดี ตามเหตุการณ์สภาพแวดล้อมรอบตัว (Correlation) รวมถึงบทบาทในการให้การศึกษาแก่มวลชนและการถ่ายทอดวัฒนธรรมไปยังชนรุ่นต่อ ๆ ไป (Cultural transmission) และที่สำคัญคือการให้ทั้งสาระและความบันเทิงผสมผสานกันไป (Entertainment) ส่วน พีระ จิระโสภณ (2529 : 671-672) อธิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อผู้รับสารว่าช่วยทำให้ผู้เปิดรับเกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม การรับรู้ ทักษะคติ และการปลูกฝังจิตสำนึกทางความคิดเป็น ดังนี้

1. การทำให้ผู้รับสารเกิดความคลายเครียด ลดความรุนแรงทางอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ความอยากรู้ อยากเห็นในข่าวสารที่ต้องการ
2. การเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้รับสารเกิดการแสวงหาข่าวสารที่ต้องการ เพื่อการตอบสนองความต้องการแห่งตน ในลักษณะการเลือกรับเปิดรับข่าวสาร เพื่อการรับรู้ของแต่ละบุคคล
3. การทำให้ผู้รับสารเกิดความพึงพอใจต่อข่าวสาร และแหล่งข้อมูลข่าวสารที่สร้างความเชื่อถือและการคล้อยตามในเนื้อหาสาระที่น่าเสนอมาเสนอเป็นข่าว ภาพข่าว แก่ผู้รับสารจนเกิดความสนใจในข่าวสารนั้น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพด้วยระบบการถ่ายทอดที่ทันสมัยติดตามทันต่อเหตุการณ์นั้น ๆ
4. การเป็นผู้นำความคิดเห็นให้กับผู้รับสาร โดยเปิดโอกาสให้ผู้รับสารมีส่วนร่วมทางความคิดเห็น เช่น การโทรศัพท์ การเขียนบทความ การโต้ตอบข้อซักถาม ฯลฯ ได้แก่ รายการสนทนาปัญหาบ้านเมือง รายการมองต่างมุม เป็นต้น
5. บทบาทในการปลูกฝังความรับผิดชอบต่อผู้รับข่าวสารให้เกิดความรักชาติ รักผลประโยชน์ส่วนรวม การปลูกฝังความเป็นพลเมืองดีของสังคมและประเทศชาติตามกรอบ

ระเบียบแห่งสังคม โดยวิธีการถ่ายทอดรูปแบบย้ำเตือนจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมให้กับผู้รับสาร เช่น รายการบ้านเมืองของเรา (ช่อง 3) รายการกระจกหกด้าน (ช่อง 7) ฯลฯ

เมื่อสื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ระดับของความสนใจในข้อมูลข่าวสารทั้ง 5 ประการเช่นนี้ สื่อมวลชนจึงได้รับการยอมรับและยกย่องจากสังคมว่าเป็นฐานันดร 4^๑ คือ ความเป็นอิสระในการนำเสนอข่าวสาร การถ่ายทอดข่าวสาร การแสวงหาข่าวสาร การแสดงข้อคิดเห็นได้อย่างมีอิสระตามกฎหมายให้กับประชาชน และในฐานะประชาชนเป็นผู้รับสาร จึงยอมที่จะมุ่งหวังข่าวสารที่เป็นจริงถูกต้อง รวดเร็ว จากสื่อมวลชน เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาตนเองต่อไป โดยเฉพาะข่าวสาร การเมือง การปกครอง เพราะข่าวสารเหล่านี้มุ่งให้ความตระหนักรู้และความรับผิดชอบต่อบ้านเมืองและการปกครองของรัฐ ทั้งนี้ก็เพื่อให้สังคมมีความเป็นอยู่เช่นเดียวกับอารยะประเทศ ดังนั้นในฐานะประชาชนเจ้าของประเทศ จึงควรต้องมีการเสาะแสวงหาข่าวสารการเมืองจากสื่อมวลชนสามารถเข้าที่ส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง ลิขิต ธีระเวคิน นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้อธิบายว่า บทบาทสื่อมวลชนกับการเมืองย่อมมีความสัมพันธ์ต่อกัน กล่าวคือสื่อมวลชนมีหน้าที่ที่จะต้องตอบสนองความต้องการข่าวสารการเมืองให้กับประชาชนเพื่อช่วยปลูกจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมทางเมือง ด้วยวิธีการให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเป็นการรณรงค์เรียกร้องสิทธิเสรีชน การพิทักษ์ผลประโยชน์ต่อสังคมโดยผ่านสื่อมวลชน ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองเช่นนี้ ลิขิต ธีระเวคิน นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ ได้อธิบายว่าบทบาทสื่อมวลชนกับการเมืองย่อมมีความสัมพันธ์ต่อกัน กล่าวคือสื่อมวลชนมีหน้าที่ที่จะต้องตอบสนองความต้องการข่าวสารการเมืองให้กับประชาชนเพื่อช่วยปลูกจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมทางเมือง ด้วยวิธีการให้ประชาชนได้แสดงคิดเป็น การรณรงค์เรียกร้องสิทธิเสรีชน การพิทักษ์ผลประโยชน์ต่อสังคมโดยผ่านสื่อมวลชน ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองเช่นนี้ ลิขิต ธีระเวคิน ยังกล่าวต่อไปนี้อ่า สื่อมวลชนกับการเมือง มีลักษณะเด่นร่วมกัน 6 ประการคือ

ลักษณะที่ 1 กระตุ้นให้เกิดความสนใจ การเสนอข่าวสารเรื่องราวต่าง ๆ ทั้งในแง่ของตัวบุคคล ซึ่งเป็นผู้นำ นโยบาย ความคิดเห็น อยู่เป็นประจำและอย่างต่อเนื่อง ย่อมทำให้ประชาชนได้รับข่าวสารด้านการเมือง การปกครองโดยอัตโนมัติและจะค่อย ๆ สะสมจนเกิดเป็นความสนใจข่าวสารการเมืองขึ้น

ลักษณะที่ 2 สร้างให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เรื่องของการเมืองการปกครอง ซึ่งเป็นเรื่องที่ค่อนข้างสลับซับซ้อนและเข้าใจยากสำหรับคนโดยทั่วไป การได้รับข่าวอยู่เป็นประจำจากสื่อมวลชนนั้นย่อมช่วยอธิบายให้ความเข้าใจที่ถูกต้องชัดเจน และให้โอกาสที่ดีในอันที่จะทำให้ประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจที่ละเอียดจนถึงขั้นนำไปใช้ประโยชน์ได้

ลักษณะที่ 3 พัฒนาให้เกิดทัศนคติ จากการเปิดรับการนำเสนอข่าวสาร ความคิดเห็น และข้อโต้แย้งทางการเมือง การปกครองผ่านสื่อมวลชนจะสามารถช่วยกำหนดทัศนคติค่านิยม และการตัดสินใจของประชาชนได้ ทัศนคติต่าง ๆ ทางการเมือง เช่น จิตสำนึกทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมือง หน้าที่และความรับผิดชอบในฐานะที่เป็นพลเมือง เป็นต้น สามารถปลูกฝังได้โดยอาศัยการเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน

ลักษณะที่ 4 เสนอแนวทางที่นำไปสู่การปฏิบัติ เมื่อประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจ ยอมรับทัศนคติใหม่เกิดความอยากรู้อยากเห็นในข่าวสารการเมืองนั้น ๆ แล้ว สื่อมวลชนซึ่งได้ทำหน้าที่เป็นช่องทางสำคัญจะช่วยกระตุ้นให้ประชาชนได้ลงมือปฏิบัติต่อไป ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการวิพากษ์วิจารณ์ การแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นปัญหาทางการเมือง หรือนโยบายการปกครองของรัฐบาลและพรรคฝ่ายค้าน การไปออกเสียงเลือกตั้ง การเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง หรือการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นและการแสดงประชามติ เป็นต้น

ลักษณะที่ 5 ช่วยให้เกิดการสื่อสารระหว่างรัฐบาลกับประชาชน ทั้งนี้เพื่อให้ความเข้าใจอันดีต่อกัน และลดความขัดแย้งซึ่งกันและกัน เพราะสื่อมวลชนจะต้องเป็นกระบอกเสียงสะท้อนผลงานของรัฐบาลและประชาชนโดยการเชื่อมโยงสายสัมพันธ์ในด้านความคิดเห็น และการเป็นแกนกลางในการแลกเปลี่ยนทัศนคติ ด้วยวิธีการสนทนา การสัมภาษณ์ การชี้แจงข้อมูลข่าวสารให้ทั้งสองฝ่ายได้เกิดมีแนวปฏิบัติร่วมกัน ได้แก่ การชักชวนประชาชนร่วมมือกับรัฐบาล รณรงค์การรักษากฎจราจร เรียกร้องสิทธิเสรีภาพแรงงานไทยในต่างประเทศ หรือการรณรงค์นิยมสินค้าไทย และการชักชวนการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เป็นต้น

ลักษณะที่ 6 ส่งเสริมให้เกิดพัฒนาทางการเมือง เพราะโดยภาระหน้าที่แล้วสื่อมวลชนถือเป็นองค์กรหนึ่งในสังคมที่ต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในกิจการบ้านเมืองด้วย โดยการสอดส่องดูแลเสนอแนะ พิทักษ์ผลประโยชน์ทางการเมืองให้แก่ประชาชน กลุ่มสังคมต่าง ๆ ผ่านการสื่อสารทางเทคโนโลยีสมัยใหม่

สื่อหนังสือพิมพ์ เป็นสื่อมวลชนที่มีความเป็นอิสระมากกว่าสื่อโทรทัศน์ เพราะสามารถเสนอข่าวสารได้อย่างกว้างขวางในเนื้อหาสาระ โดยเสนอรายละเอียดครอบคลุมอย่างชัดเจนและเข้าใจได้ง่าย อีกทั้งข้อมูลที่นำเสนอยังสามารถเก็บบันทึกได้ในทางประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง สื่อหนังสือพิมพ์สามารถติดตามค้นหา รายการข่าว การเมืองนั้นได้อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ช่วยให้ผู้อ่านเกิดความสนใจในข่าวสารนั้น ๆ เช่น ข่าวเกี่ยวกับเสถียรภาพของรัฐบาล พรรคการเมือง หรือปัญหาความขัดแย้งระหว่างพรรคการเมือง ฯลฯ ซึ่งข่าวเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นข่าวที่ได้รับความสนใจจากประชาชนทั้งสิ้น ดังนั้น สื่อหนังสือพิมพ์จึงเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมเท่าเทียมกับสื่อโทรทัศน์ ด้านวิธีการสร้างความสนใจต่อผู้รับสาร การนำเสนอ คำอธิบาย การชี้แจงให้ผู้รับสารเกิดความเข้าใจในเรื่องที่ซับซ้อนและคล้อยตามได้ หนังสือพิมพ์ที่ได้รับความนิยมก็คือ ไทยรัฐ มติชน เดลินิวส์ เดอะเนชั่น บางกอกโพสต์ สยามรัฐ ข่าวสด เป็นต้น

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เราพอจะเข้าใจถึงการสื่อสารมวลชนที่สื่อมวลชนได้เข้ามามีบทบาท และหรืออิทธิพลของการรับรู้ข่าวสารต่าง ๆ ได้ในระดับหนึ่งแล้ว สำหรับที่จะทำการศึกษาต่อไปจะเปลี่ยนจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชนมาที่มีอิทธิพลต่อตัวบุคคลหรือผู้รับสาร แต่จะเป็นวรรณกรรมที่มองที่ตัวผู้รับสารเป็นแกนหลัก กล่าวคือ ผู้รับสารย่อมมีการรับข่าวสารที่แตกต่างกันออกไป โดยมีการเลือกรับรู้ตามคุณสมบัติของตนเอง ดังจะกล่าวในทฤษฎีต่อไป

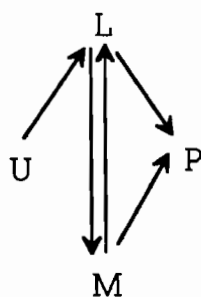
พฤติกรรม的开ป้รับสารจากสื่อมวลชน

การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน เป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่มีความสนใจในการเปิดโลกทัศน์แห่งตนเองเพื่อให้เกิดความรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี Daniel Lerner ได้เสนอแนวความคิดว่า เมื่อมีการขยายตัวของชุมชนมนุษย์จนกลายเป็นสังคมเมือง (Unbanization) จะช่วยให้เกิดการพัฒนาด้านความรู้ กล่าวคือระดับการเรียนรู้หนังสือที่สูงขึ้น การเรียนรู้มากขึ้น ย่อมทำให้เกิดการเปิดรับสื่อมวลชนมากขึ้นตามไปด้วย และในทำนองเดียวกัน เมื่อชุมชนมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีจากการพัฒนาอุตสาหกรรมมากขึ้น การมีส่วนร่วมของประชาชนจัดได้ว่าเป็นเป้าหมาย

สำคัญของสังคมสมัยใหม่ ซึ่ง Frederick W. Frey ได้เสนอแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ตามแนวคิดของ Lerner ดังนี้

ภาพที่ 6

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ตามแนวความคิดของ Lerner

U หมายถึง การทำให้เป็นเมือง (Urbanization)

L หมายถึง การรู้หนังสือ (Literacy)

M หมายถึง การเปิดรับสื่อมวลชน (Mass Media Exposure)

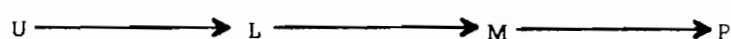
P หมายถึง การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation)

(Daniel Lerner, 1968 : 60)

จากการศึกษาทฤษฎีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน Lerner กล่าวว่า ความสัมพันธ์การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนเกิดจากตัวแปร 3 ตัวอักษร คือ ตัวแปรต้น ตัวแปรกลาง และตัวแปรผล ที่ต้องเกิดจากรู้หนังสือ คุณลักษณะทางจิตวิทยาบางอย่าง การแสวงหาความรู้ทางการเมือง ดังภาพประกอบที่ 1 มาแล้ว ทำให้เกิดการขยายตัวของสังคมเมือง เกิดจากระดับการศึกษา การแสวงหาการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน และการมีส่วนร่วมทางการเมืองดังภาพที่แสดงต่อไปนี้

ภาพที่ 7

แสดงความสัมพันธ์การสนใจทางการเมือง ไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมือง

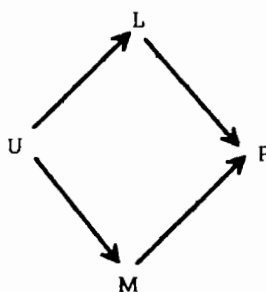

U = Urbanization	= การขยายตัวของสังคมเมือง
L = Literacy	= ระดับการศึกษา
M = Mass Media Exposure	= การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน
P = Political Participation	= การมีส่วนร่วมทางการเมือง

ส่วน Alker ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นไม่ได้เป็นผลจากการเปิดรับข่าวแต่เพียงอย่างเดียว แต่อาจเป็นผลมาจากความสนใจทางการเมืองที่เกิดจากระดับการศึกษาของบุคคล และการรับรู้ข่าวสารผ่านการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนด้วย ดังนั้น Alker จึงสร้างความสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ ความสนใจทางการเมืองกับการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 8

แสดงความสนใจทางการเมืองกับการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ของ Alker

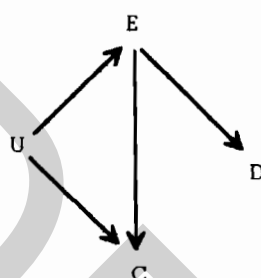

สำหรับ Mc Crone และ Cmudde ได้ทำการทดสอบทฤษฎีการสื่อสารทางการเมือง แต่พบว่าความสัมพันธ์ของปัจจัยทั้ง 4 นี้ (U) เกิดจากการขยายเขตเมือง (E) ระดับการศึกษา (C) การสื่อสาร (D) และการพัฒนาทางการเมืองซึ่งแสดงเป็นแผนภาพได้ดัง ภาพที่ 8

ความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจทางการเมืองกับการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของ Mc Crone และ Cmudde นี้ แสดงว่า การขยายตัวของสังคมเมืองเป็นปัจจัยอันสำคัญที่สุดที่จะนำไปสู่การพัฒนาทางการเมือง (บุญเลิศ ศุภดิลก, 2535 : 26-30)

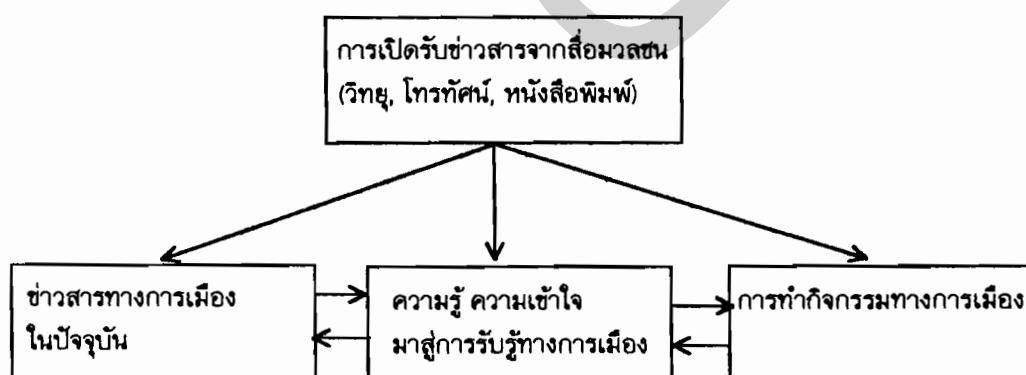
ภาพที่ 9

แสดงความสัมพันธ์ความสนใจทางการเมือง กับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของ Mc Crone

ภาพที่ 10

แสดงผลย้อนกลับของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชน

ที่มา : พิระ จีระโสภณ, 2530 : 638

การแสดงผลย้อนกลับจากการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง จะประกอบด้วย กระบวนการ 4 ขั้นตอน คือ

1. การเปิดรับ (Exposure) หมายถึง แนวโน้มที่ผู้รับสารจะเปิดรับข่าวสาร โดยที่บุคคลมักจะแสวงหาข่าวสารเพื่อสนับสนุนทัศนคติเดิมที่มีอยู่ และหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ขัดแย้งกับทัศนคติเดิมของตน ทั้งนี้เพราะการได้รับข่าวสารใหม่ที่ไม่สอดคล้องกับความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติเดิมจะก่อให้เกิดภาวะทางจิตใจที่ไม่สมดุลย์หรือความไม่สบายใจ ดังนั้นการที่จะลดหรือหลีกเลี่ยงภาวะดังกล่าวได้ ก็ต้องแสวงหาข่าวสาร หรือรับข่าวสารที่สอดคล้องกับความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติเดิมของตน
2. ความสนใจ (Attention) เป็นการรับข่าวสารด้วยความตั้งใจ เนื่องจากข่าวสารในแต่ละวันมีมากมาย ข่าวสารบางเรื่องก็อาจรับรู้อย่างผ่าน ๆ ไป เรื่องใดที่ตรงกับความสนใจก็จะตั้งใจรับข่าวสารนั้น
3. การตีความ (Interpretation) การเปิดรับข่าวสารเชื่อว่าข่าวสารนั้นจะถูกรับรู้ได้ตรงตามเจตนารมณ์ของผู้ส่งสารทั้งหมด ผู้รับสารอาจจะตีความหมายข่าวสารที่ส่งผ่านสื่อมวลชนขึ้นเดียวกันนี้ไม่ตรงกัน เพราะความหมายของข่าวสารที่ส่งไปถึงมิได้อยู่ที่ตัวอักษรรูปภาพหรือคำพูดเท่านั้น หากแต่อยู่ที่ผู้รับสารจะรับรู้หรือตีความหมายตามความเข้าใจ ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านจิตวิทยา อาทิ เช่น ทัศนคติ ประสบการณ์ ความเชื่อ ความต้องการ ความคาดหวัง และแรงจูงใจ หรือสภาวะทางอารมณ์ในขณะนั้น เป็นต้น
4. การจดจำ (retention) เป็นแนวโน้มในการจดจำข่าวสารเฉพาะส่วนที่ตรงกับ ความสนใจ ความต้องการ ทัศนคติ เป็นต้น และมักจะลืมในสิ่งที่ตนเองไม่สนใจ หรือเห็นด้วยได้ง่ายกว่า ดังผลงานวิจัยของฮอลพอร์ต จี. ดับบลิว และ โปสแมน, แอล. (Allport, G.W. and Postman, L.) ซึ่งเห็นว่า การศึกษาถึงการถ่ายทอดข่าวลือจากคนหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่งนั้น พบว่าผู้รับสารมักจะถ่ายทอดเรื่องราวต่อไปยังคนอื่น ๆ ได้ไม่ครบถ้วนเหมือนที่รับมา ทั้งนี้เพราะบุคคลแต่ละคนจะจดจำเฉพาะส่วนที่ตนเองเห็นว่าน่าสนใจเท่านั้น ส่วนที่เหลือมักจะถูกลืมหรือไม่นำไปถ่ายทอดต่อ เช่น การดูภาพยนตร์ หรือฟังรายการวิทยุแล้วนำไปบอกต่อกับผู้อื่น เรามักจะจดจำและนำไปเล่าเฉพาะเรื่องที่สนใจ หรือต้องการเท่านั้น (พีระ จีระโสภณ, 2530 : 638-640) ภาพแสดงผลการย้อนกลับของการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง จากสื่อมวลชน

ผลจากการย้อนกลับของข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนนี้เองที่ทำให้ผู้รับสารเกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงทางความคิดเห็น (Opinion Change) สัมฤทธิ์ผลของสื่อมวลชนต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและความคิดเห็น จะมีอยู่ 2 ลักษณะสำคัญ คือ ทำให้ทัศนคติของผู้รับที่มีอยู่ก่อนแล้วเพิ่มความแข็งแกร่งขึ้น และอีกลักษณะหนึ่ง คือ เปลี่ยนแปลงทัศนคติทางลบให้กลายเป็นบวกสำหรับงานวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชนในการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของผู้รับสารนั้น โดยทั่วไปแล้ว จะพบว่า สื่อมวลชนจะให้สัมฤทธิ์ผลทางการเสริมพลัง (Reinforcement) หรือช่วยในการตอกย้ำความคิดเห็นมากกว่าจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นเหล่านั้น สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะผู้รับข่าวสารจะมีการเลือกเปิดรับ (Selective Exposure) และเลือกจดจำ (Selective retention) ข่าวสารที่ได้รับจากสื่อมวลชน โดยสามารถที่จะปฏิเสธการอ่าน การฟัง การดู โดยมักจะเป็นการเปิดรับข่าวสารที่ขึ้นอยู่กับกรอบอ้างอิง (Frame Reference) ของตนมากกว่า หรือรับข่าวสารที่จะมาช่วยให้กรอบอ้างอิงของตนสมบูรณ์ขึ้น

2. การเปลี่ยนแปลงทางภาวะอารมณ์ (Affect Change) สื่อมวลชนจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ได้ดีกว่าสื่อบุคคล เพราะตามธรรมชาติของบุคคลแล้ว มักจะไม่แสดงอารมณ์ต่าง ๆ ของตนออกมาในที่สาธารณะ หรือระหว่างที่พูดคุยกับบุคคลอื่น เข้าทำนองปากกับใจไม่ตรงกัน (เว้นแต่มีกรณีพิเศษจริง ๆ) แต่ถ้าบุคคลนั้นชมโทรทัศน์อยู่กับบ้านตามลำพังในบ้านตนเองหรือชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ บุคคลจะแสดงอารมณ์ได้อย่างเต็มที่จริงจังก่อข่าวสารที่ได้รับ

3. การเปลี่ยนแปลงการกระทำ (Action Change) ข่าวสารทางสื่อมวลชนก่อให้เกิดการเลียนแบบ หรือทำให้ผู้รับสารบางกลุ่มกระทำตามอย่างที่น่าเสนอทางสื่อมวลชน เช่น นักจิตวิทยามักจะเชื่อมโยงการเสนอข่าวสารอาชญากรรมทางสื่อมวลชนเข้ากับพฤติกรรมและการกระทำของเด็กและเยาวชน เป็นต้น แม้จะยังไม่มีผู้ใดสามารถแสดงผลให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างการเสนอข่าวทางสื่อมวลชน กับการกระทำที่เกิดจากการเลียนแบบต่าง ๆ ของเด็กและเยาวชน

กล่าวโดยสรุปแล้ว สื่อมวลชนมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ค่านิยมต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม นอกจากนี้ยังมีส่วนในการสร้างอารมณ์ ความรู้สึก การมีส่วนร่วม

ร่วมทางการเมือง โดยผ่านพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชน (พีระ จีระโสภณ, 2530 : 627 - 632)

การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชน

การรับรู้ เกิดจากระบบประสาทสัมผัสที่ต้องอาศัยอวัยวะทางด้านตา หู และการสัมผัส ซึ่งจะต้องมีความสัมพันธ์กับสิ่งเร้าคือ ข่าวสารจากสื่อสารมวลชน นอกจากนี้การใช้สื่อมวลชนก็มีความเกี่ยวข้องกับภูมิหลังของผู้รับสารด้วย ซึ่งได้แก่ อายุ การศึกษา อาชีพ และความสัมพันธ์ทางการเมือง ดังภาพที่ 11

ภาพที่ 11

แสดงความรู้ทางการเมืองกับการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

ที่มา : ไพฑูรย์ เครือแก้ว, 2530 : 83

ตารางการรับรู้จากภาพประกอบที่ 11 จะเห็นว่า การรับรู้ข่าวสารเกิดจากภูมิหลังของประชากรโดยได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม 5 ประเด็น คือ (ชวรัตน์ เชิดชัย, 2532 : 101)

1. การกล่อมเกลாதงสังคม (Socialization)
2. การก่อรูปและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ (Attitude Formation and Change)
3. ความหลากหลายของข่าวสารที่ทำให้เกิดการเปิดรับมากขึ้น และเป็นผลทำให้เกิดการสะสมความรู้และการรับรู้มากขึ้น

4. การจัดลำดับวาระความสำคัญของข่าวสารผ่านสื่อมวลชน (Agenda Setting) คือ ผู้รับสารสามารถให้ความสนใจข่าวสาร รับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชนได้ตามความพอใจแห่งตน

5. ผลกระทบต่อสังคม (Societal Effects) คือ ข่าวสารที่ได้รับจากสื่อมวลชน บางครั้งก็เกิดผลกระทบต่อสังคมในเรื่องการปกครอง การเมือง การลงเสียงประชามติโดยที่มีผลต่อการบริหารประเทศ

พฤติกรรมความสนใจและการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชน

บุญเลิศ ศุภดิลก ได้กล่าวถึงผลการศึกษารองของ Rogers ว่า เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดรับสารจากสื่อมวลชนที่ได้อิทธิพลแนวความคิดของ Lerner โดย Rogers กล่าวว่า ความสัมพันธ์ของการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อมวลชนเกิดได้จากตัวแปร 3 ตัว คือ

1. ตัวแปรต้น (Antecedents)
2. ตัวแปรกลาง (Intervening)
3. ตัวแปรผล (Consequences)

ภาพที่ 12

แสดงความสัมพันธ์ของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนที่เกิดจากตัวแปร 3 ตัว

<u>Antecedent</u>	<u>Intervening</u>	<u>Consequences</u>
1. Literacy	1. Empathy	1. Innovativeness
2. Mass Media Exposure	2. Achievement Motivation	2. Political Knowledge
3. Cosmopolitaness	3. Fatalism	3. Aspiration

1. การรู้หนังสือ (literacy) การเปิดรับสื่อมวลชน (mass media exposure) และการติดต่อกับสังคมภายนอก (Cosmopolitaness) เป็นปัจจัยที่ช่วยให้บุคคลได้มีโอกาสพบแนวความคิดใหม่ ๆ สิ่งของใหม่ ๆ ซึ่งจะส่งผลให้เกิด

2. ความสนใจในการเปิดรับข่าวสาร ซึ่งเกิดจากแรงจูงใจในตัวสารที่ได้รับจากข้อมูลข่าวสารมาก่อน จึงทำให้เกิดความเชื่อ ความรู้สึกนึกคิดที่จะยอมรับในข่าวสารนั้น ๆ และทำให้เกิดผล

3. การแสวงหาความรู้ทางการเมือง (Political Knowledge) ทำให้เกิดความมุ่งหวังต้องการจะประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งจะมีผลทำให้เกิดความกล้าตัดสินใจ ยอมรับข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว และยังเป็นพลังกระตุ้นให้ผู้รับสารเกิดพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารเพื่อนำไปสู่การประสบความสำเร็จ

ดังนั้น จากภาพประกอบที่ 12 ดังกล่าว จะเห็นได้ว่าความสนใจทางการเมืองและการรับรู้ทางการเมืองย่อมมีปัจจัยที่แอบแฝงอยู่ 3 กลุ่ม คือ

1. ปัจจัยภูมิหลังของประชากร
2. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร
3. การมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังภาพที่ 13

ภาพที่ 13

แสดงรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จด้วยกระบวนการ 3 กลุ่ม

คือ ปัจจัยภูมิหลังของประชากร พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร การมีส่วนร่วมทางการเมือง

ปัจจัยภูมิหลังทางด้านประชากร พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร การมีส่วนร่วมทางการเมือง

1. ปัจจัยลักษณะประชากร	- สื่อมวลชน (โทรทัศน์, วิทยุ หนังสือพิมพ์)	1. ความสนใจทางการเมือง
2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ		2. ความรู้ทางการเมือง
3. ปัจจัยด้านสังคม		3. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง

หนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์เป็นอีกสื่อมวลชนหนึ่งที่มีความสำคัญมาก เพราะมีบทบาทต่อการพัฒนาการของสังคมอย่างใกล้ชิด อีกทั้งยังเป็นสิ่งพิมพ์ที่มีราคาถูก เมื่อเปรียบเทียบกับสื่อมวลชนประเภทอื่น ดังนั้นบุคคลส่วนใหญ่จึงสามารถหาซื้อมาอ่านได้ แต่อย่างไรก็ตาม การที่ผู้อ่านจะอ่านหนังสือพิมพ์เพื่อให้เกิดผลประโยชน์กับผู้อ่านมากที่สุดนั้น ผู้อ่านจะต้องเลือกอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ความหมายของหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์มาจากคำภาษาอังกฤษว่า Newspaper

New หมายถึง ข่าว

Paper หมายถึง กระดาษ

Newspaper จึงหมายถึง กระดาษข่าว หรือ กระดาษสำหรับรายงานข่าวนั่นเอง (สุภา ศิริमानนท์ ม.ป.ป. 1)

นอกจากความหมายของหนังสือพิมพ์ซึ่งแปลตามศัพท์ภาษาอังกฤษแล้ว ยังมีผู้ให้ความหมายหรือคำจำกัดความคำว่า 'หนังสือพิมพ์' ไว้อีกมากมายหลายท่าน ดังจะได้ยกมากล่าวต่อไปนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ฉบับปรับปรุง ได้ให้ความหมายของหนังสือพิมพ์ไว้ว่า หนังสือพิมพ์ คือ สิ่งพิมพ์ ข่าว และความเห็น เป็นต้น เสนอประชาชนตามปกติ ออกเป็นรายวัน (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 : 847)

Cater V. Good กล่าวว่า หนังสือพิมพ์เป็นอุปกรณ์การสื่อสารหรือสื่อมวลชนประเภทสิ่งพิมพ์ ซึ่งพิมพ์ออกจำหน่ายเป็นประจำสม่ำเสมอ เนื้อที่ประมาณร้อยละ 20 ของหนังสือพิมพ์เป็นโฆษณา ร้อยละ 10 เป็นบทความ และเรื่องข่าวสั้นต่าง ๆ ร้อยละ 5 เป็นบทบรรณาธิการ ส่วนเนื้อที่ที่เหลือเป็นข่าว (Beekoef, 1965 : 5)

กันทิมา ธนโสภณ ได้ให้ความหมายของหนังสือพิมพ์ไว้ว่า หนังสือพิมพ์ คือ สิ่งพิมพ์ที่ออกตามระยะเวลาที่ออกตามระยะเวลาที่กำหนดติดต่อกันไป เช่น รายวัน รายสัปดาห์ รายปักษ์ หรือรายเดือน มีลักษณะเป็นกระดาษขนาดใหญ่จำนวนหลายแผ่นพับ ไม่มีการเย็บเข้าเล่ม เสนอข่าวสารต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ข่าวที่เสนอจะต้องมี

ความใหม่สด เป็นเหตุการณ์ที่เพิ่งเกิดขึ้น มีความน่าสนใจ นอกจากจะเสนอข่าวสารแล้วจะต้องเสนอบทความและคอลัมน์ต่าง ๆ เพื่อเป็นการแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ที่กำลังเป็นที่สนใจของคนทั่วไปในขณะนั้นด้วย (กันทิมา ธนโสภณ, 2529 : 32)

จารุวรรณ สินธุโสภณ กล่าวว่า หนังสือพิมพ์เป็นสิ่งพิมพ์ที่เสนอสาระสำคัญคือ ข่าวสารด้านต่าง ๆ ในท้องถิ่นในประเทศ และข่าวสารเกี่ยวกับต่างประเทศ ซึ่งมีทั้งข่าวเกี่ยวกับทางราชการและข่าวทั่วไป หรือความรู้ในแขนงวิชาเฉพาะ มีคอลัมน์บันเทิง หนังสือพิมพ์ ระยะเวลาหนึ่งจะสะท้อนสภาพของสังคมนั้น ๆ (จารุวรรณ สินธุโสภณ, 2521 : 87)

อุทัย สินธุสาร ให้ความหมายหนังสือพิมพ์ไว้ในสารานุกรมไทย ตอนที่ 23 สุกี-
อณู ค่อนข้างจะละเอียดว่าเป็นสิ่งพิมพ์ที่มุ่งเสนอให้ผู้อ่านทราบถึงข่าวสารที่เกิดขึ้นในที่ต่าง ๆ ทั้งในท้องถิ่น ในประเทศ และต่างประเทศ นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ยังมีบทบาทบรรณาธิการ บทความสารคดี เรื่องข่าวสั้น การ์ตูน ภาพเหตุการณ์ บทกวี ฯลฯ รวมทั้งการโฆษณาสินค้าต่าง ๆ หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ออกเป็นรายวัน แต่ก็มีหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ รายปักษ์ และรายเดือนด้วย หนังสือพิมพ์ใหญ่ ๆ ในปัจจุบันมักแบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายบรรณาธิการ ฝ่ายการพิมพ์ ฝ่ายจัดจำหน่าย และฝ่ายธุรกิจโฆษณา หนังสือพิมพ์รายวันอาจจำหน่ายได้ในราคาถูก เพราะพิมพ์จำหน่ายจำนวนมาก และยังมีรายได้จากการรับโฆษณาแจ้งความด้วย นอกจากนี้ยังมีหนังสือพิมพ์ที่เป็นนิตยสารทั่วไป นิตยสารข่าว นิตยสารพิเศษ เพื่อสนองความต้องการของผู้อ่านแต่ละประเภท เช่น นิตยสารสำหรับเด็ก สตรี ครู ข้าราชการ แพทย์ ทหาร กลุ่มอาชีพ ผู้สนใจกีฬา และอื่น ๆ (อุทัย สินธุสาร, 2522 : 4485 - 4486)

สรุปได้ว่าหนังสือพิมพ์ก็คือ สิ่งพิมพ์ที่สำหรับรายงานข่าวเหตุการณ์ปัจจุบัน หรือเหตุการณ์ที่เป็นที่สนใจของประชาชนในขณะนั้น ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงบทความสารคดีต่าง ๆ โดยมีลักษณะเป็นกระดาษขนาดใหญ่จำนวนหลายแผ่นพับ ไม่มีการเย็บเข้าเล่ม และมีกำหนดการออกจำหน่ายที่แน่นอน เช่น รายวัน รายสัปดาห์ หรือรายปักษ์ เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของหนังสือพิมพ์

1. เพื่อแจ้งข่าว เป็นหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ที่จะต้องแสวงหาและติดตามเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นภายในหรือภายนอกประเทศ ตลอดจนส่วนหนึ่งส่วนใดของโลก เพื่อมาเขียนเป็นข่าวให้ประชาชนได้รับทราบ การหาข่าวจึงเป็นหัวใจสำคัญของหนังสือพิมพ์
2. เพื่อให้ความเข้าใจนอกจากรายงานข่าวแล้ว หนังสือพิมพ์จะต้องติดตามเสนอเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่เห็นว่าประชาชนมีความประสงค์จะใคร่ทราบ และต้องศึกษาถึงความต้องการของประชาชนในสิ่งที่เกิดความสงสัยหรืออยากทราบรายละเอียดมากกว่าเรื่องที่หนังสือพิมพ์นำลง หนังสือพิมพ์จะต้องค้นคว้านำเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้น ๆ มาเสนอให้ประชาชนได้ทราบโดยแจ่มชัด และให้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้อง
3. เพื่อให้การแนะนำในเรื่องใด ๆ ก็ตามที่หนังสือพิมพ์คาดว่าประชาชนประสงค์ใคร่จะทราบ หรือเรื่องใดที่เห็นว่าสมควรแนะนำให้ทราบ หนังสือพิมพ์ก็มีหน้าที่ในการแนะนำ
4. เพื่อให้ความเพลิดเพลิน คือ การลงเรื่องที่จะให้ความสนุกสนานกับผู้อ่าน เช่น นวนิยาย บันเทิงคดี เกร็ดความรู้ กีฬา เป็นต้น ทั้งนี้อยู่ในดุลยพินิจของหนังสือพิมพ์ที่จะคาดคิดถึงความต้องการของผู้อ่าน (วิฑูรย์ วิริยะพันธ์, 2504 : 48)

บทบาทและหน้าที่ของหนังสือพิมพ์

Willbur Schramm ได้กล่าวไว้ในหนังสือ *Mass Media and National Development* ว่า สื่อมวลชนช่วยในการพัฒนาประเทศได้หลายประการจากคุณสมบัติของสื่อมวลชนเองคือ

1. จากการที่สื่อมวลชนเป็นยามรักษาการณ์มีหน้าที่ในการรายงานเหตุการณ์ต่าง ๆ ให้ประชาชนได้ทราบ จึงทำให้ประชาชนมีทัศนวิสัยที่กว้างขึ้น ได้รับทราบสิ่งที่ไม่เคยทราบ ทำให้เกิดความเข้าใจสิ่งที่ไม่เคยพบเห็นได้ นับเป็นการพัฒนาคุณลักษณะในการเข้าใจผู้อื่น empathy ทำให้คนมีความรู้สึกอยากมีส่วนร่วมในสังคม และยังช่วยเชื่อมโยงสังคมประเพณีเข้ากับสังคมที่เจริญแล้ว ซึ่งเป็นสังคมที่มีการวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงอันเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เพราะทำให้คนในสังคมมีการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน

ได้ อีกประการหนึ่งสื่อมวลชนยังสามารถเพิ่มความทะเยอทะยานของประชาชนให้ปรารถนาชีวิตที่ดีขึ้น และกระตุ้นให้ประชาชนเต็มใจที่จะทำงานอันเป็นการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประชาชนในประเทศให้ดีขึ้น ชาวสารต่าง ๆ จากสื่อมวลชนเหล่านี้จึงสามารถสร้างบรรยากาศสำหรับการพัฒนาแก่ประชาชนในประเทศกำลังพัฒนาด้วย

2. จากข่าวสารที่สื่อมวลชนเสนอจะเป็นการป้อนข้อมูลให้แก่บุคคลต่าง ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจและช่วยในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือค่านิยมที่ฝังแน่นของบุคคลทางอ้อม อีกทั้งยังช่วยย้ำทัศนคติที่มีอยู่แล้วบ้าง ให้ฝังแน่นขึ้นให้สอดคล้องกับการพัฒนา นอกจากนี้สื่อมวลชนยังสามารถให้สถานภาพแก่บุคคลด้วยการที่สื่อมวลชนให้ความสนใจแก่เรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งก็เท่ากับช่วยส่งเสริมสถานภาพแก่การพัฒนานั้น ๆ อันจะทำให้ประชาชนเกิดความสนใจเข้าร่วมพัฒนาด้วย อีกประการหนึ่ง สื่อมวลชนยังสามารถช่วยขยายการสนทนาเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลให้กว้างขวางขึ้น การถกเถียงกันถึงนโยบายนั้น ๆ ได้ สื่อมวลชนยังช่วยวางปทัสฐานของสังคม สื่อมวลชนช่วยสร้างความเป็นชาติทำให้บุคคลในสังคมมีรสนิยมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความเชื่อ ความต้องการในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา

3. สื่อมวลชนเป็นเสมอครูที่สอนทักษะความรู้ต่าง ๆ แก่ประชาชน นับเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนา เพราะการพัฒนาจะดำเนินได้ก็ต่อเมื่อประชาชนมีความรู้และมีทักษะในการปฏิบัติต่าง ๆ ซึ่งสถานศึกษาในประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายก็มักจะมีอยู่อย่างจำกัด จึงต้องอาศัยสื่อมวลชนให้ช่วยในการเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนทั่วไปให้ได้ทั่วถึง ✖

Frank W. Rucher ได้กล่าวไว้ในหนังสือ Newspaper Organization and Management ดังนี้ คือ

1. ทำหน้าที่แถลงการณ์โดยเสนอข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน
2. ให้สาระสำคัญของข่าวสาร โดยอาจมีภาพประกอบความเข้าใจได้
3. สร้างประชามติ โดยการกระตุ้นให้ประชาชนออกความคิดเห็นลงในหนังสือพิมพ์

4. เผยแพร่ชุมชนของตนต่อโลกภายนอก และชี้ให้เห็นข้อบกพร่องและควรแก้ไขของชุมชน
5. ป้องกันและเหนี่ยวรั้งการกระทำที่ผิดจากวิถีทางประชาธิปไตย
6. ให้การศึกษาแก่ผู้อ่าน ด้วยการให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ

Seymour ได้กล่าวไว้ในหนังสือ The Press, Politics and Public ว่า หนังสือพิมพ์มีหน้าที่ต่อสาธารณชนและการเมือง คือ

1. เป็นสื่อกลางการติดต่อระหว่างรัฐบาลและประชาชน โดยการเผยแพร่ข่าวสารและความคิดเห็นระหว่างกัน ชี้ให้ผู้อ่านเห็นถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมและการสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนโดยรัฐบาล
2. สร้างประชาชาติโดยการเสนอข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้มีความคิดเห็นเป็นของตนเองโดยมุ่งความสนใจไปในเรื่องที่เหมาะสม
3. ดูแลรักษามลประโยชน์ของประชาชน โดยการตรวจตราพฤติกรรมของนักการเมือง ทำหน้าที่เพื่อส่วนรวมโดยแท้จริง ทั้งนี้หนังสือพิมพ์ใช้วิธีเปิดเผยการกระทำทุจริตของนักการเมือง ซึ่งในขั้นแรกอาจจะเริ่มจากการตั้งข้อสงสัยอันจะก่อให้เกิดแรงกดดันจากประชาชน

Fraser F. Bond ได้กล่าวไว้ในหนังสือ An Introduction to Journalism ว่า หนังสือพิมพ์ที่ดีเปรียบเหมือนมหาวิทยาลัยของมวลชน คือเป็นแหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งผู้อ่านเรียนรู้วิชาการต่าง ๆ ได้แก่

1. ประวัติศาสตร์ปัจจุบัน หนังสือพิมพ์ออกจำหน่ายก็เพื่อเสนอข่าว ดังนั้นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นที่ใดก็จะปรากฏเรื่องพร้อมทั้งรายละเอียดในหน้าหนังสือพิมพ์ ทำให้ผู้อ่านได้ทราบความเป็นไปของเหตุการณ์ทั่วไป
2. การเมืองการปกครอง สำหรับหนังสือพิมพ์ของสหรัฐอเมริกา นั้น ในสมัยก่อน เนื้อหาส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ซึ่งบางครั้งอาจเป็นเพียงโฆษณาชวนเชื่อ แต่ในปัจจุบันนี้มีการเสนอข่าวอย่างระมัดระวังเพิ่มมากขึ้น ทำให้เนื้อหาที่ถูกต้องมีความยุติธรรมในการเสนอข่าว

3. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ข่าวการเมืองและการปกครอง นอกจากจะทำให้ประชาชนเข้าใจการเมืองการปกครองภายในประเทศแล้ว ยังมีบางส่วนที่ทำให้ผู้อ่านได้รู้ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศต่าง ๆ ช่วยให้เข้าใจปัญหาระหว่างชาติต่าง ๆ ได้

4. วิทยาศาสตร์และสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ การค้นพบใหม่ ๆ ทฤษฎีใหม่ ๆ ในสาขาวิชาต่าง ๆ ข่าวที่เสนอในด้านนี้มักจะเขียนโดยผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ มีความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ ทำให้ผู้อ่านได้เกิดการเรียนรู้ตามหลักวิชาการ

5. อาชีพและงานธุรกิจ ผู้อ่านหนังสือพิมพ์มักจะมีโอกาสทราบถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับธุรกิจต่าง ๆ สินค้าต่าง ๆ ที่ผลิตขึ้นใหม่ ๆ กฎหมายใหม่ ๆ ความก้าวหน้าในวงการแพทย์ ความรู้เหล่านี้จะช่วยให้ผู้อ่านเกิดความรู้ไม่หลงเชื่อคำโฆษณาต่าง ๆ เป็นการสร้างความรู้ให้กับผู้อ่านในหลาย ๆ ด้าน

6. จิตวิทยาและสังคมวิทยา เนื่องจากบุคคลเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดข่าว ดังนั้นในหน้าหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ จึงเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์โดยทั่วไป ทั้งพฤติกรรมปกติและ อปกติ ทำให้ผู้อ่านได้มีความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมต่าง ๆ

7. การศึกษาเนื้อหาที่เสนอในคอลัมน์ต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในการศึกษาวิชาต่าง ๆ

8. สุขภาพอนามัย การที่หนังสือพิมพ์มีผู้เชี่ยวชาญเขียนเรื่องในด้านนี้นับเป็นการก่อให้เกิดคุณค่าแก่หนังสือพิมพ์ เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่าน

9. อุตตะชีวประวัติ ผู้อ่านหนังสือพิมพ์สามารถเรียนรู้ชีวประวัติบุคคลสำคัญได้จากการอ่านผลงานความสำเร็จในด้านต่าง ๆ หรือความล้มเหลวในการดำเนินงาน ซึ่งจักเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของผู้อ่าน

และนอกจากนี้ Willbur Schramm ยังได้กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของสื่อมวลชนไว้ในหนังสือ Mass Media and National Development ว่าสื่อมวลชนมีหน้าที่ช่วยในการพัฒนาประเทศได้หลายประการจากคุณสมบัติของสื่อมวลชนเอง คือ

1. เป็นยามตรวจสอบหรือหน้าที่ในการให้ข่าวสาร
2. หน้าที่ในการวินิจฉัยสั่งการเพื่อการตัดสินใจของกลุ่มบุคคล โดยที่สื่อมวลชนจะเป็นผู้ให้ข้อมูลนำข่าวสารไปสู่ประชาชน ทำให้ประเด็นปัญหาต่าง ๆ ชัดเจน

3. หน้าที่ในการให้ความรู้ เช่น การใช้สื่อมวลชนเพื่อการศึกษาในห้องเรียน เป็นต้น

นอกจากหน้าที่หลักทั้ง 3 ประการแล้ว ยังมีบทบาทสำคัญดังต่อไปนี้คือ (Empathy) ทำให้เป็นผลดีต่อการพัฒนาในด้านการสร้างความรู้สึกในการมีส่วนร่วมในสังคม ต่อความคิดเห็นและปัญหาต่าง ๆ

3. สื่อมวลชนจุดความสนใจในสิ่งที่น่าสนใจ ทำให้ประชาชนรับรู้ในสิ่งนั้น ๆ และเป็นผลดีต่อการดำเนินการในด้านการพัฒนา

4. สื่อมวลชนเพิ่มพูนความทะเยอทะยานให้กับประชาชน ทำให้ได้รับข่าวสาร ข้อมูลที่จะทำให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และพยายามก้าวไปสู่จุดหมายที่ดีนั้น

5. สื่อมวลชนสร้างบรรยากาศที่จะทำให้เกิดการพัฒนา คือทำให้มีความสนใจในประเด็นต่าง ๆ ซึ่งเป็นจุดหมายของการพัฒนา คือ ทำให้มีความสนใจในประเด็นต่าง ๆ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของการพัฒนา การรายงานข่าวของสื่อมวลชนเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ เช่น รายงานข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของประเทศที่ทำให้เกิดความรู้สึกนึกคิดทางวิชาการ

6. สื่อมวลชนจะมีส่วนในการเปลี่ยนทัศนคติหรือค่านิยมให้เป็นไปทางสร้างสรรค์และพัฒนา

7. สื่อมวลชนจะมีส่วนในการตัดสินใจของบุคคลโดยการส่งผ่านไปตามช่องทาง การสื่อสารระหว่างบุคคล และผู้นำความคิดเห็นหรือผู้ที่มีอิทธิพลในการชักจูงใจ จะเป็นผู้รับข่าวสารส่งต่อไปยังบุคคลอื่น ๆ อันจะทำให้การตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ มีแนวทางและเป้าหมายที่ชัดเจนขึ้น

8. สื่อมวลชนช่วยสร้างเสริมสถานภาพให้กับบุคคลด้วยการสร้างชื่อเสียง ยกย่องให้การสนับสนุน

9. สื่อมวลชนทำให้ประชาชนผู้รับสารเข้าใจนโยบายของรัฐบาล ก่อให้เกิดการรับฟัง รับรู้ การอภิปราย การสนทนาอันเป็นประโยชน์ต่อความเจริญก้าวหน้าของบ้านเมือง

10. สื่อมวลชนทำให้ประชาชนทั่วไปเข้าใจทัศนคติของสังคม ด้วยการกระจายข่าวสารของการประพฤติปฏิบัติตนที่สังคมยอมรับเพื่อให้ประชาชนได้ยึดถือตามกฎเกณฑ์ของสังคม

11. สื่อมวลชนทำหน้าที่ในการให้การศึกษาอบรมแก่ประชาชนในส่วนที่เกี่ยวกับความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต และการศึกษาทั้งในและนอกระบบโรงเรียน (Wilbur schramm, 1964 : 126) ดังนั้น หนังสือพิมพ์ซึ่งเป็นสื่อมวลชนประเทศหนึ่งจึงมีบทบาทมากต่อสังคม และการพัฒนาบุคลากรในประเทศ ทำให้มีบุคลากรที่มีคุณภาพซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาในประเทศตามมาอย่างไรก็ตาม การเลือกการอ่านและเลือกคล้ายตามในข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น ๆ ก็ขึ้นอยู่กับวิจารณญาณของผู้อ่านเอง

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นพพร ปรีปณณะ (2509) ได้ทำการศึกษา เรื่องความสนใจของนิสิตนักศึกษา ในกรุงเทพมหานครต่อเรื่องต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์รายวัน ผลการศึกษาวิจัย สรุปได้ว่านิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 70.30% อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวัน เพราะถือว่าเป็นสิ่งจำเป็น โดยซื้อหนังสือพิมพ์รายวันอ่านเอง นิสิตนักศึกษาจำนวน 47.76% อ่านหนังสือพิมพ์จากห้องสมุด จำนวน 51.48% อ่านหนังสือพิมพ์อย่างละเอียด นิสิตนักศึกษาจำนวน 64.80% มีความเชื่อในเรื่องที่อ่านเกินครึ่ง และนิสิตนักศึกษาจำนวน 53.24% ชอบอ่านข่าวเกี่ยวกับเศรษฐกิจภายในประเทศ และยังสรุปได้ว่านิสิตนักศึกษาชายยังชอบอ่านข่าวที่มีสาระมากกว่านิสิตนักศึกษาหญิง และหนังสือพิมพ์ที่นิสิตนักศึกษานิยมอ่านมากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

✓ **มอร์แกน (Morgan, 1972 : 5727-A)** ได้วิจัยเกี่ยวกับแบบแผน (Patterns) การอ่านหนังสือพิมพ์ของกลุ่มประชากรต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะของกลุ่ม

ประชากรมีความแตกต่างกันในเรื่องแบบแผนของการอ่านอย่างเด่นชัด เช่น ชายกับหญิง คนที่มีอายุมากกับคนที่มีอายุน้อยที่สุด และคนที่มีการศึกษาสูงที่สุดกับคนที่มีการศึกษาต่ำที่สุด คนที่แต่งงานแล้วกับคนที่เป็นโสด คนที่ทำงานเต็มเวลากับคนที่ทำงานบางเวลาในหนึ่งวัน และคนที่ประกอบอาชีพกับคนที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ

การศึกษาในเรื่องนี้ยังสรุปอีกว่า การเลือกอ่านบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับบทบาทและสถานะของผู้อ่าน เช่น พื้นฐานทางครอบครัว เพศของผู้อ่าน สถานะการแต่งงาน สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการทำงาน ซึ่งล้วนแต่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการพิจารณาเลือกอ่านบทบรรณาธิการของแต่ละบุคคล

นรินทร์ บุญชู (2520) ได้ศึกษาความสนใจในการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยสรุปได้ว่านิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ (68.8%) อ่านหนังสือพิมพ์รายวันเป็นประจำทุกวัน โดยอ่านที่บ้านพัก หรือ หอพัก 87.8% นิสิตอ่านหนังสือพิมพ์ในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับโอกาสและเวลาว่าง นิสิตจำนวน 40.2% อ่านหนังสือพิมพ์ไทยวันละ 1 ฉบับ และในช่วงเวลาอ่านไม่เกิน 30 นาที เหตุผลในการอ่านหนังสือพิมพ์ของนิสิต ก็เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์โดยอ่านเรื่องที่นำเสนอใจก่อนแล้วค่อยอ่านเรื่องอื่น ๆ นิสิตเชื่อในเนื้อหามากกว่าครึ่งเล่มมีจำนวน 34.4% และนิสิตที่เชื่อในเรื่องที่อ่านไม่ถึงครึ่ง มีจำนวน 39.1% หนังสือพิมพ์ไทยที่นิยมอ่านมากตามอันดับคือ ไทยรัฐ ประชาชาติธุรกิจ เดลินิวส์ เหตุผลในการเลือกอ่านหนังสือพิมพ์ดังกล่าว เพราะเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีบทความวิจารณ์ และความคิดเห็นดี เสนอข่าวได้รวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์ ส่วนหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษที่อ่านคือ หนังสือพิมพ์ Bangkok post และ The Nation เหตุผลในการเลือกอ่านคือ เพื่อปรับปรุงด้านการใช้ภาษาอังกฤษในเรื่องเนื้อหา นิสิตสนใจเนื้อหาที่เกี่ยวกับการเมืองมากที่สุดทั้งหนังสือพิมพ์ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ เนื้อหาที่สนใจรองลงมาตามอันดับคือ เนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจ การศึกษา ราชการ กีฬา อาชญากรรม ผู้หญิงและเด็ก บันเทิง และส่วนนิสิตส่วนใหญ่ (84.4%) เห็นว่าหนังสือพิมพ์ ควรปรับปรุงด้านการเสนอข่าวให้เร็วทันต่อเหตุการณ์ ถูกต้องและเป็นความจริง

ติรณา ทองเสวต (2522) ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาศาสาสังคมศาสตร์เกี่ยวกับบทบาทของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อการศึกษา ซึ่งจากการส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ประจำ นักศึกษาภาคปกติทั้งชายและหญิงที่มีอยู่ในการศึกษาด้านสังคมศาสตร์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยส่งแบบสอบถามสุ่มประชากรตัวอย่างจำนวน 642 คน ปรากฏผลว่า อาจารย์และนักศึกษาสวนใหญ่อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวัน โดยอ่านที่บ้าน และช่วงที่อ่านไม่แน่นอนแล้วแต่โอกาส หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่อาจารย์สวนใหญ่อ่านเป็นประจำ สวนใหญ่อ่านเป็นประจำ ได้แก่ สยามรัฐ และประชาธิปไตย ส่วนนักศึกษารายวันหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ อาจารย์และนักศึกษาสวนใหญ่จะสนใจข่าวการเมืองบทความและบทวิจารณ์มากที่สุด เนื้อหาประเภทบันเทิงและโฆษณาได้รับความสนใจน้อยมาก อาจารย์และนักศึกษามีความเห็นว่ เนื้อหาประเภทต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและชีวิตประจำวัน

สมทรง แสงแก้ว (2525) ได้สำรวจความสนใจต่อหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยของนิสิตนักศึกษาที่เข้าใช้หอสมุดแห่งชาติ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นิสิตนักศึกษาสนใจอ่านหนังสือพิมพ์สยามรัฐมากที่สุด และนิสิตนักศึกษาชายชอบอ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำมากกว่านิสิตนักศึกษานหญิง นิสิตนักศึกษามีความสนใจข่าวต่างประเทศเท่า ๆ กับข่าวในประเทศ แต่นิสิตนักศึกษาจำนวนมากมีความเห็นว่าการอ่านคอลัมน์ต่าง ๆ จากหนังสือพิมพ์ เสนอข่าวได้รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ แต่ความน่าอ่านของเรื่องจากต่างประเทศ และข้อความคิดเห็นจากบุคคลภายนอกยังมีน้อย

วันทนา ชาญวนิชวงศ์ (2525 : ก) ศึกษาการเปิดรับข่าวสารทางด้านอาหารและโภชนาการ ศึกษาความสำนึก จากการเปิดรับข่าวสารของแม่ที่นำบุตรมารับบริการจากแผนกกุมารเวชศาสตร์ของโรงพยาบาลรามาริบัติ โรงพยาบาลพญาไท และศูนย์บริการสาธารณสุข 2 พบว่าการเปิดรับข่าวสารด้านอาหารและโภชนาการ ทางด้านอาหารและโภชนาการ (หมายถึง ผลการประเมินค่าความรู้และความเข้าใจทัศนคติ และความเชื่อถือต่าง ๆ ในเรื่องอาหาร และโภชนาการ)

ประคอง เขี่ยมสำอางค์ (2526 : ก) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารด้านการเกษตรกับผลผลิตข้าวต่อไร่ของชาวนา สำนักงานเขตชลประทานอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า การเปิดรับข่าวสารด้านการเกษตร จากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับวิทยาการใหม่ ๆ ในการผลิตข้าว และวิธีการผลิตข้าว

3. ปัจจัยการเปิดรับสารทุกปัจจัย มีความสัมพันธ์กับปัจจัยความทันสมัยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

4. การเปิดรับหนังสือพิมพ์มีค่าความสัมพันธ์สูงสุดระดับความรู้ หลักการปฏิบัติทางสาธารณะและสุขภาพอนามัย

บุญเกษม เสริมวัฒนกุล (2528) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสื่อมวลชนกับการพัฒนาประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พ.ศ. 2504 - 2526) การวิเคราะห์แบบจำลองการเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยใหม่ของเลนเนอร์ พบว่าการใช้สื่อมวลชนเพิ่มขึ้นจะท่ามีผลโดยตรงต่อการเพิ่มขึ้นของอัตราการรู้หนังสือ เมื่ออัตราการรู้หนังสือเพิ่มขึ้น ก็จะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจก็ตามแต่ก็มีการส่งผ่านความรู้หนังสือเพิ่มขึ้นด้วย

จรรยา สงวนจิตร และ วิลัย อัครคชชยา (2534) ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาความสนใจในการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่อ่านหนังสือพิมพ์รายวันทุกวัน ใช้เวลาการอ่านหนังสือพิมพ์ประมาณ 30 นาที ช่วงเวลาในการอ่านจะไม่แน่นอน หนังสือพิมพ์ที่นักศึกษาอ่านส่วนใหญ่ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐรองลงมาคือ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และมติชน ตามลำดับ

กิตยาวัตติ นิลวรรณ (2537) ได้ทำการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์เนื้อหาของข่าวสารในหนังสือพิมพ์ช่วงวิกฤติการณ์การเมืองของไทย เดือนพฤษภาคม 2535 สรุปได้ว่าการเสนอเนื้อหาของสนับสนุนฝ่ายผู้ประท้วงมากกว่าฝ่ายรัฐบาล ซึ่งเห็นได้จากการเสนอบทความความคิดเห็นคอลัมน์ขั้บขีบ จุดหมายถึงบรรณาธิการ การ์ตูน และภาพ สำหรับการเสนอทางออกในทางสันตินั้น มีปริมาณมากกว่าการเสนอทางออกในทางรุนแรง แต่นับได้ว่ายังมี

ปริมาณน้อยอยู่มาก อย่างไรก็ตาม ถือได้ว่า หนังสือพิมพ์ได้พยายามประสานสังคมไม่ให้แตกสลายในระดับหนึ่ง

สุชาติ เวโรจน์ ได้ศึกษาเรื่อง ‘ความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมือง และความสนใจทางการเมืองของข้าราชการ สำนักปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พบว่า ทั้งเพศและระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความโน้มเอียงทางการเมืองทั้งสองประเภทดังกล่าว คือ บุคคลที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีความสนใจทางการเมือง และมีความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมืองสูงกว่าบุคคลที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า เพศชายมีแนวโน้มที่จะสนใจการเมืองและมีความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมืองสูงกว่าเพศหญิง (ยกเว้นผู้หญิงที่มีการศึกษาระดับสูง) นอกจากนี้ยังพบอีกว่าบุคคลที่มีระดับความสนใจทางการเมืองสูง มีแนวโน้มที่จะมีระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมืองสูงตามไปด้วย ส่วน สายทิพย์ สุดดิพันธ์ ได้ทำการศึกษาถึงความสนใจทางการเมือง สัมฤทธิ์ผลทางการเมือง และความไว้วางใจทางการเมืองของเด็กไทย โดยทำการวิจัยสำรวจการเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 779 คน จากโรงเรียนต่าง ๆ 12 โรงเรียน ได้ข้อสรุปที่น่าสนใจในส่วนที่เกี่ยวกับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมืองและความสนใจทางการเมือง ดังนี้

ระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมืองของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อศึกษาระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมือง โดยจำแนกตามตัวแปรต่าง ๆ ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมืองกับตัวแปรเหล่านั้น พบว่า ระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กับระดับชั้นเรียน (อายุของนักเรียน) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยนักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นเรียนสูงกว่าหรือมีอายุมากกว่า จะมีระดับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมืองสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเมืองต่ำกว่า โดยสรุปแล้วตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมืองของเด็ก คือ ระดับชั้นเรียน (หรืออายุ) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ส่วนที่เกี่ยวกับความสนใจทางการเมือง พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความสนใจทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่พบว่า มีอิทธิพลต่อความสนใจทางการเมืองของเด็ก คือ ระดับชั้นเรียนหรืออายุของเด็ก ยิ่งเด็กได้ศึกษาในระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้นจะยิ่งมีความสนใจทางการเมืองสูงขึ้นด้วย ส่วนตัวแปรภูมิหลัง เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและฐานะทางเศรษฐกิจสังคมของครอบครัวไม่มีอิทธิพลต่อระดับความสนใจทางการเมืองมากนัก และ

ได้ให้ข้อสังเกตไว้ว่า ความสนใจทางการเมืองน่าจะมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ทางการเมืองผ่านองค์กรที่ทำหน้าที่ให้การเรียนรู้ต่าง ๆ (เช่น ครอบครัว โรงเรียน สื่อมวลชน ฯลฯ) มากกว่าตัวแปรด้านภูมิหลังเพียงเรื่องหนึ่งเท่านั้น

DPU

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเปิดการรับข่าวสาร และ ความรู้ที่ได้จากการอ่านข่าว ปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์รายวันของอาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และ มหาวิทยาลัยศรีปทุม จากการศึกษาโดยสำรวจวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ดังที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 2) ทำให้มีความรู้ว่าการสื่อสารมวลชนนั้นมีลักษณะเป็นกระบวนการ โดยมีผู้ส่งสาร สาร สื่อ ผู้รับสาร และมีผลลัพธ์อันเนื่องมาจากการสื่อสาร โดยสื่อมวลชนนั้นมีบทบาทในฐานะผู้กลั่นกรองข่าวสาร หรือเป็นนายทวาร Gatekeeper) ที่จะเลือกเหตุการณ์ต่าง ๆ นำมาเสนอให้แก่ผู้รับสาร โดยการคัดเลือก และ/หรือการเข้ารหัสและถอดรหัสก็ได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมเนื้อหาในเหตุการณ์นั้นๆ ด้วยบทบาทนี้สื่อมวลชนยังได้การยอมรับอีกว่าเป็นผู้นำทางความคิด สื่อมวลชนยังมีบทบาทที่จะช่วยพัฒนาสังคม และ/หรือชี้แนะ หรือกระตุ้นให้ผู้รับสารเกิดแนวคิดที่กว้างขวางและลึกซึ้งต่อไป สื่อมวลชนจึงมีอิทธิพลต่อความรู้ลึกของผู้รับสาร

อย่างไรก็ตาม แนวคิดทางด้านวิชาการก็ได้ยอมรับว่าสื่อมวลชนนั้นมีอิทธิพลอย่างสมบูรณ์เสมอไป ทั้งนี้เพราะผู้รับสารเองก็ยังมีความเป็นตัวของตัวเองมากน้อยแตกต่างกันไปในฐานะของปัจเจกบุคคล ได้มีการเลือกที่จะเปิดรับข่าวสาร เลือกรับรู้ และเลือกที่จะจดจำ ซึ่งในหลายโอกาสจึงต้องมีความจำเป็นตรวจวัดว่าสื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อความรู้ในเรื่องนั้นมากน้อยเพียงใด

จากการวิจัยครั้งนี้ จึงทำให้การออกแบบวิจัยได้คำนึงถึงอิทธิพลของสื่อมวลชนพร้อม ๆ ไปด้วยความรู้และทัศนคติที่ผู้รับสารมีต่อเหตุการณ์นั้น ๆ ซึ่งสื่อมวลชนได้นำมาเสนอเป็นข่าว

- **ตัวแปร** เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตลอดแนวคิดเชิงวิชาการ การวิจัยนี้จึงได้กำหนดตัวแปรของการวิจัยไว้ดังนี้คือ

ตัวแปรอิสระ คือ อาจารย์ประจำในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ตัวแปรตาม ได้แก่

- 1) พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์
- 2) ความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือพิมพ์ประเด็นข่าวปฏิรูปทางการเมือง
- 3) อิทธิพลของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับที่มีต่อความรู้ประเด็นข่าวปฏิรูปทางการเมือง

- **สมมุติฐานการวิจัย** จากตัวแปรและวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ จึงสามารถกำหนดสมมุติฐาน ได้ดังนี้ กล่าวคือ

- 1) อาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และมหาวิทยาลัยศรีปทุม มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารประเด็นการปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ไม่แตกต่างกัน
- 2) อาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และมหาวิทยาลัยศรีปทุม มีความรู้เรื่องการปฏิรูปการเมืองไม่แตกต่างกัน
- 3) อาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และมหาวิทยาลัยศรีปทุม เปิดรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ เพื่อการมีความรู้เรื่องปฏิรูปทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

วิธีการวิจัย

- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาถึงพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารและความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือพิมพ์ ประเด็นข่าวปฏิรูปการเมืองของอาจารย์ประจำที่มีวุฒิปริญญาโทจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และมหาวิทยาลัยศรีปทุม โดยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มีอาจารย์ทั้งสิ้น 300 คน มหาวิทยาลัยศรีปทุม มีอาจารย์ 250 คน ในการสุ่มตัวอย่างได้ถือว่าประชากรทุกคนจะถูกคัดเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างของการศึกษา ดังนั้นจึงได้เข้าไปขอความร่วมมือจากอาจารย์เหล่านั้น โดยยึดหลักว่าถ้าอาจารย์ท่านใดไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ขณะที่ไปเก็บข้อมูลก็จะไม่นับเป็นกลุ่มตัวอย่างของการศึกษา และอาจารย์ท่านใดที่ได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์และความสำคัญในการให้ข้อมูลแก่การวิจัยครั้งนี้

แล้ว แต่ท่านปฏิเสธ หรือตอบแบบสอบถามกลับมาช้ากว่าที่กำหนด (2 สัปดาห์) ก็ไม่ถือเป็นกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาครั้งนี้ จากการดำเนินงานเก็บข้อมูลได้รับข้อมูลตอบกลับมาทั้งสิ้น 112 คน

- **ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย** การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัย เป็นสำรวจข้อมูลส่วนใหญ่ จึงเป็นข้อมูลปฐมภูมิ กล่าวคือ ผู้วิจัยจะไปเก็บข้อมูลโดยตรงจากกลุ่มเป้าหมาย โดยจะขอให้กลุ่มเป้าหมายตอบแบบสอบถาม และหรือให้สัมภาษณ์ตอบแบบสอบถามตามความสะดวก และความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้แล้วการวิจัยจะใช้ข้อมูลทุติยภูมิเป็นบางส่วน (อันได้แก่ข่าวที่ปรากฏตามหนังสือพิมพ์ นิตยสาร เอกสารตำรา ประชาสัมพันธ์ และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง)

- **เครื่องมือในการเก็บข้อมูล** แบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลนั้นได้มีกระบวนการของการจัดทำก่อนนำไปเก็บข้อมูลจริงดังนี้

1) เมื่อโครงการวิจัยได้รับความเห็นชอบจากกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาดำรง เอกสาร และข่าวสารที่พบในหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และเอกสารประชาสัมพันธ์ที่จัดทำโดยคณะกรรมการการประชาสัมพันธ์สภาาร่างรัฐธรรมนูญ พร้อมทั้งได้ศึกษาแบบสอบถามเก่า ๆ แล้วจึงนำมาจัดทำร่างแบบสอบถามเพื่อให้สอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้คือ

- 1.1) ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง 4 ข้อ
 - 1.2) พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ 2 ข้อ
 - 1.3) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการปฏิรูปทางการเมือง 8 ข้อ
 - 1.4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปทางการเมือง 9 ข้อ
 - 1.5) ข้อเสนอแนะในการนำเสนอข่าวสารการปฏิรูปทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ 4 ข้อ
- 2) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และกรรมการได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบสอบถาม

3) เมื่อได้ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อ 2) แล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 ท่าน โดยแบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต 10 ท่าน และ กลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยศรีปทุม 10 ท่าน

4) นำคำตอบที่ได้จากการทดสอบมาตรวจสอบ เพื่อดูว่าผู้ตอบได้เข้าใจแบบสอบถามและตอบตรงกับแบบสอบถามมากน้อยเพียงใด พร้อมทั้งตรวจสอบภาษาและระดับการตั้งคำถามให้เหมาะสมมากขึ้น จากนั้นจึงนำไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา

5) เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาได้ให้ความเห็นชอบแล้ว จึงนำไปให้พนักงานเก็บข้อมูลได้ศึกษาและทดลองใช้ในการประชุมร่วมกันดังที่จะกล่าวต่อไป

- **การเก็บรวบรวมข้อมูล** วิธีการเก็บข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้คือ การสัมภาษณ์อันมีแบบสอบถามประกอบ และการให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเองตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง

พนักงานเก็บข้อมูลทั้ง 10 คน (รวมทั้งผู้วิจัย) ได้จัดการประชุมอบรมย่อยร่วมกัน โดยศึกษาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงวัตถุประสงค์ ขอบเขต และวิธีการวิจัย ตลอดจนแบบสอบถามพร้อม ๆ กัน จากนั้นก็ได้ทดสอบนำไปเก็บข้อมูลจริงแก่กลุ่มเป้าหมายจำนวน 20 คน และได้นำมาประชุมร่วมกันถึงวิธีการเก็บข้อมูล (สัมภาษณ์ และหรือกลุ่มเป้าหมายตอบเอง)

จากนั้นได้มาประชุมร่วมกันอีกครั้ง เพื่อหาข้อยุติในการเก็บข้อมูลเพื่อเป็นมาตรฐานเดียวกัน

- **การวิเคราะห์ข้อมูล** ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะนำมาวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ร้อยละ และค่าเฉลี่ยตามคุณลักษณะของคำถามและคำตอบ โดยจะจัดมาทำเป็นตารางเปรียบเทียบ เพื่อตรวจดูความแตกต่างระหว่างคำตอบของกลุ่มเป้าหมายจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และมหาวิทยาลัยศรีปทุม อีกทั้งเปรียบเทียบถึงอิทธิพลหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ

บทที่ 4

วิเคราะห์ข้อมูล

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากจำนวนแบบสอบถามที่ใช้ได้จำนวน 112 ชุด แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 5 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง
- ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารประเด็นปฏิรูปทางการเมือง
- ตอนที่ 3 ความรู้เรื่องปฏิรูปทางการเมือง
- ตอนที่ 4 การอ่านหนังสือพิมพ์กับความรู้เรื่องการปฏิรูปทางการเมือง
- ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปทางการเมือง และการเสนอข่าวสารทางหนังสือพิมพ์

ตอนที่ 1 ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

1. เพศกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาครั้งนี้แบ่งเป็น 2 มหาวิทยาลัย คือ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จำนวน 56 คน เป็นชาย 34 คน คิดเป็นร้อยละ 30-36 เป็นหญิง 22 คน คิดเป็นร้อยละ 19.64 และ มหาวิทยาลัยศรีปทุม จำนวน 56 คน เป็นชาย 25 คน คิดเป็นร้อยละ 22.32 เป็นหญิง 31 คน คิดเป็นร้อยละ 47.32

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน และ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

ม. \ เพศ	ชาย	ร้อยละ	หญิง	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มธบ.	34	30.36	22	19.64	56	50
มศป.	25	22.32	31	27.68	56	50
รวม	59	52.68	53	47.32	112	100

มธบ. = มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

มศป. = มหาวิทยาลัยศรีปทุม

2. อายุ กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามมหาวิทยาลัยดังนี้

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มีกลุ่มตัวอย่าง

อายุ 25 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.60

อายุ 31 - 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.93

อายุ 36 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.39

อายุ 41 - 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.04

อายุ 46 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.68

และ อายุ 50 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 5.36

มหาวิทยาลัยศรีปทุม มีกลุ่มตัวอย่าง

อายุ 25 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.04

อายุ 31 - 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.36

อายุ 36 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.64

อายุ 41 - 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.14

อายุ 46 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.36

และอายุ 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 4.46

ตารางที่ 2 แสดงจำนวน และ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกอายุ

อายุ \ ม.	มธบ.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
25-30	13	11.6	9	8.04	22	19.64
31-35	10	8.93	6	5.36	16	14.29
36-40	15	13.39	22	19.64	37	33.03
41-45	9	8.04	8	7.14	17	15.18
46-50	3	2.68	6	5.36	9	8.04
50 ขึ้นไป	6	5.36	5	4.46	11	9.82
รวม	56	50	56	50	112	100

3. ตำแหน่ง กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 มหาวิทยาลัยมีตำแหน่งเป็นอาจารย์ทั้งสิ้น 112 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ตารางที่ 3 แสดงจำนวน และ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่ง

ม. \ อาจารย์	จำนวน	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มธบ.	56	50.0	56	50.0
มศป.	56	50.0	56	50.0
รวม	112	100.0	112	100.0

4. วุฒิมการศึกษ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 มหาวิทยาลัย มีวุฒิมการศึกษาระดับปริญญาโท ทั้งสิ้น 112 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน และ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวุฒิมการศึกษ

ปริญญาโท ม.	จำนวน	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มธบ.	56	50.0	56	50.0
มศป.	56	50.0	56	50
รวม	112	100.0	112	100.0

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง

ในการศึกษาถึงพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์นั้น ได้กำหนดคำถามและคำตอบซึ่งมีให้เลือก 5 ข้อ กล่าวคือ

- 5 หมายถึง ติดตามมากที่สุด
- 4 หมายถึง ติดตามมาก
- 3 หมายถึง ติดตามปานกลาง
- 2 หมายถึง ติดตามน้อย
- 1 หมายถึง ติดตามน้อยที่สุด

อย่างไรก็ตามเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา มีปริมาณที่ไม่มากดังนั้นจึงได้จัดกลุ่มของคำตอบดังกล่าวเพื่อการวิเคราะห์ดังนี้

ผู้ที่ติดตามมาก จะนำคำตอบ 5 และ 4 มารวมกัน

ผู้ที่ติดตามปานกลาง/น้อย จะนำคำตอบ 2 และ 3 มารวมกัน

ผู้ที่ติดตามน้อยที่สุด จะใช้คำตอบ 1

ซึ่งผลของการวิเคราะห์มีดังต่อไปนี้

2.1 การเปิดรับข่าวสารการปฏิรูปทางการเมือง

ก. ข่าวการเมือง

กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตเลือกเปิดรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์โดยติดตามข่าวการเมืองมาก คิดเป็นร้อยละ 22.32 ติดตามปานกลาง/น้อยร้อยละ 27.68 ส่วนกลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยศรีปทุมติดตามข่าวการเมืองมากคิดเป็นร้อยละ 20.54 ติดตามปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 29.46 โดยในภาพรวมนั้น กลุ่มตัวอย่างของทั้ง 2 มหาวิทยาลัยจะเปิดรับข่าวสารทางการเมืองอยู่ในระดับ 'ปานกลาง/น้อย' มากที่สุดคือ คิดเป็นร้อยละ 57.14 หรืออาจกล่าวได้ว่าอาจารย์ทั้งสองมหาวิทยาลัยมีการติดตามข่าวสารทางการเมืองไม่แตกต่างกันมากนัก โดยส่วนใหญ่จะติดตามข่าวสารทางการเมืองในระดับ 'ปานกลาง/น้อย'

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลำดับการติดตามข่าวสารทางการเมือง

มหาวิทยาลัย ระดับ	มธบ.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มาก	25	22.32	23	20.54	48	42.86
ปานกลาง/น้อย	31	27.68	33	29.46	68	57.14
รวม	56	50.00	56	50.00	112	100.00
ค่าเฉลี่ย	1.84		1.06		2.90	

ข. ข่าว เศรษฐกิจ

กลุ่มตัวอย่าง DPU เลือกติดตามข่าวเศรษฐกิจระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 33.93 ติดตามข่าวเศรษฐกิจปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ 16.07 ส่วน SPU เลือกติดตามข่าวเศรษฐกิจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 21.43 และเลือกติดตามข่าวเศรษฐกิจในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 26.79 และระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.78

โดยในภาพรวมจะเป็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สนใจข่าวเศรษฐกิจมากเป็นอันดับ 1 โดยคิดเป็นร้อยละ 55.36 และสนใจระดับปานกลางเป็นอันดับรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 42.86 หรืออาจกล่าวได้ว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตส่วนใหญ่ติดตามข่าวเศรษฐกิจในระดับ มาก ในขณะที่อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมส่วนใหญ่ติดตามข่าวเศรษฐกิจในระดับ ปานกลาง/น้อย

ตารางที่ 6 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการติดตามข่าวเศรษฐกิจ

ระดับ \ มหาวิทยาลัย	มธบ.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มาก	38	33.93	24	21.43	64	55.36
ปานกลาง/น้อย	18	16.07	30	26.79	48	42.86
น้อยที่สุด	0	0.00	2	1.78	2	1.78
รวม	56	50.00	56	50.00	112	100.00
ค่าเฉลี่ย	1.78		1.57		3.35	

ค. ข่าวสังคม

กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตเลือกติดตามข่าวสังคมระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 23.21 ระดับปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ 25.0 ส่วนมหาวิทยาลัยศรีปทุม SPU ติดตามข่าวสังคมระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 8.04 ระดับปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ 38.39 จากตารางนี้จะเห็นได้ว่า รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสองมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ติดตามข่าวสังคมในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 63.39 เมื่อทำการเปรียบเทียบแล้วอาจกล่าวได้ว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตส่วนใหญ่จะติดตามข่าวสังคมในระดับ "ปานกลาง/น้อย" ต่ำกว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ตารางที่ 7 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการติดตามข่าวสังคม

ระดับ \ มหาวิทยาลัย	มธบ.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มาก	26	23.21	9	8.04	37	31.25
ปานกลาง/น้อย	28	25	43	38.39	69	63.39
น้อยที่สุด	2	1.79	4	3.57	6	5.36
รวม	56	50.00	56	50.00	112	100.00
ค่าเฉลี่ย	1.69		1.37		3.06	

ง. ข่าวการศึกษา กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เลือกตามข่าวการศึกษา ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 23.21 ระดับปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ 25.90 ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.89 ส่วน มหาวิทยาลัยศรีปทุม ติดตามข่าวการศึกษา ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 25.0 ระดับปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ 23.21 ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.79

โดยภาพรวม ทั้งสองมหาวิทยาลัยกลุ่มตัวอย่างจะติดตามข่าวการศึกษาในระดับปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ 49.11 และจากการเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างทั้งสองมหาวิทยาลัยแล้วจะพบว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตส่วนใหญ่จะติดตามข่าวการศึกษาในระดับ 'ปานกลาง/น้อย' ส่วนอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมส่วนใหญ่จะติดตามข่าวการศึกษาในระดับ 'มาก'

ตารางที่ 8 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการติดตาม
ข่าวการศึกษา

มหาวิทยาลัย ระดับ	มธบ.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มาก	26	23.21	28	25.0	54	48.21
ปานกลาง/น้อย	29	25.90	26	23.21	55	49.11
น้อยที่สุด	1	0.89	2	1.79	3	2.68
รวม	56	50.00	56	50.00	112	100.00
ค่าเฉลี่ย	1.67		1.78		3.45	

จ. ข่าวต่างประเทศ กลุ่มตัวอย่าง มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เลือกติดตามข่าวต่างประเทศในระดับมาก คิดเป็น ร้อยละ 26.79 ระดับปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ 21.42 ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.79 ส่วนกลุ่มตัวอย่าง มหาวิทยาลัยศรีปทุม เลือกติดตามข่าวต่างประเทศในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 16.96 ระดับปานกลาง/น้อย คิดจากตารางที่ 9 โดยภาพรวมทั้งสองมหาวิทยาลัยจะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สนใจข่าวต่างประเทศในระดับปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ 49.99 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกันแล้วจะเห็นว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตส่วนใหญ่จะติดตามข่าวต่างประเทศในระดับ 'มาก' ส่วนอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมส่วนใหญ่จะติดตามข่าวต่างประเทศในระดับ 'ปานกลาง/น้อย'

ตารางที่ 9 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการติดตาม
ชาวต่างประเทศ

มหาวิทยาลัย ระดับ	มธบ.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มาก	30	26.79	19	16.96	49	43.75
ปานกลาง/น้อย	24	21.42	32	28.57	56	49.99
น้อยที่สุด	2	1.79	5	4.47	7	6.26
รวม	56	20.00	56	50.00	112	100.00
ค่าเฉลี่ย	1.78		1.56		3.34	

จ. ชาวศิลปวัฒนธรรม กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์เลือกติดตาม
ดูชาวศิลปวัฒนธรรมในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 10.71 ระดับปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ
33.93 และระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.36 ส่วนกลุ่มตัวอย่าง มหาวิทยาลัยศรีปทุม
เลือกติดตามชาวศิลปวัฒนธรรม ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 9.82 ระดับปานกลาง/น้อย
คิดเป็นร้อยละ 31.25 และในระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.93 จะเห็นได้ว่า กลุ่มตัว
อย่างส่วนใหญ่ ติดตามชาวศิลปวัฒนธรรม ในระดับปานกลาง/น้อย โดยคิดเป็นร้อยละ
65.18 ซึ่งเมื่อได้ทำการเปรียบเทียบแล้วอาจกล่าวได้ว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
ส่วนใหญ่ติดตามชาวศิลปวัฒนธรรมในระดับ 'ปานกลาง/น้อย' สูงกว่า อาจารย์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ตารางที่ 10 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการติดตามข่าวศิลปวัฒนธรรม

มหาวิทยาลัย ระดับ	มธบ.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มาก	12	10.71	11	9.82	23	20.53
ปานกลาง/น้อย	38	33.93	35	31.25	73	65.18
น้อยที่สุด	6	5.36	10	8.93	16	14.29
รวม	56	50	56	50.00	112	100.00
ค่าเฉลี่ย	1.25		1.30		2.55	

ข. ข่าวเกษตรกรรม กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตเลือกติดตามข่าวเกษตรกรรมในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 7.14 ระดับปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ 28.57 และในระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.29 ส่วนกลุ่มตัวอย่าง มหาวิทยาลัยศรีปทุมเลือกติดตามข่าวเกษตรกรรม ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 4.46 ระดับปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ 32.14 และระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 13.40 จากตารางที่ 11 จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสองมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ส่วนใหญ่ จะติดตามข่าวเกษตรกรรม ในระดับปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ 60.71 ซึ่งเมื่อทำการเปรียบเทียบแล้ว อาจกล่าวได้ว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตติดตามข่าวเกษตรกรรมในระดับ 'ปานกลาง/น้อย' ต่ำกว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ตารางที่ 11 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการคิดตามข่าวเกษตรกรรม

ระดับ \ มหาวิทยาลัย	มธบ.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มาก	8	7.14	5	4.46	13	11.6
ปานกลาง/น้อย	32	28.57	36	32.14	68	60.71
น้อยที่สุด	16	14.29	15	13.4	31	27.69
รวม	56	50.00	56	50.00	112	100.00
ค่าเฉลี่ย	1.19		1.13		3.32	

ข. ชาวกีฬา กลุ่มตัวอย่าง มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เลือกติดตามข่าวบันเทิง ใน ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 15.18 ระดับปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ 27.68 และใน ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.14 ส่วนกลุ่มตัวอย่าง มหาวิทยาลัยศรีปทุม เลือกติดตาม ชาวกีฬา ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 17.86 ระดับปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ 22.32 และระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.82 จากตารางที่ 12 จะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จะติดตามชาวกีฬา ในระดับปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ 50.0 และเมื่อได้ทำการ เปรียบเทียบแล้วอาจกล่าวได้ว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตส่วนใหญ่ติดตามชาว กีฬาในระดับ 'ปานกลาง/น้อย' สูงกว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการติดตามข่าวกีฬา

ระดับ \ มหาวิทยาลัย	มธบ.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มาก	17	15.18	20	17.86	37	33.04
ปานกลาง/น้อย	31	27.68	25	22.32	56	50
น้อยที่สุด	8	7.14	11	9.82	19	16.69
รวม	56	50.00	56	50.00	112	100.00
ค่าเฉลี่ย						

ฉ. ข่าวบันเทิง กลุ่มตัวอย่าง มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เลือกติดตามข่าวบันเทิง ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 13.39 ระดับปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ 26.79 และในระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.82 ส่วนกลุ่มตัวอย่าง มหาวิทยาลัย ศรีปทุม เลือกติดตามข่าวบันเทิง ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 8.93 ระดับปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ 32.14 และระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.93 จากตารางที่13 จะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะติดตามข่าวบันเทิง ในระดับปานกลาง/น้อยคิดเป็นร้อยละ 58.93 เมื่อได้ทำการเปรียบเทียบแล้ว อาจกล่าวได้ว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตส่วนใหญ่ติดตามข่าวบันเทิงในระดับ 'ปานกลาง/น้อย' ต่ำกว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ตารางที่ 13 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการติดตามข่าวบันเทิง

มหาวิทยาลัย ระดับ	มธบ.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มาก	15	13.39	10	17.86	25	22.32
ปานกลาง/น้อย	30	29.79	36	22.32	66	58.93
น้อยที่สุด	11	9.82	10	9.82	21	18.75
รวม	56	50.00	56	50.00	112	100.00
ค่าเฉลี่ย	1.52		1.31		2.83	

ญ. สรุปค่าเฉลี่ยของคำตอบเกี่ยวกับพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองมหาวิทยาลัยแล้วทำการเปรียบเทียบจะพบว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์เปิดรับข่าวการเมืองมากเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือ ชาวเศรษฐกิจและชาวต่างประเทศ ในขณะที่อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมเปิดรับข่าวการศึกษามากที่สุด รองลงมาคือ ชาวเศรษฐกิจและชาวต่างประเทศ ส่วนข่าวการเมืองนั้นอยู่ในลำดับสุดท้าย

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ยของคำตอบเกี่ยวกับพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการติดตามข่าวต่างๆ

ระดับ \ มหาวิทยาลัย	มธบ.	มศป.	รวม
การเมือง	1.84	1.06	2.9
ต่างประเทศ	1.78	1.56	3.34
สังคม	1.69	1.37	3.06
เศรษฐกิจ	1.78	1.57	3.35
การศึกษา	1.67	1.78	3.45
ศิลปวัฒนธรรม	1.26	1.41	2.67
เกษตรกรรม	1.19	1.13	2.32
กีฬา	1.38	1.37	2.75
บันเทิง	1.52	1.31	2.83
รวม	14.11	12.66	26.07

2.2 การเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์ กลุ่มตัวอย่างเลือกอ่านหนังสือพิมพ์ ต่าง ๆ

ดังนี้

ก. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ติดตามข่าวการปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 30.35 ระดับปานกลาง/น้อยคิดเป็นร้อยละ 17.85 ระดับน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 1.80 ส่วนกลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยศรีปทุมติดตามข่าวการเมืองจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ระดับมากคิดเป็นร้อยละ 23.22 ระดับปานกลาง/น้อยคิดเป็นร้อยละ 22.32 ระดับน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 4.46

ภาพโดยรวมทั้งสองมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างติดตามข่าวการปฏิรูปทางการเมือง จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในระดับมาก คือคิดเป็นร้อยละ 53.57 หรืออาจกล่าวได้อีก

นัยหนึ่งว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมหาวิทยาลัยติดตามข่าวการเมืองจากไทยรัฐ 'มาก' รองลงมาคือ 'ปานกลาง/น้อย' เมื่อได้ทำการเปรียบเทียบแล้ว อาจารย์จากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตจะติดตามข่าวการปฏิรูปทางการเมืองสูงกว่าอาจารย์จากมหาวิทยาลัยศรีปทุม

ตารางที่ 15 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการติดตามข่าวการปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ระดับ \ ม.	มธบ.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มาก	34	30.35	26	23.22	60	53.57
ปานกลาง/น้อย	20	17.85	25	22.32	45	40.17
น้อยที่สุด	2	1.8	5	4.46	7	6.26
รวม	56	50	56	50	112	100
ค่าเฉลี่ย	1.86		1.66		3.48	

ข. หนังสือพิมพ์มติชน กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตเลือกติดตามข่าวการปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์มติชนในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 32.10 ปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ 16.90 ส่วนมหาวิทยาลัยศรีปทุมติดตามข่าวข้างต้นจากหนังสือพิมพ์มติชนระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 17.85 ระดับปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ 7.15

สรุปโดยรวมทั้งสองมหาวิทยาลัยแล้ว กลุ่มตัวอย่างจะติดตามข่าวการปฏิรูปทางการเมือง จากหนังสือพิมพ์ มติชนในระดับมาก คือ คิดเป็นร้อยละ 49.95 และเมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบแล้วจะเห็นว่าอาจารย์ จากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตจะติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์มติชนในระดับ 'มาก' ขณะที่อาจารย์จากมหาวิทยาลัยศรีปทุมติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์มติชนในระดับ 'ปานกลาง/น้อย'

ตารางที่ 16 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับตามระดับ
การติดตามข่าวการปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์มติชน

ระดับ	ม.	มธป.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มาก		36	32.1	20	17.85	56	49.95
ปานกลาง/น้อย		19	16.9	28	25	47	41.9
น้อยที่สุด		1	1	8	7.15	9	8.15
รวม		56	50	56	50	112	100
ค่าเฉลี่ย		1.73		1.63		3.36	

ค. หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์เลือกติดตามข่าวการปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 24.10 ระดับปานกลาง/น้อยคิดเป็นร้อยละ 19.64 ระดับน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 6.26 กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยศรีปทุมติดตามข่าวดังกล่าวจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 16.96 ระดับปานกลาง/น้อยคิดเป็นร้อยละ 21.44 ระดับน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 11.60

ภาพโดยรวมทั้งสองมหาวิทยาลัยแล้ว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ติดตามข่าวการปฏิรูปทางการเมือง จากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ในระดับมาก และปานกลาง/น้อย ในจำนวนที่เท่ากัน

ตารางที่ 17 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการคิดตามข่าวการปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์

ระดับ \ ม.	มธป.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มาก	27	24.1	19	16.96	46	41.07
ปานกลาง/น้อย	22	19.64	24	21.44	46	41.07
น้อยที่สุด	7	6.26	13	11.6	20	17.86
รวม	56	50	56	50	112	100
ค่าเฉลี่ย	1.75		1.38		3.13	

ง. หนังสือพิมพ์ข่าวสด กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์เลือกติดตามข่าวการปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ข่าวสดในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 26.76 ระดับปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ 19.64 ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.60 มหาวิทยาลัยศรีปทุมติดตามข่าวดังกล่าวจากหนังสือพิมพ์ข่าวสดในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 13.40 ระดับปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ 27.70 ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.9

สรุปโดยรวมทั้งสองมหาวิทยาลัยแล้ว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ข่าวสด ในระดับปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ 47.34 และเมื่อทำการเปรียบเทียบแล้วพบว่า อาจารย์จาก มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ส่วนใหญ่จะติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมืองจาก หนังสือพิมพ์ข่าวสดในระดับ 'มาก' ส่วนอาจารย์จาก มหาวิทยาลัยศรีปทุม ส่วนใหญ่จะติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ข่าวสดในระดับ 'ปานกลาง/น้อย'

ตารางที่ 18 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการติดตามข่าวการปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ข่าวสด

ระดับ \ ม.	มธบ.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มาก	30	26.76	15	13.4	45	40.16
ปานกลาง/น้อย	22	19.64	31	27.7	53	47.34
น้อยที่สุด	4	3.6	10	8.9	14	12.5
รวม	56	50	56	50	112	100
ค่าเฉลี่ย	1.74		1.23		2.97	

จ. หนังสือพิมพ์สยามรัฐ กลุ่มตัวอย่าง มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ เลือกติดตามข่าวการเมืองจากหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 13.50 ระดับปานกลาง/น้อยคิดเป็นร้อยละ 31.12 ระดับน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 5.38 มหาวิทยาลัยศรีปทุม ติดตามข่าวดังกล่าวจากหนังสือพิมพ์สยามรัฐในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 7.14 ระดับปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ 26.79 ระดับน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 16.07

สรุปโดยรวมทั้งสองมหาวิทยาลัยว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ในระดับปานกลาง/น้อย โดยคิด เป็นร้อยละ 57.91 ซึ่งเมื่อทำการเปรียบเทียบแล้วจะพบว่า อาจารย์จากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์มีการติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์สยามรัฐในระดับ 'ปานกลาง/น้อย' สูงกว่าอาจารย์จากมหาวิทยาลัยศรีปทุม

ตารางที่ 19 แสดงความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการติดตามข่าวการปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์สยามรัฐ

ระดับ \ ม.	มธป.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มาก	15	13.5	8	7.14	23	20.64
ปานกลาง/น้อย	35	31.12	30	26.79	65	57.91
น้อยที่สุด	6	5.38	18	16.07	24	21.45
รวม	56	50	56	50	112	100
ค่าเฉลี่ย	1.46		1.12		2.58	

จ. หนังสือพิมพ์สยามโพสต์ กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์เลือกติดตามข่าวการปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์สยามโพสต์ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 8.93 ระดับปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ 32.14 น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.93 กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยศรีปทุมติดตามข่าวดังกล่าวจากหนังสือพิมพ์สยามโพสต์ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 8.92 ระดับปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ 17.85 ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.22

สรุปโดยรวมทั้งสองมหาวิทยาลัยว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์สยามโพสต์ ในระดับปานกลาง/น้อย โดย คิดเป็นร้อยละ 49.99 จากการเปรียบเทียบจะพบว่า อาจารย์ จากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ส่วนใหญ่ติดตามข่าวการปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์สยามโพสต์ในระดับ 'ปานกลาง/น้อย' ส่วนอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมส่วนใหญ่จะติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์สยามโพสต์ในระดับ 'น้อยที่สุด'

ตารางที่ 20 แสดงความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการคิดตามข่าวการปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์สยามโพสต์

ระดับ \ ม.	มทบ.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มาก	10	8.93	10	8.93	20	17.86
ปานกลาง/น้อย	36	32.14	20	17.85	56	49.99
น้อยที่สุด	10	8.93	26	32.22	36	32.15
รวม	56	50	56	50	112	100
ค่าเฉลี่ย	1.35		1.16		2.51	

ข. หนังสือพิมพ์แนวหน้า กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตเลือกคิดตามข่าวการปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์แนวหน้าในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 15.18 ระดับปานกลาง/น้อยคิดเป็นร้อยละ 32.12 ระดับน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 2.70 กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยศรีปทุมติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์แนวหน้าในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 4.50 ระดับปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ 30.30 ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.20

สรุปโดยรวมทั้งสองมหาวิทยาลัยว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์แนวหน้า ในระดับปานกลาง/น้อย โดยคิดเป็นร้อยละ 62.42 จากการเปรียบเทียบจะพบว่า อาจารย์จากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์แนวหน้าสูงกว่าอาจารย์จากมหาวิทยาลัยศรีปทุม

ตารางที่ 21 แสดงความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกระดับการติดตามข่าว
ปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์แนวหน้า

ระดับ \ ม.	มธป.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มาก	17	15.18	5	4.5	22	19.68
ปานกลาง/น้อย	36	32.12	34	30.3	70	62.42
น้อยที่สุด	3	2.7	17	15.2	20	17.9
รวม	56	50	56	50	112	100
ค่าเฉลี่ย	1.5		1.04		2.54	

ข. หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์เลือกติดตามข่าวการปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 18.0 ระดับปานกลาง/น้อยคิดเป็นร้อยละ 24.0 ระดับน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 8.0 กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยศรีปทุมติดตามข่าวดังกล่าวจากหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 12.50 ระดับปานกลาง/น้อยคิดเป็นร้อยละ 24.10 ระดับน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 13.40

สรุปโดยรวมทั้งสองมหาวิทยาลัยว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมือง จากหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจในระดับปานกลาง/น้อย โดยคิดเป็นร้อยละ 48.20 และเมื่อได้ทำการเปรียบเทียบจะกล่าวได้ว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ส่วนใหญ่ติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมืองจาก หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจในระดับ 'ปานกลาง/น้อย' สูงกว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ตารางที่ 22 แสดงความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมือง จากหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ

ระดับ \ ม	DPU	ร้อยละ	SPU	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มาก	20	17.86	14	12.5	34	30.36
ปานกลาง/น้อย	27	24.1	27	24.1	54	48.2
น้อยที่สุด	9	8.04	15	13.4	24	21.44
รวม	56	50	56	50	112	100
ค่าเฉลี่ย	1.44		1.26		2.7	

ผ. หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ เลือกติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 14.0 ระดับปานกลาง/น้อยคิดเป็นร้อยละ 20.0 ระดับน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 16.0 กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยศรีปทุมติดตามข่าวดังกล่าวจากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 11.60 ระดับปานกลาง/น้อยคิดเป็นร้อยละ 15.19 ระดับน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 23.21

สรุปโดยรวมทั้งสองมหาวิทยาลัยว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจในระดับน้อยที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 39.28 เมื่อได้ทำการเปรียบเทียบแล้ว กล่าวได้ว่า อาจารย์จากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ส่วนใหญ่จะติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมืองจาก หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจในระดับ 'ปานกลาง/น้อย' ในขณะที่อาจารย์จากมหาวิทยาลัยศรีปทุมส่วนใหญ่ติดตามในระดับ 'น้อยที่สุด'

ตารางที่ 23 แสดงความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างและจำแนกตามระดับการติดตามข่าวการปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

ระดับ \ ม.	มธป.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มาก	16	14.29	13	11.6	29	25.89
ปานกลาง/น้อย	22	19.64	17	15.19	39	34.83
น้อยที่สุด	18	16.07	26	23.21	44	39.28
รวม	56	50	56	50	112	100
ค่าเฉลี่ย	1.27		1.1		2.37	

ญ. หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ เลือกติดตามข่าวการปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 11.68 ระดับปานกลาง/น้อยคิดเป็นร้อยละ 30.05 ระดับน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 8.27 กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยศรีปทุมติดตามข่าวดังกล่าวจากหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 1.80 ระดับปานกลาง/น้อยคิดเป็นร้อยละ 24.10 ระดับน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 24.10

สรุปโดยรวมทั้งสองมหาวิทยาลัยว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ ในระดับปานกลาง/น้อย โดยคิดเป็นร้อยละ 54.15 เมื่อทำการเปรียบเทียบแล้ว กล่าวได้ว่าอาจารย์จากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์จะติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมืองจาก หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจในระดับ 'ปานกลาง/น้อย' สูงกว่าอาจารย์จากมหาวิทยาลัยศรีปทุม

ตารางที่ 24 แสดงความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการติดตามข่าวการปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ

ระดับ \ ม.	มธป.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มาก	13	11.68	2	1.8	15	13.48
ปานกลาง/น้อย	33	30.05	27	24.1	60	54.15
น้อยที่สุด	10	8.27	27	24.1	37	32.37
รวม	56	50	56	50	112	100
ค่าเฉลี่ย	1.38		0.88		2.18	

ฏ. หนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯ เลือกติดตามข่าวการปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่นในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 16.08 ระดับปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ 21.42 และในระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.50 ส่วนกลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยศรีปทุม เลือกติดตามข่าวดังกล่าวจากหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่นในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 16.96 ระดับปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ 19.64 และระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 13.40

มองโดยภาพรวมทั้งสองมหาวิทยาลัยแล้ว จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่นในระดับปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ 41.06 หรืออาจกล่าวได้ว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่นในระดับ 'ปานกลาง/น้อย' สูงกว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ตารางที่ 25 แสดงความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมือง จากหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น

ระดับ \ ม.	มธป.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มาก	18	16.08	19	16.96	37	33.04
ปานกลาง/น้อย	24	21.42	22	19.64	46	41.06
น้อยที่สุด	14	12.5	15	13.4	29	25.9
รวม	56	50.00	56	50.00	112	100.00
ค่าเฉลี่ย	1.37		1.36		2.73	

ฎ. หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เลือกติดตามข่าวการปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 15.18 ระดับปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ 15.18 และในระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 19.64 ส่วนกลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยศรีปทุม เลือกติดตามข่าวดังกล่าวจากหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 8.92 ระดับปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ 28.58 และระดับน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 12.50

โดยภาพรวมทั้งสองมหาวิทยาลัยแล้ว จะพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ในระดับปานกลาง/น้อย คิดเป็นร้อยละ 43.76 หรืออาจกล่าวได้ว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตส่วนใหญ่ติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ในระดับ 'มาก' และ 'ปานกลาง/น้อย' ในอัตราส่วนที่เท่า ๆ กัน แต่จะต่ำกว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ตารางที่ 26 แสดงความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการติดตามข่าวปฏิรูปทางการเมือง จากหนังสือพิมพ์ บางกอกโพสต์

ระดับ \ ม.	มธป.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มาก	17	15.18	10	8.92	27	24.1
ปานกลาง/น้อย	17	15.18	32	28.58	49	43.76
น้อยที่สุด	22	19.64	14	12.5	36	32.14
รวม	56	50.00	56	50.00	112	100.00
ค่าเฉลี่ย	1.26		1.28		2.54	

ฐ. กลุ่มตัวอย่าง เลือกติดตามข่าวการเมืองจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.52 รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์มติชน คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.36 จากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.13 จากหนังสือพิมพ์ข่าวสด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.97 ตามลำดับ

ตารางที่ 27 แสดงค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกการติดตามข่าวการเมือง จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ , เดลินิวส์ , ข่าวสด , มติชน และหนังสือพิมพ์อื่นๆ

นสพ.	ม.	มธป.	มคป.	รวม
ไทยรัฐ		1.86	1.66	3.52
มติชน		1.73	1.63	3.36
เดลินิวส์		1.75	1.38	3.13
ข่าวสด		1.74	1.23	2.97
สยามรัฐ		1.46	1.12	2.58
สยามโพสต์		1.35	1.16	2.51
แนวหน้า		1.50	1.04	2.54
ฐานเศรษฐกิจ		1.44	1.26	2.70
กรุงเทพธุรกิจ		1.27	1.10	2.37
ประชาชาติธุรกิจ		1.38	0.88	2.18
เดอะเนชั่น		1.37	1.36	2.73
บางกอกโพสต์		1.26	1.28	2.54
รวม		18.61	16.06	32.23

ตอนที่ 3 ความรู้เรื่องการปฏิรูปทางการเมือง

ตารางที่ 28 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามผลของคะแนนในประเทศ
ไทยเปลี่ยนการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช มาเป็นระบอบ
ประชาธิปไตยมาเป็นเวลาประมาณกี่ปี

คะแนน	ม.	มธบ.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
ตอบถูก		44	39.29	40	35.71	84	75
ตอบผิด		12	10.71	16	14.29	28	25
รวม		56	50	56	50	112	100

กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ตอบถูก(ได้คะแนน 1) คิดเป็นร้อยละ 44 ตอบผิด (ไม่ได้คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 12

กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยศรีปทุม ตอบถูก (ได้ 1 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 40 ตอบผิด (ไม่ได้คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 14.29

โดยภาพรวมทั้งสองมหาวิทยาลัยแล้ว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะตอบคำถาม ถูก คิดเป็นร้อยละ 75.00

ตารางที่ 29 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลของคะแนน ในคำถาม
สาเหตุสำคัญของความจำเป็นที่ต้องมีการปฏิรูปทางการเมือง คืออะไร

คำตอบ \	ม.	มธบ.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
ตอบถูก		53	47.32	49	43.75	102	91.07
ตอบผิด		3	2.68	7	6.25	10	8.93
รวม		56	50	56	50	112	100

กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตส่วนใหญ่ ตอบคำถามได้ถูกต้อง (ได้ 1
คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 47.32 และตอบผิด (ไม่ได้คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 2.68

กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยศรีปทุม ส่วนใหญ่ตอบคำถามได้ถูกต้อง (ได้ 1
คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 43.75 และตอบผิดไม่ได้คะแนน คิดเป็นร้อยละ 8.93

สรุปโดยรวมทั้งสองมหาวิทยาลัยแล้ว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จะตอบคำถามถูก
คิดเป็นร้อยละ 91.07

ตารางที่ 30 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลของคะแนน ในคำถาม
ประเด็นสำคัญของการปฏิรูปทางการเมืองคืออะไร

คำตอบ \	ม.	มธบ.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
ตอบถูก		47	41.96	45	40.18	92	82.14
ตอบผิด		9	8.04	11	9.82	20	17.86
รวม		56	50	56	50	112	100

กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ส่วนใหญ่ ตอบคำถามได้ถูกต้อง (ได้ 1 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 41.96 และตอบผิด (ไม่ได้คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 8.04

กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยศรีปทุม ส่วนใหญ่ ตอบคำถามได้ถูกต้อง (ได้ 1 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 40.18 และตอบผิดไม่ได้คะแนน คิดเป็นร้อยละ 9.82

สรุปโดยรวมแล้ว กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ จะตอบคำถามถูก คิดเป็นร้อยละ 82.14

ตารางที่ 31 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลของคะแนน ในคำถาม
สภาร่างรัฐธรรมนูญมีจำนวนสมาชิก กี่คน

คำตอบ	ม.	มธป.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
ตอบถูก		33	29.46	36	32.14	69	61.6
ตอบผิด		23	20.54	20	17.86	43	38.4
รวม		56	50	56	50	112	100

กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ส่วนใหญ่ตอบคำถามได้ถูกต้อง (ได้ 1 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 29.46 และตอบผิด (ไม่ได้คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 20.54

กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยศรีปทุม ส่วนใหญ่ ตอบคำถามได้ถูกต้อง (ได้ 1 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 32.14 และตอบผิดไม่ได้คะแนน คิดเป็นร้อยละ 17.86

สรุปโดยรวมแล้ว กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ จะตอบคำถามถูก คิดเป็นร้อยละ 61.60

ตารางที่ 32 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลของคะแนน ในคำถาม
สภาร่างรัฐธรรมนูญเลือกตัวแทนจากพื้นที่ต่างๆ จำนวน กี่คน

คำตอบ \ ม.	มธบ.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
ตอบถูก	18	16.07	24	21.43	42	37.5
ตอบผิด	38	33.93	32	28.57	70	62.5
รวม	56	50	56	50	112	100

กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตยส์ส่วนใหญ่ ตอบคำถามได้ถูกต้อง ได้ 1
คะแนน คิดเป็นร้อยละ 16.07 และตอบผิด (ไม่ได้คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 33.93

กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยศรีปทุม ส่วนใหญ่ ตอบคำถามได้ถูกต้อง ได้ 1
คะแนน คิดเป็นร้อยละ 21.43 และตอบผิดไม่ได้คะแนน คิดเป็นร้อยละ 28.57

สรุปโดยรวมทั้งสองมหาวิทยาลัยแล้ว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จะตอบคำถามผิด
คิดเป็นร้อยละ 62.5

ตารางที่ 33 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลของคะแนน ในคำถาม
ประธานคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญคือ ใคร

คำตอบ \ ม.	มธบ.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
ตอบถูก	46	41.07	39	34.82	85	75.89
ตอบผิด	10	8.93	17	28.17	27	24.11
รวม	56	50	56	50	112	100

กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ส่วนใหญ่ ตอบคำถามได้ถูกต้อง (ได้ 1 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 41.07 และตอบผิด (ไม่ได้คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 8.93

กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยศรีปทุม ส่วนใหญ่ ตอบคำถามได้ถูกต้อง (ได้ 1 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 34.82 และตอบผิดไม่ได้คะแนน คิดเป็นร้อยละ 15.18

สรุปโดยรวมของทั้งสองมหาวิทยาลัยแล้ว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จะตอบคำถาม ถูก คิดเป็นร้อยละ 75.89

ตารางที่ 34 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลของคะแนน ในคำถาม สสร. มีกำหนดการทำงานหลังการแต่งตั้งทั้งหมด กี่วัน

คำตอบ \ ม.	DPU	ร้อยละ	SPU	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
ตอบถูก	19	16.96	18	16.07	37	33.04
ตอบผิด	37	33.04	38	33.93	75	66.96
รวม	56	50	56	50	112	100

กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ส่วนใหญ่ ตอบคำถามได้ถูกต้อง (ได้ 1 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 16.96 และตอบผิด (ไม่ได้คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 33.04

กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยศรีปทุม ส่วนใหญ่ ตอบคำถามได้ถูกต้อง (ได้ 1 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 16.07 และตอบผิดไม่ได้คะแนน คิดเป็นร้อยละ 33.93

สรุปโดยรวมแล้ว กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ จะตอบคำถามผิด คิดเป็นร้อยละ 66.96

ตารางที่ 35 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลของคะแนน ในคำถาม
สภาร่างรัฐธรรมนูญ ได้แบ่งกลุ่มปัญหาหลักที่ร่างรัฐธรรมนูญใหม่จะต้องหยิบ
ยกขึ้นแก้ไขปรับปรุงเป็น กี่กลุ่ม

คำตอบ \ ม.	มธป.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
ตอบถูก	15	13.39	18	16.07	33	29.46
ตอบผิด	41	36.61	38	33.93	79	70.54
รวม	56	50	56	50	112	100

กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตยส่วนใหญ่ ตอบคำถามได้ถูกต้อง (ได้ 1
คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 13.39 และตอบผิด (ไม่ได้คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 36.61

กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยศรีปทุม ส่วนใหญ่ ตอบคำถามได้ถูกต้อง (ได้ 1
คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 16.07 และตอบผิดไม่ได้คะแนน คิดเป็นร้อยละ 33.93

สรุปโดยรวมทั้งสองมหาวิทยาลัยแล้ว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จะตอบคำถามผิด
คิดเป็นร้อยละ 70.54

ตารางที่ 36 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามผลรวมของคะแนน ในคำ
ถาม ส่วนที่ 3 ของแบบสอบถาม (ส่วนความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการปฏิรูปทางการ
เมือง)

คะแนน \ ม.	มธป.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
6 - 8	18	16.07	20	17.86	38	33.93
3 - 5	32	28.57	28	25	60	53.57
0 - 2	6	5.36	8	7.14	14	12.5
รวม	56	50	56	50	112	100

จากตารางที่ 36 สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตมีความรู้ในระดับ ปานกลาง/น้อย (ได้คะแนน 3-5) รองลงมาจะมีความรู้ในระดับ มาก และน้อยที่สุด ตามลำดับเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยศรีปทุม

หมายเหตุ 6 - 8 = มีความรู้มาก
 3 - 5 = มีความรู้ปานกลาง/น้อย
 0 - 2 = มีความรู้น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 การอ่านหนังสือพิมพ์กับความรู้เรื่องการปฏิรูปทางการเมือง

จากการตรวจสอบความรู้กลุ่มของตัวอย่างว่ามีอย่างน้อยเพียงใดในการปฏิรูปทางการเมืองในตอนที่ 3 และในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบระหว่างความรู้เรื่องการปฏิรูปทางการเมืองกับการอ่านหนังสือพิมพ์ โดยได้นำกลุ่มผู้ที่มีความรู้คือ ตอบถูกมากกว่า 6-8 ข้อ ตอบถูก 3-5 ข้อ และตอบถูก 0-2 ข้อ ของกลุ่มตัวอย่างแต่ละมหาวิทยาลัย แล้วนำมาทำตารางเปรียบเทียบในการอ่านหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นเป็นประจำ (คืออ่านในระดับมากหรือในระดับ 4 - 5) ดังได้แสดงไว้ในตารางที่ 37

ตารางที่ 37 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างความรู้เรื่องการปฏิรูปทางการเมือง กับ การอ่านหนังสือพิมพ์

นสพ.	มหาวิทยาลัย			มธป.			
	คำตอบ	ถูก6-8ข้อ	ถูก3-5ข้อ	ถูก0-2 ข้อ	ถูก6-8ข้อ	ถูก3-5ข้อ	ถูก0-2 ข้อ
ไทยรัฐ		14	20	2	11	11	2
เดลินิวส์		11	19	2	11	6	2
มติชน		14	22	1	11	8	1
ข่าวสด		11	19	2	4	9	1
สยามรัฐ		4	6	2	4	3	1
สยามโพสต์		3	5	1	3	5	0
ฐานเศรษฐกิจ		4	15	1	2	10	2
กรุงเทพธุรกิจ		5	8	0	5	5	2
ประชาชาติ		3	6	0	2	4	0
NATION		1	8	1	7	10	0
BKK POST		2	12	1	4	5	0
แนวหน้า		10	8	1	3	3	1
รวม		83	140	14	67	79	12

จากตารางที่ 37 จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างจาก มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชนเป็นประจำ (ในระดับมาก หรือระดับ 4 - 5) จะตอบคำถามถูก 6-8 ข้อ ในอัตราส่วนที่เท่ากัน (คือ 14 คน) ซึ่งสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยศรีปทุมที่ตอบคำถามถูก 6-8 ข้อ (คือ 11 คน) นอกจากนี้ยังกล่าวได้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จากทั้งสองมหาวิทยาลัยจะตอบคำถามถูกในระดับ ปานกลาง/น้อย (คือตอบถูก 3-5 ข้อ) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ก็ตอบถูกมากกว่ากลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยศรีปทุม

ตารางที่ 38 แสดงว่าจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหนังสือพิมพ์ที่กลุ่มตัวอย่างติดตามข่าวพัฒนาการร่างรัฐธรรมนูญ

นสพ.	ม.	มธป.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มติชน		21	18.75	31	27.68	52	46.43
ไทยรัฐ		8	7.14	11	9.82	19	16.96
เดลินิวส์		2	1.79	4	3.57	6	5.36
ข่าวสด		3	2.68	2	1.79	5	4.46
แนวหน้า		14	12.5	3	2.68	17	15.18
สยามรัฐ		2	1.79	0	0	2	1.79
สยามโพสต์		0	0	1	0.89	1	0.89
ฐานเศรษฐกิจ		3	2.68	2	1.79	5	4.46
NATION		2	1.79	0	0	2	1.79
BKK POST		1	0.89	0	0	1	0.89
รวม		56	50	56	50	112	100

จากตารางที่ 38 สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ส่วนใหญ่ติดตามข่าวพัฒนาการร่างรัฐธรรมนูญจากหนังสือพิมพ์มติชนเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือแนวหน้า ลำดับที่ 3 คือไทยรัฐ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยศรีปทุมส่วนใหญ่ติดตามข่าวพัฒนาการร่างรัฐธรรมนูญจากหนังสือพิมพ์มติชนเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือไทยรัฐ และเดลินิวส์ ตามลำดับ

สรุปโดยภาพรวมสองมหาวิทยาลัยแล้ว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ติดตามข่าวพัฒนาการร่างรัฐธรรมนูญจากหนังสือพิมพ์มติชนเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือ ไทยรัฐ และ แนวหน้าตามลำดับ

ตารางที่ 39 แสดงว่าจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหนังสือพิมพ์ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า มีบทบาท และหน้าที่เสนอข่าวสารการจ้ดร่างได้ดีที่สุด

นสพ.	ม.	มธบ.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มติชน		19	16.96	41	36.61	60	53.57
ไทยรัฐ		6	5.36	2	1.79	8	7.14
เดลินิวส์		1	0.89	1	0.89	2	1.25
ข่าวสด		5	4.46	2	1.79	7	6.25
แนวหน้า		15	13.39	5	4.46	20	17.86
สยามรัฐ		3	2.68	2	1.79	5	4.46
ฐานเศรษฐกิจ		2	1.79	3	2.68	5	4.46
กท.ธุรกิจ		1	0.89	0	0	1	0.89
NATION		3	2.68	0	0	3	2.68
BKK POST		1	0.89	0	0	1	0.89
รวม		5	50	56	50	112	100

จากตารางที่ 39 อธิบายได้ว่า หนังสือที่กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ เห็นว่ามีบทบาท และหน้าที่เสนอข่าวสารจัดร่างฯ ได้ดีที่สุด คือ มติชน รองลงมาคือแนวหน้า และไทยรัฐ ตามลำดับ ส่วนกลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยศรีปทุมเห็นว่าหนังสือพิมพ์ที่มีบทบาท และหน้าที่ในการเสนอข่าวสารการจัดร่างฯ ได้ดีที่สุด คือ หนังสือพิมพ์มติชน รองลงมาคือแนวหน้า ฐานเศรษฐกิจ และไทยรัฐ ตามลำดับ

สรุปภาพรวมทั้งสองมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าหนังสือพิมพ์ที่มีบทบาทและหน้าที่ในการเสนอข่าวการจัดร่างฯ ได้ดีที่สุดคือ หนังสือพิมพ์มติชน รองลงมาคือแนวหน้า และไทยรัฐ ตามลำดับ

ตารางที่ 40 แสดงว่าจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหนังสือพิมพ์ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าน่าเชื่อถือที่สุดในการเสนอข่าวการจัดร่างรัฐธรรมนูญ

นสพ.	ม.	มธป.	ร้อยละ	มคป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มติชน		24	21.43	40	35.71	64	57.14
ไทยรัฐ		4	3.57	1	0.89	5	4.46
เดลินิวส์		4	3.57	0	0	4	3.57
ข่าวสด		4	3.57	5	4.46	9	8.04
แนวหน้า		11	9.82	6	5.36	17	15.18
สยามรัฐ		5	4.46	1	0.89	6	5.36
ฐานเศรษฐกิจ		0	0	3	2.68	3	2.68
ประชาชาติ		1	0.89	0	0	1	0.89
NATION		3	2.68	0	0	3	2.68
รวม		56	50	56	50	112	100

จากตารางที่ 40 สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ส่วนใหญ่ เห็นว่าหนังสือพิมพ์ มติชน เป็นหนังสือพิมพ์ที่น่าเชื่อถือที่สุดในการเสนอข่าวจัดร่างรัฐธรรมนูญ

ธรรมนูญ รองลงมาคือ แนวหน้า และสยามรัฐ ตามลำดับ ส่วนกลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัย ศรีปทุมส่วนใหญ่เห็นว่าหนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าวการจัดร่างรัฐธรรมนูญได้นำเชื่อถือที่สุดคือ หนังสือพิมพ์มติชน รองลงมาคือแนวหน้า และข่าวสด ตามลำดับ

สรุปภาพรวมทั้งสองมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าหนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าวสารการจัดร่างรัฐธรรมนูญได้นำเชื่อถือที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ รองลงมาคือ แนวหน้า และ ข่าวสดตามลำดับ

ตารางที่ 41 แสดงว่าจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหนังสือพิมพ์ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่ามึประสิทธิภาพสูงสุดในการเสนอข่าวการจัดร่างรัฐธรรมนูญ

นสพ.	ม.	มธป.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มติชน		22	19.64	42	37.5	64	57.14
ไทยรัฐ		5	4.46	1	0.89	6	5.36
ข่าวสด		3	2.68	4	3.57	7	6.25
แนวหน้า		16	14.29	5	4.46	21	18.75
สยามรัฐ		4	3.57	1	0.89	5	4.46
ฐานเศรษฐกิจ		2	1.79	3	2.68	5	4.46
กท.ธุรกิจ		1	0.89	0	0	1	0.89
NATION		2	1.79	0	0	2	1.79
BKK POST		1	0.89	0	0	1	0.89
รวม		56	50	56	50	112	100

จากตารางที่ 41 อธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์เห็นว่าหนังสือพิมพ์มติชนเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในการเสนอข่าวการจัดร่างรัฐธรรมนูญ รองลงมาคือ แนวหน้า และไทยรัฐ ตามลำดับ ส่วนกลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัย

สรุปพบเห็นว่าหนังสือพิมพ์ที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในการเสนอข่าวการจัดร่าง ฯ คือ หนังสือพิมพ์มติชน รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์แนวหน้า และข่าวสด ตามลำดับ

สรุปภาพรวมทั้งสองมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เห็นว่าหนังสือพิมพ์ที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในการเสนอข่าวการจัดร่าง ฯ คือ หนังสือพิมพ์มติชน รองลงมาคือ แนวหน้า และ ข่าวสด ตามลำดับ

ตารางที่ 42 แสดงว่าจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหนังสือพิมพ์ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าให้ข้อเสนอแนะในการจัดร่างรัฐธรรมนูญมากที่สุด

นสพ.	ม.	มธบ.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มติชน		22	19.64	43	39.39	65	58.04
ไทยรัฐ		5	4.46	2	1.79	7	6.25
ข่าวสด		3	2.68	1	0.89	4	3.57
แนวหน้า		19	16.96	6	5.36	25	22.32
สยามรัฐ		2	1.79	1	0.89	3	2.68
ฐานเศรษฐกิจ		2	1.79	3	2.68	5	4.46
ประชาชาติ		1	0.89	0	0	1	0.89
NATION		1	0.89	0	0	1	0.89
BKK POST		1	0.89	0	0	1	0.89
รวม		56	50	56	50	112	100

จากตารางที่ 42 สรุปได้ว่า หนังสือพิมพ์มติชนเป็นหนังสือพิมพ์ที่กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์เห็นว่าให้ข้อเสนอแนะในการจัดร่างรัฐธรรมนูญมากที่สุด รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ แนวหน้า และไทยรัฐ ตามลำดับ เช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยศรีปทุม

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปทางการเมือง และการเสนอข่าวสารทางหนังสือพิมพ์

5.1) ความเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นในการปฏิรูปทางการเมือง

ตารางที่ 43 แสดงค่าจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นในการปฏิรูปทางการเมือง

คำตอบ	ม.	มธบ.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
จำเป็นมากที่สุด		20	17.81	28	25	48	42.81
จำเป็นมาก		15	13.39	0	0	15	13.39
จำเป็นปานกลาง		16	14.29	22	19.64	38	33.93
ไม่จำเป็น		1	0.89	3	2.68	4	3.57
ไม่จำเป็นอย่างยิ่ง		4	3.57	3	2.68	7	6.25
รวม		56	50	56	50	112	100

จากตารางที่ 43 จะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่าง มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เห็นว่ามีความจำเป็นมากที่สุดในการปฏิรูปทางการเมือง เช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยศรีปทุม

โดยภาพรวมทั้งสองมหาวิทยาลัยแล้ว สรุปว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่ามี ความจำเป็นมากที่สุดในการปฏิรูปทางการเมือง คิดเป็นร้อยละ 42.81

5.2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกระบวนการจัดร่างรัฐธรรมนูญ ที่ดำเนินการอยู่นี้

ตารางที่ 44 แสดงค่าจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความเห็นเกี่ยวกับ
ความเหมาะสมในการปฏิรูปทางการเมือง

คำตอบ \ ม.	มธป.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
เหมาะสม	37	33.04	33	29.46	70	62.5
ไม่เหมาะสม	19	16.96	23	20.54	42	37.5
รวม	56	50	56	50	112	100

จากตารางที่ 44 กลุ่มตัวอย่าง มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เห็นว่าเหมาะสมใน
กระบวนการจัดร่างรัฐธรรมนูญ เช่นเดียวกับ กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยศรีปทุม

5.3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความจำเป็นในการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน
(ประชาพิจารณ์) ในการร่างรัฐธรรมนูญใหม่

ตารางที่ 45 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความเห็นเกี่ยวกับความ
จำเป็นในการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน ในการร่างรัฐธรรมนูญใหม่

คำตอบ \ ม.	มธป.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มากที่สุด	19	16.96	22	19.64	41	36.60
มาก	18	16.07	6	5.36	24	21.43
ปานกลาง	13	11.61	17	15.18	30	26.97
น้อย	2	1.79	4	3.57	6	5.36
น้อยที่สุด	3	2.68	5	4.46	8	7.14
ไม่จำเป็นเลย	1	0.89	2	1.79	3	2.68
รวม	56	50	56	50	112	100

จากตารางที่ 45 สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่าง มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เห็นว่ามีความจำเป็นมากที่สุดในการรับฟังประชาพิจารณ์ เช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยศรีปทุม

กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 มหาวิทยาลัย มีความเห็นไม่แตกต่างกัน

5.4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ ในการจัดร่างรัฐธรรมนูญ

ตารางที่ 46 แสดงค่าจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ ของหนังสือพิมพ์ในการจัดร่าง

คำตอบ	ม.	มธบ.	ร้อยละ	มศป.	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
มากที่สุด		19	16.96	15	13.39	34	30.25
มาก		26	23.21	18	16.07	44	39.28
ปานกลาง		8	7.14	12	10.71	20	17.85
น้อย		2	1.79	4	3.57	6	5.36
น้อยที่สุด		1	0.9	2	1.79	3	2.69
ไม่เหมาะสมเลย		0	0	4	3.57	4	3.57
รวม		56	50	56	50	112	100

จากตารางที่ 46 จะสรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มีความเห็นว่าหนังสือพิมพ์ปฏิบัติหน้าที่ได้เหมาะสมมาก ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยศรีปทุม

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร และความรู้ที่ได้รับจากการอ่านข่าวปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์รายวัน ของอาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม เป็นการวิจัยแบบสำรวจ และได้ทำการสำรวจจาก กลุ่มตัวอย่างอาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และกลุ่มตัวอย่างอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม

เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ดังกล่าว การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างอาจารย์วุฒิปริญญาโทของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์และมหาวิทยาลัยศรีปทุม ซึ่งเป็นอาจารย์ประจำและทำหน้าที่สอน โดยมีประชากรดังนี้ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ 300 คน มหาวิทยาลัยศรีปทุม 250 คน

การสุ่มตัวอย่างจะสุ่มตัวอย่างจากอาจารย์ทุกคน หากไม่อยู่ในขณะที่สุ่มตัวอย่างจะไม่ถือว่าเป็นกลุ่มตัวอย่าง และ/หรือ ตอบแบบสอบถามกลับช้าเกินกว่ากำหนด (2 สัปดาห์) ก็ไม่ถือเป็นกลุ่มตัวอย่างเช่นกัน

สรุปการสุ่มตัวอย่าง ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ 56 คน

มหาวิทยาลัยศรีปทุม 56 คน

จากนั้นได้มีการพัฒนาแบบสอบถามหลังจากที่ได้นำไปลองเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 20 คน จึงได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 5 ประเด็น ดังนี้คือ

1. ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง
2. พฤติกรรมเปิดรับข่าวสารประเด็นปฏิรูปทางการเมือง
3. ความรู้ที่ได้รับจากการอ่านหนังสือพิมพ์ประเด็นปฏิรูปทางการเมือง
4. การอ่านหนังสือพิมพ์กับความรู้เรื่องการปฏิรูปทางการเมือง

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปทางการเมืองและการเสนอข่าวสารทางหนังสือพิมพ์

การวิเคราะห์ที่ได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 สถาบัน ดังต่อไปนี้คือ

1. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร

จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 112 คน นำมาวิเคราะห์ได้ผลดังนี้คือ กลุ่มตัวอย่างติดตามข่าวเศรษฐกิจมากเป็นลำดับที่ 1 รองลงมาคือ ข่าวการศึกษา, ข่าวต่างประเทศ, และข่าวการเมืองตามลำดับ

อาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ติดตามข่าวเศรษฐกิจมากเป็นลำดับ 1 ในขณะที่อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมสนใจข่าวการศึกษาเป็นลำดับ 1

ลำดับรองลงมา ที่อาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์สนใจก็คือ ข่าวต่างประเทศ ส่วนอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมติดตามข่าวเศรษฐกิจเป็นลำดับรองลงมา

ลำดับที่ 3 ที่อาจารย์มหาวิทยาลัยสนใจก็คือ ข่าวสังคมและการศึกษา ในอัตราส่วนที่เท่ากัน ในขณะที่อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมสนใจข่าวการเมืองเป็นลำดับที่ 3

หนังสือพิมพ์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดใน การติดตามข่าวการเมือง คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ รองลงมาคือ มติชน และเดลินิวส์ ตามลำดับ

หนังสือพิมพ์ที่อาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ติดตามข่าวการเมืองมากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์มติชน รองลงมาคือ ไทยรัฐ และข่าวสด ตามลำดับ ในขณะที่อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมติดตามข่าวการเมืองจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมากที่สุด รองลงมาคือ มติชน และเดลินิวส์ ตามลำดับ

2. ความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือพิมพ์ประเด็นปฏิรูปทางการเมือง

จากการสอบถามความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการปฏิรูปทางการเมืองทั้งหมด 8 ข้อ ดังนี้

1. ประเทศไทยเปลี่ยนการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตยมาเป็นเวลาที่ปี
 2. สาเหตุความสำคัญของความจำเป็นที่ต้องมีการปฏิรูปทางการเมืองคืออะไร
 3. ประเด็นสำคัญของการปฏิรูปทางการเมืองคืออะไร
 4. สภาร่างรัฐธรรมนูญมีสมาชิกกี่คน
 5. สภาร่างรัฐธรรมนูญเลือกตัวแทนจากพื้นที่ต่าง ๆ กี่คน
 6. ประธานคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญคือใคร
 7. สสร. มีกำหนดการทำงานหลังการแต่งตั้งตั้งทั้งหมดกี่วัน
 8. สภาร่างรัฐธรรมนูญได้แบ่งกลุ่มปัญหาหลัก ๆ ที่ร่างรัฐธรรมนูญใหม่จะต้องหยิบยกขึ้นแก้ไขปรับปรุงเป็นกี่กลุ่ม อะไรบ้าง
- ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้
- อาจารย์ทั้ง 2 มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการปฏิรูปทางการเมืองในระดับปานกลาง/น้อย ไม่แตกต่างกันมากนัก

3. การอ่านหนังสือพิมพ์กับการปฏิรูปทางการเมือง

ผลการวิเคราะห์ สรุปว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ที่อ่านหนังสือพิมพ์มติชนประจำจะมีความรู้เรื่องการปฏิรูปทางการเมืองในระดับมาก เป็นลำดับ 1 รองลงมาคือ ไทยรัฐ และ เดลินิวส์ ซึ่งไม่แตกต่างจากอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม กล่าวคือ อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมที่มีความรู้ในระดับมาก จะอ่านมติชนเป็นประจำ รองลงมาคือ ไทยรัฐ และเดลินิวส์ ตามลำดับ

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปทางการเมืองกับการเสนอข่าว สารทางหนังสือพิมพ์

ผลการวิเคราะห์ สรุปว่า

- หนังสือพิมพ์ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า มีบทบาทหน้าที่เสนอข่าวสารการจ้ดร่างได้ดีที่สุด คือ หนังสือพิมพ์มติชน รองลงมา คือ แนวหน้า และไทยรัฐ
- หนังสือพิมพ์ที่น่าเชื่อถือที่สุดในการเสนอข่าวจ้ดร่างรัฐธรรมนูญ คือ หนังสือพิมพ์ มติชน รองลงมาคือ แนวหน้า และข่าวสด ตามลำดับ
- หนังสือพิมพ์ที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในการเสนอข่าวการจ้ดร่างฯ คือ หนังสือพิมพ์ มติชน รองลงมาคือ แนวหน้า และข่าวสด ตามลำดับ
- หนังสือพิมพ์ที่ให้ข้อเสนอแนะในการจ้ดร่างฯ มากที่สุด คือ หนังสือพิมพ์ มติชน รองลงมาคือ แนวหน้า และไทยรัฐ ตามลำดับ

อภิปราย

การอภิปรายครั้งนี้พบจุดที่น่าสนใจหลายประเด็นและเมื่อตรวจสอบกับความ
รู้เดิมแล้ว สามารถแบ่งอภิปรายได้เป็น 3 ประเด็นใหญ่ๆดังนี้คือ

1. จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ติดตามข่าวการศึกษาเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือข่าวเศรษฐกิจ ข่าวต่างประเทศ และข่าวสังคม ตามลำดับ ส่วนข่าวการเมืองนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสนใจเป็นลำดับที่ 5 การที่กลุ่มตัวอย่างติดตามข่าวอะไรนั้นก็ขึ้นอยู่กับความสนใจที่จะเปิดรับข่าวสารนั้นๆเป็นหลัก รวมทั้งสภาพแวดล้อม พื้นฐานภูมิหลังของตัวบุคคลก็เป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเลือกที่จะเปิดรับข่าวสารนั้นๆ หนังสือพิมพ์ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเลือกเปิดรับข่าวสารของแต่ละบุคคลมากนัก ไม่ใช่ว่าชอบข่าวการเมืองแล้วจะต้องอ่านหนังสือพิมพ์ที่เน้นเสนอข่าวการเมือง (เช่น มติชน, สยามรัฐ ฯลฯ) เสมอไป เพราะหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับก็มีความน่าสนใจ มีจุดเด่นในตัวหนังสือพิมพ์เองอยู่แล้ว

2. จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่าหนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าวเกี่ยวกับการปฏิรูปทางการเมืองได้ดี มีประสิทธิภาพ น่าเชื่อถือ และให้ข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ หนังสือพิมพ์ มติชน โดยอาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตเห็นว่าหนังสือพิมพ์มติชนติดตามข่าวพัฒนาการร่างรัฐธรรมนูญได้ดีที่สุด (18.75 %) มีบทบาทหน้าที่ในการเสนอข่าวฯ ได้ดีที่สุด (12.69 %) เสนอข่าวฯ ได้น่าเชื่อถือที่สุด (21.43%) เสนอข่าวฯ ได้มีประสิทธิภาพมากที่สุด (19.64%) และให้ข้อเสนอแนะกับประชาชนมากที่สุด (19.64%) ส่วนอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม เห็นว่า หนังสือพิมพ์มติชนติดตามข่าวพัฒนาการร่างรัฐธรรมนูญได้ดีที่สุด (27.68%) มีบทบาทหน้าที่ในการเสนอข่าวฯ ได้ดีที่สุด (36.61%) เสนอข่าวฯ ได้น่าเชื่อถือที่สุด (35.71%) เสนอข่าวฯ ได้มีประสิทธิภาพมากที่สุด (37.50%) และให้ข้อเสนอแนะกับประชาชนมากที่สุด (39.39%) แต่ในขณะเดียวกันกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กลับนิยมอ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมากที่สุด โดยอาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมอ่านไทยรัฐเป็นอันดับหนึ่ง (53.57%) รองลงมาคือ มติชน (49.95%) และเดลินิวส์ (41.07%) ตามลำดับ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าความเคยชิน และหรือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐหาอ่านง่าย สะดวก เพราะเป็นหนังสือพิมพ์ที่นิยมกันอย่างกว้างขวาง และเป็นหนังสือพิมพ์ที่มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่แทบทุกมหาวิทยาลัยและสถานที่ต่าง ๆ ทั่วไป มักจะรับและมีไว้บริการ

3. จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ตอบคำถามถูกมาก จะอ่านหนังสือพิมพ์มติชนและหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ แต่ไม่อาจจะระบุได้ว่าหนังสือพิมพ์มติชนและหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ที่ดีที่สุด ให้ความรู้มากที่สุด เพราะการที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่อ่านหนังสือพิมพ์มติชนและหนังสือพิมพ์ไทยรัฐตอบคำถามถูกมากนั้น อาจขึ้นอยู่กับความสนใจในข่าวการเมือง การเลือกเปิดรับ ข่าวสาร, เลือกสนใจ และเลือกที่จะจดจำ ของกลุ่มตัวอย่างเอง เพียงแต่ว่า หนังสือพิมพ์มติชนนั้นมีจุดเด่นที่จะเสนอข่าวการเมืองเป็นหลัก (ซึ่งจัดอยู่ในหนังสือพิมพ์ประเภท คุณภาพ) จึงอาจเสนอข่าวการเมืองได้กว้างขวางกว่าหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ ส่วนหนังสือพิมพ์ไทยรัฐก็สะดวกในการหาอ่านได้ง่าย จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างติดตามข่าวการเมืองจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐไปพร้อม ๆ กันกับข่าวอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการทำให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็น 'ธรรมนูญแห่งสิทธิเสรีภาพของประชาชน' โดยประชาชน และเพื่อประชาชน จึงควรจะทำให้ประชาชนรับรู้ ยอมรับ และยินดีที่จะให้ความร่วมมือ ควรกระตุ้นให้ประชาชนตื่นตัวและตระหนักถึงผลดีผลเสียในการมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วมในการยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทั้งสองมหาวิทยาลัย จะมีความรู้เรื่องการปฏิรูปทางการเมืองอยู่ในระดับ 'ปานกลาง/น้อย' ไม่ถึงระดับ 'มาก' แต่ก็ไม่อยู่ในระดับ 'น้อยที่สุด' ดังนั้น จึงควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลความรู้ ให้กับประชาชนทั่วไป ควรมีการส่งเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการยกร่างรัฐธรรมนูญไปยังทุกครัวเรือนทั่วประเทศ อย่างน้อยครัวเรือนละ 1 ชุด เพื่อให้ประชาชนทั่วประเทศได้รับรู้และมีความรู้ ความตื่นตัวในการปฏิรูปทางการเมืองมากขึ้น

นอกจากนี้ สื่อมวลชนก็มีบทบาทอย่างมากในการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ดังนั้น สภาร่างรัฐธรรมนูญควรให้ความสนใจ ให้ข่าวสารที่ครบถ้วน ถูกต้อง และรวดเร็วแก่สื่อมวลชน เพื่อที่สื่อมวลชนจะได้นำไปเผยแพร่ต่อยังประชาชนทั่วประเทศ

ข้อเสนอแนะต่อสถาบันการศึกษา

1. สถาบันการศึกษาควรจัดเตรียม/รับหนังสือพิมพ์หลาย ๆ ฉบับ ในปริมาณที่เพียงพอในแต่ละจุดบริการ เพื่อให้บุคลากร และนักเรียน นิสิต นักศึกษา ในสถานศึกษา นั้น ๆ ได้อ่านหนังสือพิมพ์หลาย ๆ ฉบับ ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนและพัฒนาความรู้ของบุคลากร นักเรียน นิสิต นักศึกษา ในสถาบัน

2. สถาบันการศึกษา ควรสนับสนุนให้บุคลากร นักเรียน นิสิต นักศึกษาในสถาบัน เป็นตัวแทนของสถาบันไปเข้าร่วมฟังการอภิปราย บรรยาย ประชุม และหรือสัมมนา ในหัวข้อที่เกี่ยวกับการปฏิรูปทางการเมือง ที่ทางองค์กรต่าง ๆ ได้จัดขึ้น และเปิดโอกาสให้

สถาบันต่าง ๆ และประชาชนทั่วไปเข้าร่วมรับฟัง และแสดงความคิดเห็น เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้ และความคิดเห็นต่าง ๆ กับบุคคลภายนอกสถาบัน

3. สถาบันการศึกษาควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม สัมมนาและหรือเชิญสื่อมวลชน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ (เช่น ประชาชน คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ คณะกรรมาธิการประชาสัมพันธ์สภาร่างรัฐธรรมนูญ หรือ สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ เป็นต้น) มาอภิปราย บรรยาย และหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อให้บุคลากร นักเรียน นิสิต นักศึกษาในสถาบันมีความรู้ความเข้าใจ และมีความตื่นตัวมากขึ้น

ข้อเสนอแนะต่อผู้ประกอบการวิชาชีพ

1. จากผลการวิจัย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า หนังสือพิมพ์ควรเสนอข่าวอย่างถูกต้อง ครบถ้วน ติดตามข่าวอย่างใกล้ชิด ควรเสนอข่าวอย่างมีน้ำหนัก เชื่อถือได้ และควรเสนอข่าวด้วยความรวดเร็วด้วย โดยสามารถใช้เทคโนโลยีทางการสื่อสารต่าง ๆ เข้ามาช่วย

2. หนังสือพิมพ์ ควรใช้วิจารณญาณในการเสนอข่าว เพราะสื่อมวลชนเปรียบเหมือนยามรักษาการณ์ มีหน้าที่ในการรายงานเหตุการณ์ต่าง ๆ ให้ประชาชนได้ทราบ ทำให้ประชาชนมีทัศนวิสัยที่กว้างขึ้น ทำให้เข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้ นอกจากนี้ยังมีบทบาทเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ค่านิยม อีกทั้งช่วยในการตัดสินใจของประชาชนด้วย ดังนั้น สื่อมวลชนจึงควรมีความรับผิดชอบ และเสนอข่าวอย่างมีจรรยาบรรณ

3. หนังสือพิมพ์ ควรส่งเสริม สนับสนุน ควรประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนตื่นตัว และต้องการมีส่วนร่วมในการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งให้เห็นถึงคุณประโยชน์ของการมีส่วนร่วม ควรสร้างประชาติโดยการกระตุ้นให้ประชาชนออกความคิดเห็นลงในหนังสือพิมพ์ เพราะหนังสือพิมพ์มีบทบาทที่สามารถจะสร้างบรรยากาศที่จะทำให้เกิดการพัฒนา คือทำให้มีความสนใจในประเด็นต่าง ๆ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของการพัฒนา สร้างค่านิยมและทัศนคติให้เป็นไปทางสร้างสรรค์และพัฒนาได้

ข้อเสนอแนะต่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยเรื่อง 'พฤติกรรมกรรมการเปิดรับข่าวสาร' และความรู้ที่ได้จากการเขียนข่าวปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์รายวันของอาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม ได้ศึกษาเฉพาะอาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมเท่านั้น แต่การปฏิรูปทางการเมืองเป็นเรื่องของประชาชนทั่วประเทศ ดังนั้นจึงน่าสนใจว่า อาจารย์จากมหาวิทยาลัยเอกชนอื่น ๆ และหรืออาจารย์มหาวิทยาลัยของรัฐ มีพฤติกรรมกรรมการเปิดรับข่าวสาร และมีความรู้เรื่องการปฏิรูปทางการเมืองมากน้อย แตกต่างกันหรือไม่ เพียงไร และหรือควรศึกษานิสิต นักศึกษา ผู้รับการถ่ายทอดความรู้และข่าวสารจากอาจารย์ว่ามีพฤติกรรมและมีความรู้เพียงใด

2. การวิจัยเรื่อง 'พฤติกรรมกรรมการเปิดรับข่าวสาร และความรู้ที่ได้จากการอ่านข่าวปฏิรูปทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์รายวันของอาจารย์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม เป็นการศึกษาสื่อหนังสือพิมพ์รายวันเพียงสื่อเดียว ควรมีการศึกษาถึงสื่อมวลชนอื่น ๆ (เช่น วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ นิตยสาร วารสารต่าง ๆ เป็นต้น) เพื่อเป็นแนวทางในการเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ

3. ควรศึกษาถึงสาเหตุของการไม่ค่อยมีความรู้เรื่องการปฏิรูปทางการเมืองว่าเกิดจากสาเหตุใด เพราะไม่สนใจข่าวการเมือง เพราะเบื่อ เพราะได้รับข่าวสารไม่เพียงพอ หรือขาดการกระตุ้นให้ตระหนักถึงความสำคัญ เป็นต้น

4. ขณะที่ทำการวิจัยฉบับนี้ เป็นช่วงที่การปฏิรูปทางการเมืองอยู่ในขั้นตอนที่เป็นการยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เท่านั้น จึงน่าสนใจที่จะศึกษาวิจัยต่อไปว่า เมื่อรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ผ่านการเห็นชอบจากการลงมติของรัฐสภา หรือผ่านประชามติและได้นำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่นี้มาใช้แล้ว มีผลเป็นอย่างไรบ้าง

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสาร. เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2531.

เจริญศักดิ์ อึ้งเจริญวัฒนา สายพิน ศมาวรรณกุล และกัญญา ศิริสกุล. หลักการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2532.

ชวรัตน์ เชิดชัย. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการสื่อสารมวลชน. กรุงเทพมหานคร : คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2527.

ปรมะ สตะเวทิน. หลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองการพิมพ์, 2529.

วิทยานิพนธ์

เสมอสุข อุไรสวัสดิ. การศึกษาการเปิดรับข่าวสาร และการรับสมัครงานของผู้สมัครเป็นอาสาสมัครพัฒนาการพัฒนารวมชนกระทรวงมหาดไทย วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

นพพร ปรปณณะ. ได้ทำการศึกษาเรื่องความสนใจของนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร ต่อเรื่องต่างๆ ในหนังสือพิมพ์รายวัน (2509)

มอร์แกน. ได้วิจัยเกี่ยวกับแบบแผน (PATEMS) การอ่านหนังสือของกลุ่มประชากรต่างๆ ในสหรัฐอเมริกา (MORGAN 1972 : 5727 - A)

นรินทร์ บุญชู. ได้ศึกษาความสนใจในการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2520)

Rogers, Everett M, **Communication Strategies for Family Planning**. Newyork : The Free Press, 1973.

Roger, Everett M., **Mass Media and Interpersonal Communication**. in Handbook of Communication, eds. ithiel de Sola Pool , et al. Chicago : Rand McNally college Puvlishing Company, 1973.

Berlo, David k. **The Process of Communication**. New york : Holt, Rinehart and winston, inc., 1960.

Charles E osgood. **The Measurement of Meaning**. Urbana : University of Ilinois Press, 1957.

ภาคผนวก

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นสถานภาพของท่านตามความเป็นจริง

1. เพศ

- () ชาย () หญิง

2. อายุ

- () น้อยกว่า 25 ปี () 25 - 30 ปี () 31 - 35 ปี
 () 36 - 40 ปี () 41 - 45 ปี () 46 - 50 ปี
 () 51 ปีขึ้นไป

3. การศึกษา

- () ปริญญาโท () ปริญญาเอก
 () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

4. ตำแหน่งทางวิชาการ

- () อาจารย์ () ผู้ช่วยศาสตราจารย์ () รองศาสตราจารย์
 () ศาสตราจารย์ () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. ตำแหน่งทางการบริหาร (ถ้ามี).....

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนด้านขวามือที่ตรงกับความเป็นจริง

5	คะแนน	หมายถึง	มากที่สุด
4	คะแนน	หมายถึง	มาก
3	คะแนน	หมายถึง	ปานกลาง
2	คะแนน	หมายถึง	น้อย
1	คะแนน	หมายถึง	น้อยที่สุด

6. โดยปกติท่านติดตามข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ในเรื่องใด มากน้อยเพียงใด

	ข้อความ	5	4	3	2	1
6.1	ข่าวการเมือง					
6.2	ข่าวสังคม					
6.3	ข่าวต่างประเทศ					
6.4	ข่าวเศรษฐกิจ					
6.5	ข่าวการศึกษา					
6.6	ข่าวศิลปวัฒนธรรม					
6.7	ข่าวเกษตรกรรม					
6.8	ข่าวกีฬา					
6.9	ข่าวบันเทิง					
6.10	อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					

7. ประเด็นสำคัญของการปฏิรูปทางการเมืองคือ

- 7.1
- 7.2
- 7.3

8. สภาร่างรัฐธรรมนูญมีจำนวนสมาชิก.....คน
9. สภาร่างฯ เลือกตัวแทนจากพื้นที่ต่าง ๆ จำนวน คน
10. ประธานคณะกรรมการยกร่างฯ คือ
11. สสร. มีกำหนดการทำงานหลังการแต่งตั้งทั้งหมดวัน
12. สภาร่างฯ ได้แบ่งกลุ่มปัญหาหลัก ๆ ที่ร่างรัฐธรรมนูญใหม่จะต้องหยิบยกขึ้นแก้ไข
ปรับปรุง เป็นกลุ่ม คือ
- 12.1
- 12.2
- 12.3
- 12.4

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

16. โดยสภาพปัจจุบันของประเทศไทย ท่านคิดว่า ประเทศไทยมีความจำเป็นมากน้อย
เพียงใด ในการที่จะต้องทำการปฏิรูปทางการเมือง เพราะเหตุใด
- () จำเป็นมากที่สุด เพราะ
- () จำเป็นมาก เพราะ
- () จำเป็นปานกลาง เพราะ
- () ไม่จำเป็น เพราะ
- () ไม่จำเป็นอย่างยิ่ง เพราะ

17. กระบวนการจัดร่างรัฐธรรมนูญที่ดำเนินการอยู่นี้ ท่านคิดว่าเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด
- () เหมาะสม เพราะ
- () ไม่เหมาะสม เพราะ
18. รัฐธรรมนูญฉบับใหม่มีความจำเป็นต้องรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน (ประชาชนพิจารณา) มากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด
- () มากที่สุด เพราะ
- () มาก เพราะ
- () ปานกลาง เพราะ
- () น้อย เพราะ
- () น้อยที่สุด เพราะ
- () ไม่จำเป็นเลย เพราะ
19. ท่านคิดว่าสื่อมวลชน (หนังสือพิมพ์) ปฏิบัติหน้าที่ได้เหมาะสมหรือไม่ มากน้อยเพียงใดในการจัดร่างฯ ฉบับนี้ เพราะเหตุใด
- () มากที่สุด เพราะ
- () มาก เพราะ
- () ปานกลาง เพราะ
- () น้อย เพราะ
- () น้อยที่สุด เพราะ
- () ไม่เหมาะสมเลย เพราะ

20. โดยปกติท่านติดตามการพัฒนาในการร่างรัฐธรรมนูญจากหนังสือพิมพ์ฉบับใดที่ครบถ้วนที่สุด

☐ มติชน	☐ ไทยรัฐ	☐ ข่าวสด
☐ แนวหน้า	☐ เดลินิวส์	☐ สยามรัฐ
☐ สยามโพสต์	☐ สุวันเศรษฐกิจ	☐ กรุงเทพธุรกิจ
☐ ประชาชาติธุรกิจ	☐ เดอะเนชั่น	☐ บางกอกโพสต์
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)		

21. ท่านคิดว่า หนังสือพิมพ์ฉบับใดที่มีบทบาท และทำหน้าที่ในการเสนอข่าวสารเกี่ยวกับการจัดร่างฯ ได้ดีที่สุด

☐ มติชน	☐ ไทยรัฐ	☐ ข่าวสด
☐ แนวหน้า	☐ เดลินิวส์	☐ สยามรัฐ
☐ สยามโพสต์	☐ สุวันเศรษฐกิจ	☐ กรุงเทพธุรกิจ
☐ ประชาชาติธุรกิจ	☐ เดอะเนชั่น	☐ บางกอกโพสต์
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)		

22. ท่านคิดว่า หนังสือพิมพ์ฉบับใดที่เสนอข่าวความเคลื่อนไหวในการจัดร่างฯ ได้นำเชื่อถือที่สุด

☐ มติชน	☐ ไทยรัฐ	☐ ข่าวสด
☐ แนวหน้า	☐ เดลินิวส์	☐ สยามรัฐ
☐ สยามโพสต์	☐ สุวันเศรษฐกิจ	☐ กรุงเทพธุรกิจ
☐ ประชาชาติธุรกิจ	☐ เดอะเนชั่น	☐ บางกอกโพสต์
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)		

23. ท่านคิดว่า หนังสือพิมพ์ฉบับใดที่เสนอข่าวความเคลื่อนไหวการจัดร่างฯ ได้มี
ประสิทธิภาพสูงสุด

☐ มติชน	☐ ไทยรัฐ	☐ ข่าวสด
☐ แนวหน้า	☐ เดลินิวส์	☐ สยามรัฐ
☐ สยามโพสต์	☐ ฐานเศรษฐกิจ	☐ กรุงเทพธุรกิจ
☐ ประชาชาติธุรกิจ	☐ เดอะเนชั่น	☐ บางกอกโพสต์
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)		

24. ท่านคิดว่า หนังสือพิมพ์ฉบับใดที่ให้ข้อเสนอแนะในการจัดร่างฯ มากที่สุด

☐ มติชน	☐ ไทยรัฐ	☐ ข่าวสด
☐ แนวหน้า	☐ เดลินิวส์	☐ สยามรัฐ
☐ สยามโพสต์	☐ ฐานเศรษฐกิจ	☐ กรุงเทพธุรกิจ
☐ ประชาชาติธุรกิจ	☐ เดอะเนชั่น	☐ บางกอกโพสต์
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)		

โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ ตามความคิดเห็นของท่าน

25. ท่านคิดว่า หนังสือพิมพ์ควรมีบทบาทอย่างไรในการจัดร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้

.....

.....

.....

26. ท่านคิดว่า หนังสือพิมพ์ควรทำอย่างไรในการเสนอข่าวฯ ให้รวดเร็วที่สุด

.....

.....

.....

27. ท่านคิดว่า หนังสือพิมพ์ควรทำอย่างไรในการเสนอข่าวฯ ให้รวดเร็วที่สุด

.....

.....

.....

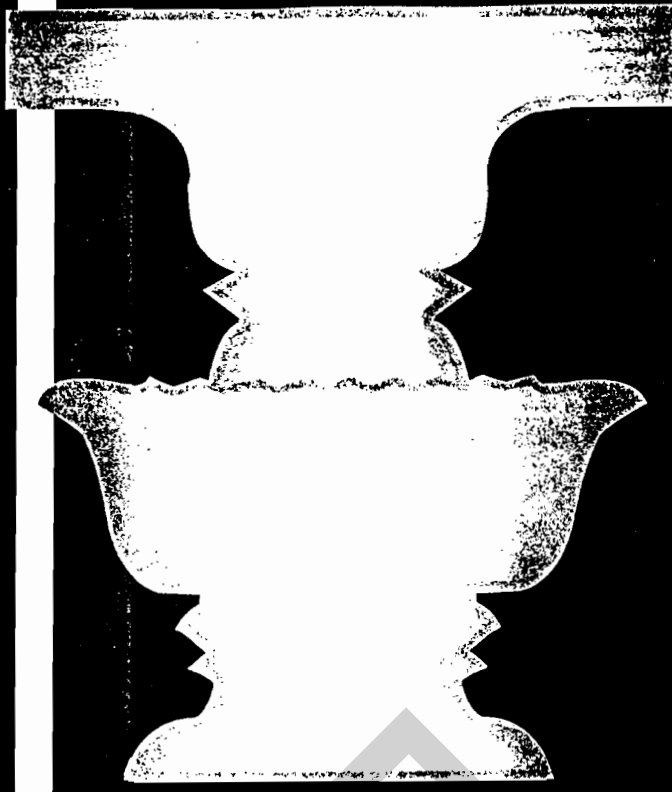
28. ท่านคิดว่า หนังสือพิมพ์ควรทำอย่างไรในการเสนอข่าวฯ เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดร่างรัฐธรรมนูญมากที่สุด

.....

.....

.....

กราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่าน
ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

กรอบเบองต๋

ราง

รัฐธรรมนูญ

ฉบับประชาชน

มีนาคม 2540
คณะกรรมการประชาสัมพันธ์
สภารัฐธรรมนูญ

เอกสารพื้นฐานประกอบการรณรงค์
ความคิดเห็น เพื่อการมีส่วนร่วมกำหนด
รัฐธรรมนูญโดยประชาชน

**คำชี้แจง
กรอบเบื้องต้น
ของร่างรัฐธรรมนูญ
สภาร่างรัฐธรรมนูญ**

“

**ทำไมถึงต้องร่างรัฐธรรมนูญใหม่
ร่างรัฐธรรมนูญฉบับประชาชนคืออะไร ?
ร่างได้อย่างไร ?**

”

การร่างรัฐธรรมนูญใหม่เพื่อ "ปฏิรูปการเมือง" *

ใน ช่วงระยะเวลาประมาณ 5 ปีที่ผ่านมา ถึงแม้ว่าประเทศไทยอันเป็นที่รักของพวกเราทุกคน จะได้ ชื่อว่า มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามแบบอย่างของนานาอารยประเทศโดยสมบูรณ์ แล้วก็ตาม แต่ก็ปรากฏว่ายังมีสาเหตุปัจจัยอีกมากมายหลายอย่างที่เป็นอุปสรรคขวางกั้นมิให้การปกครองบ้านเมืองดำเนินไปด้วยความราบรื่น ทั้งยังมีเหตุการณ์ทางการเมืองหลายอย่างเกิดขึ้น ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่ทำให้ประชาชนคนไทยรู้สึกเสื่อมศรัทธาต่อการปกครองบ้านเมืองเช่นว่านี้ เป็นเหตุให้รัฐบาลขาดเสถียรภาพจนไม่สามารถแก้ไขปัญหามันเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาสำคัญ ๆ ที่กระทบต่อปากท้องและความเป็น อยู่ของประชาชนหลายเรื่องถูกปล่อยไว้ให้เรื้อรังและ หมักหมมจนแทบจะมองไม่เห็นหนทางว่าจะสามารถบำบัดปิดเป่ากันให้ลุ่สว่างไปได้อย่างไร นับได้ว่าเป็นสภาวะวิกฤติของสังคมไทยที่น่าห่วงใยเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นสภาวะวิกฤติที่ค่อนข้างเบ็ดเสร็จ ทุกด้าน ทุกมิติ และทุกระดับของชีวิต ทั้งของชีวิตบุคคล ชีวิตชุมชนและชีวิตประเทศเกี่ยวข้องกับ โยงใยและสับสนปนเปกันจนแทบจับต้นชนปลายไม่ถูก

จากมุมมองทางการเมือง ปัญหาการซื้อสิทธิขายเสียงและปัญหาทุจริตคอร์รัปชันของนักการเมืองที่ติดตตามมา เป็นต้นเหตุและผลพวงของสภาวะวิกฤติดังกล่าว ดังนั้นการจะแก้ปัญหของสังคมไทยให้ได้ผลจริงจังและสถาพรนั้น จึงจำต้องกระทำการหลายด้านไปพร้อม ๆ กัน โดยเริ่มต้นที่การปฏิรูปการเมืองก่อน

ตามที่เสนอของคณะ "การปฏิรูปการเมือง" หมายถึง การกำหนดโครงสร้างและระบบการใช้ อำนาจอธิปไตยใหม่ เพื่อให้ประชาชนมีสิทธิควบคุมและตรวจสอบได้อย่างแท้จริงอันเป็นการป้องกันมิให้

* ปาฐกถาของ ฯพณฯ อานันท์ ปันยารชุน ประธานคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
22 กุมภาพันธ์ 2540 หอประชุมโรงเรียนสรรพวิทยาคม อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก)

มีการใช้อำนาจการปกครองบ้านเมืองแสวงหาประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้องในทางที่มีขอบหรือ
ทุจริตด้วยประการใด ๆ ดังนั้นการปฏิรูปการเมืองตามนัยของผมจึงต้องเป็นการปฏิรูปที่มีพื้นฐานมา
จากการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริงในกระบวนการทางการเมืองทุกขั้นตอนและจาก
ประชาชนทุกระดับชั้นในสังคม โดยนัยที่ว่านี้การปฏิรูปการเมืองที่บรรลุผลสำเร็จอย่างแท้จริง จึงมิใช่
เป็นการพยายามทำให้คนเลวกลับกลายเป็นคนดี แต่เป็นการหาหนทางป้องกันมิให้คนชั่วคนเลวมี
โอกาสเข้ามาใช้อำนาจปกครองบ้านเมืองได้โดยความร่วมมือร่วมใจกันของประชาชนคนไทยทั้งชาตินั้นเอง

เพื่อที่จะให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองได้อย่างแท้จริง การทำให้สิทธิ
เสรีภาพขั้นมูลฐานของพลเมืองตามรัฐธรรมนูญ มีผลบังคับใช้ได้ทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมจึง
เป็นเงื่อนไขเบื้องต้นที่จำเป็นและสำคัญที่สุดที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิรูปการเมืองของสังคม
ไทย เพราะการมีสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานที่สามารถสัมผัสจับต้องได้ในความรู้สึกและวิถีชีวิตตาม
ปกติของประชาชนคนไทย ย่อมจะเป็นสิ่งที่จะคอยกระตุ้นเตือนให้ทุกคนมีความตระหนักในศักดิ์ศรี
ของความเป็นมนุษย์ ที่จะไม่ยินยอมสยบให้กับการใช้อำนาจรัฐที่เกินเลยหรือไม่ชอบธรรมด้วย
ประการใด ๆ

โดยเหตุที่การจัดทำรัฐธรรมนูญขึ้นมาใหม่ทั้งฉบับในครั้งนี้ ถือกันว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการ
ปฏิรูปการเมือง ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วประเทศได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการยกร่างโดยตลอด
รัฐธรรมนูญฉบับนี้จึงควรจะต้องเป็น “ธรรมนูญแห่งสิทธิเสรีภาพ” ของประชาชน โดยประชาชน
และเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง มิใช่เป็น “ธรรมนูญแห่งอำนาจ” ซึ่งจัดทำกันขึ้นมาเพื่อเป็นข้ออ้าง
บังหน้าในการยึดกุมและใช้อำนาจรัฐกันอย่างไม่มีขอบเขตจำกัด ดังที่เป็นมาในอดีต

การจัดทำและยกร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมาใหม่ทั้งฉบับในครั้งนี้ จึงนับได้ว่าประชาชนคนไทยจะมี
ส่วนร่วมมากที่สุดเท่าที่เคยมีมาในประวัติศาสตร์การเมืองของประเทศไทย การมีส่วนร่วมของ
ประชาชนเช่นนี้ มีนัยสำคัญอย่างน้อยที่สุด 4 ประการ คือ

1. **ความคิดเห็นของประชาชนมีส่วนสำคัญในการกำหนดบทบาทบุญดีและกลไกของรัฐธรรมนูญ**
2. **ตัวแทนของประชาชนเป็นผู้ร่างรัฐธรรมนูญ**
3. **ประชาชนสามารถคาดหวังได้ว่าจะได้รับประโยชน์จากรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เพราะเป็น
“ธรรมนูญแห่งสิทธิเสรีภาพ” ของประชาชน**
4. **ประชาชนจะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ รักและหวงแหนรัฐธรรมนูญฉบับใหม่**

จนถึงบัดนี้ การจัดทำและยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ซึ่งกำลังอยู่ในขั้นตอนของการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอยู่ในขณะนี้ นับได้ว่าเป็นเรื่องที่ประชาชนให้ความสนใจอย่างกว้างขวางที่สุดเรื่องหนึ่ง เพราะรัฐธรรมนูญใหม่ฉบับนี้จะเป็นรอยต่อของการเมืองไทยในปัจจุบันกับอนาคต และจะเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาของคนไทยที่ได้สั่งสมมาจากประสบการณ์ การเรียนรู้ และวิวัฒนาการจากอดีตถึงปัจจุบัน เพื่อสรรค์สร้างวิถีทางที่คาดหวังว่าจะเป็นคุณประโยชน์ที่สุดสำหรับสังคมไทยในอนาคตด้วย

ในฐานะที่เป็นประชาชนคนไทยคนหนึ่ง ผมมีความตั้งใจเป็นอย่างยิ่งที่สังคมไทยได้มีโอกาสที่จะได้มาซึ่งรัฐธรรมนูญซึ่งประชาชนคนไทยทั้งประเทศมีส่วนร่วมในการจัดทำยกร่างขึ้นมา ผมคิดว่ากระบวนการร่างรัฐธรรมนูญที่กำลังเกิดขึ้นนี้เป็นนิมิตหมายที่ดีของสังคมไทย เพราะเป็นครั้งแรกที่กระบวนการในการสร้าง “จิตวิญญาณ” ให้กับรัฐธรรมนูญได้เกิดขึ้นแล้วในสังคมไทย

รัฐธรรมนูญนั้น หากมิได้เป็นการรวบรวมไว้ซึ่งเจตจำนงร่วมกันของมหาชนในสังคมนั้นก็คงเป็นเพียงตราสารที่เขียนขึ้นโดยขาดจิตวิญญาณ ซึ่งทำให้ความศักดิ์สิทธิ์หรือคุณค่าที่แท้จริงของรัฐธรรมนูญขาดหายไป ดังนั้นกระบวนการครั้งนี้ที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะนำไปสู่จุดมุ่งหมายสูงสุดที่ทุกคนใฝ่ฝันได้หรือไม่ ก็เป็นกระบวนการที่เริ่มนำพาสังคมไทยไปถูกทางแล้ว

ด้วยความรู้สึกดังกล่าวนี้เอง ผมจึงรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการที่สำคัญนี้ และพร้อมเสมอที่จะอุทิศเวลาให้กับกิจกรรมนี้ไม่ว่าผมจะอยู่ในฐานะและหน้าที่อย่างไร

ในทัศนะของผม แนวคิดและกระบวนการที่จะทำให้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ปรากฏความหมายที่แท้จริงเป็น “จิตวิญญาณ” ของประชาชนชาวไทย และสามารถส่งผลให้เกิดการปฏิรูปการเมืองตามนัยที่ผมได้กล่าวไว้แล้วแต่ต้น แนวคิดและกระบวนการดังกล่าวได้แก่

ประการที่หนึ่ง

แม้ว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญตามระบอบประชาธิปไตยในระบบสากล จะมีทั้งแบบที่เป็นรัฐธรรมนูญลายลักษณ์อักษรและกำหนดให้เป็นกฎหมายสูงสุด อันมีต้นแบบจากประเทศสหรัฐอเมริกา และที่เป็นจารีตประเพณีทางการปกครองผสมผสานกับกฎหมายในรูปพระราชบัญญัติอันมีต้นแบบจากประเทศอังกฤษ แต่เป็นที่สังเกตว่าไม่ว่าจะเป็นแบบใดดังกล่าว กฎหมายรัฐธรรมนูญจะต้องเป็นรากฐานการพัฒนาทุกด้านของประเทศ และเป็นกติกาส่งเสริมการปกครองที่สื่อถึงเจตจำนงของประชาชาติ การกำหนด คุ้มครอง และเรียกร้องสิทธิเสรีภาพ และบทบาทหน้าที่ของทุกองคาพยพในสังคมล้วนอ้างอิงและสอดคล้องประสานถึงกฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งส่วนนี้ยังไม่เคยปรากฏอยู่ในแนวความคิดและ

วัฒนธรรมของชาติไทย แม้ว่าในประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองและใช้รัฐธรรมนูญมา 15 ฉบับแล้วก็ตาม แต่บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ผ่านมามีความเหมือนจะถูกใช้เพียงเพื่ออ้างอิงถึงในบรรดาผู้มีบทบาทหน้าที่ทางการเมืองสำหรับการใช้อำนาจทางการเมืองส่วนเรื่องสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ล้วนต้องอนุวรรตน์ไปตามกฎหมายระดับรองทั้งสิ้น จึงคาดหวังว่าในกระบวนการยกร่างรัฐธรรมนูญใหม่ จะคำนึงถึงการหามาตรการให้การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนมีความสำคัญอย่างแท้จริงในสังคมไทย และเป็นรูปธรรมที่ปรากฏรายละเอียดชัดเจนขึ้นด้วย

ประการที่สอง

เรื่องจำเป็นและควรจะต้องดำเนินการให้สำเร็จในการยกร่างรัฐธรรมนูญใหม่นี้เรื่องหนึ่งที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้ เพราะเป็นสาเหตุสำคัญให้ต้องมีการยกร่างรัฐธรรมนูญใหม่นี้ คือการปฏิรูปการเมือง โดยกำหนดจัดวางระบบใหม่เพื่อสังคายนากระบวนการเมืองไทยที่เป็นอยู่ ซึ่งกีดกร่อนความศรัทธาต่อระบอบประชาธิปไตยอยู่นั้น ให้เป็นระบบที่มหาชนมีความศรัทธายอมรับ ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านเคยอธิบายถึงว่า จะต้องจัดวางระบบใหม่ให้คนที่มีความรู้ความสามารถเข้าสู่ระบบการเมืองได้และเมื่อเข้าสู่ระบบการเมืองแล้ว ระบบจะต้องเอื้ออำนวยให้บุคคลนั้นสามารถมีศักยภาพที่จะจัดการสังคมไทยให้มีความสุขอย่างมีประสิทธิภาพได้ และที่สุดจะต้องมีระบบตรวจสอบเพื่อควบคุมมิให้บุคคลที่เข้าสู่ระบบการเมืองแล้วนั้น ดำเนินบทบาทหน้าที่ในทางมิชอบธรรมได้ อันจะทำให้กติกาทิศทางการเมืองที่จะกำหนดขึ้นใหม่ มีทั้งความชอบธรรม (Legitimacy) ประสานไปกับการ มีประสิทธิภาพ (Effectiveness) ในที่สุด

ประการที่สาม

แม้ว่าเรื่องปฏิรูปการเมืองโดยจัดวางกติกาทิศทางการเมืองใหม่ดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่ง แต่ก็มิบังจายพื้นฐานของสังคมที่ไม่อาจละเลยได้ในการยกร่างรัฐธรรมนูญใหม่นี้ ได้แก่ การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม การพิทักษ์สิ่งแวดล้อมและการคุ้มครองสิทธิของผู้ด้อยโอกาสในฐานะเป็นมนุษย์ในสังคม ซึ่งล้วนเป็นบทบาทหน้าที่สำคัญของรัฐอันพึงมีต่อประชาชน และเป็นมาตรฐานของทุกประเทศในประชาคมโลก เพราะประเด็นเหล่านี้ล้วนเป็นรากฐานแห่งความสงบสุขของสังคมไทย และเป็นปัจจัยย้อนกลับมาเกื้อหนุนมาตรฐานทางการเมืองของไทยต่อไปด้วย

ประการที่สี่

หากย้อนไปดูประวัติศาสตร์การกำเนิดรัฐธรรมนูญทั้ง 15 ฉบับที่ผ่านมา จะเห็นว่าเกิดขึ้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงอำนาจรัฐด้วยวิถีทางที่ไม่ใช่ปกติธรรมดาของระบบรัฐสภา อีกทั้งคณะบุคคลที่

ยกร่างรัฐธรรมนูญในแต่ละฉบับในอดีตก็มิได้มาจากประชาชนอย่างแท้จริง ดังนั้นการที่รัฐสภาไทย ยินยอมพร้อมใจให้แก่ไขมาตรา 211 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญ ทำหน้าที่ยกร่างรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่แทนที่จะหวงแหนอำนาจไว้ที่รัฐสภาเอง ย่อมแสดงถึงความใจกว้างและปรารถนาดีต่อประเทศ อันเป็นจังหวะก้าวใหม่ของการปกครองระบอบประชาธิปไตยในประเทศไทย ประกอบกับกระแสความตื่นตัวของประชาชนที่จับตามองการทำงานของสภาร่างรัฐธรรมนูญอยู่ในขณะนี้ จึงควรอย่างยิ่งที่สภาร่างรัฐธรรมนูญจะสนับสนุนให้เกิดการระดมความคิดจากประชาชนทุกหมู่เหล่าทุกวงการและทุกภูมิภาคทั่วประเทศ เกี่ยวกับแนวทางที่จะยกร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อนำไปประมวลและสังเคราะห์ให้รัฐธรรมนูญที่จะยกร่างขึ้นมาจากเจตจำนงของมหาชนประสานไป กับมาตรฐานแห่งหลักวิชาการและประเพณี เพื่อให้เกิดคุณประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติ แต่ทั้งนี้ สภาร่างรัฐธรรมนูญจะต้องสามารถดำเนินการโดยอิสระปราศจากการแทรกแซงหรือครอบงำจากอิทธิพลใด ๆ และต้องตระหนักถึงประสิทธิภาพที่จะต้องดำเนินการยกร่างรัฐธรรมนูญให้สำเร็จภายใน 240 วัน ตามกฎหมายด้วย

ประการสุดท้าย

ยังต้องทำความเข้าใจว่า การมีรัฐธรรมนูญใหม่แม้อาจได้กติกากิจที่จัดวางระบบทางการเมืองในแนวทางใหม่ ๆ แต่ก็ยังไม่ได้หมายความว่าประเทศชาติจะเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในวิถีทางที่งดงามทั้งหมด เพราะยังต้องอิงอาศัยกระบวนการอื่น ๆ อีกมากที่จะมารองรับหรือบังคับให้การเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายประกอบ ตลอดจนวัฒนธรรมและทัศนคติของคนในสังคมไทยที่จะสำนึกถึงคุณค่าของระบอบประชาธิปไตยนั้น การติดตามเฝ้ามองจากสาธารณชนจึงไม่ควรจะยุติเพียงการยกร่างรัฐธรรมนูญสำเร็จ หากแต่ควรถือเป็นจุดเริ่มต้นของการร่วมกันสร้างสรรค์ระบอบการปกครองนี้ให้เป็นของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชนอย่างแท้จริงต่อเนื่องไปอย่างยั่งยืนด้วย

รัฐธรรมนูญที่จะยกร่างขึ้นใหม่ ไม่ว่าจะมีย่อไรใหม่และไม่ว่าจะเกิดผลอย่างไร ย่อมเป็นสิ่งที่ดีถึงภูมิปัญญาของคนไทย วัฒนธรรมและอารยธรรมของสังคมไทย ตลอดจนเจตจำนงของประชาชนชาติไทยที่จะเป็นหลักฐานจารึกไว้ในประวัติศาสตร์ไทยและเป็นมรดกตกทอดไปยังลูกหลานไทยของเราในอนาคต

กระบวนการรับฟังความคิดเห็น

ในการที่พลเมืองทั้งประเทศจะร่วมกันจัดทำสัญญาประชาคมเป็นรัฐธรรมนูญนั้น สภาร่างรัฐธรรมนูญซึ่งมีที่มาจากประชาชนทุกจังหวัดทั่วประเทศ จังหวัดละ 1 คน รวมเป็น 76 คน กับผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์ทางกฎหมายมหาชน รัฐศาสตร์ การบริหารราชการแผ่นดินและการร่างรัฐธรรมนูญอีก 23 คน รวม 99 คน ซึ่งรัฐสภาคัดเลือก มีหน้าที่ต้องรับฟังความคิดเห็นของพลเมืองทั้งหมดทั่วประเทศ และจัดทำรัฐธรรมนูญโดยต้อง **คำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนเป็นสำคัญ** และจัดทำให้เสร็จ ภายใน 240 วัน (วันที่ 22 สิงหาคม 2540) เพื่อเสนอให้รัฐสภาลงมติ หากรัฐสภาลงมติรับรัฐธรรมนูญดังกล่าวด้วยคะแนนเสียงเกินครึ่ง ก็นำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย หากรัฐสภาลงมติด้วยคะแนนเสียงเห็นชอบน้อยกว่าครึ่ง ก็ถือว่ารัฐสภาไม่เห็นชอบ ในกรณีหลังนี้ ต้องนำร่างรัฐธรรมนูญไปให้ประชาชนลงประชามติ หากประชาชนมาใช้สิทธิออกเสียงลงประชามติน้อยกว่าหนึ่งในห้าของผู้มีสิทธิออกเสียงก็ดี หรือมาใช้สิทธิเกินหนึ่งในห้า แต่เสียงส่วนใหญ่ไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญนั้นก็ตกไป

ต่อเมื่อประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมาใช้สิทธิเกินหนึ่งในห้า และเสียงส่วนใหญ่เห็นชอบเท่านั้น จึงจะนำร่างรัฐธรรมนูญนั้นขึ้นทูลเกล้าฯ

เมื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯแล้ว หากพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย รัฐธรรมนูญก็จะมีผลใช้บังคับเป็นสัญญาประชาคมทันที แต่ถ้าไม่ทรงลงพระปรมาภิไธย ร่างรัฐธรรมนูญนั้นก็จะตกไป

กระบวนการเช่นนี้เองที่ทำให้พลเมืองมีส่วนร่วม 3 ระดับคือ

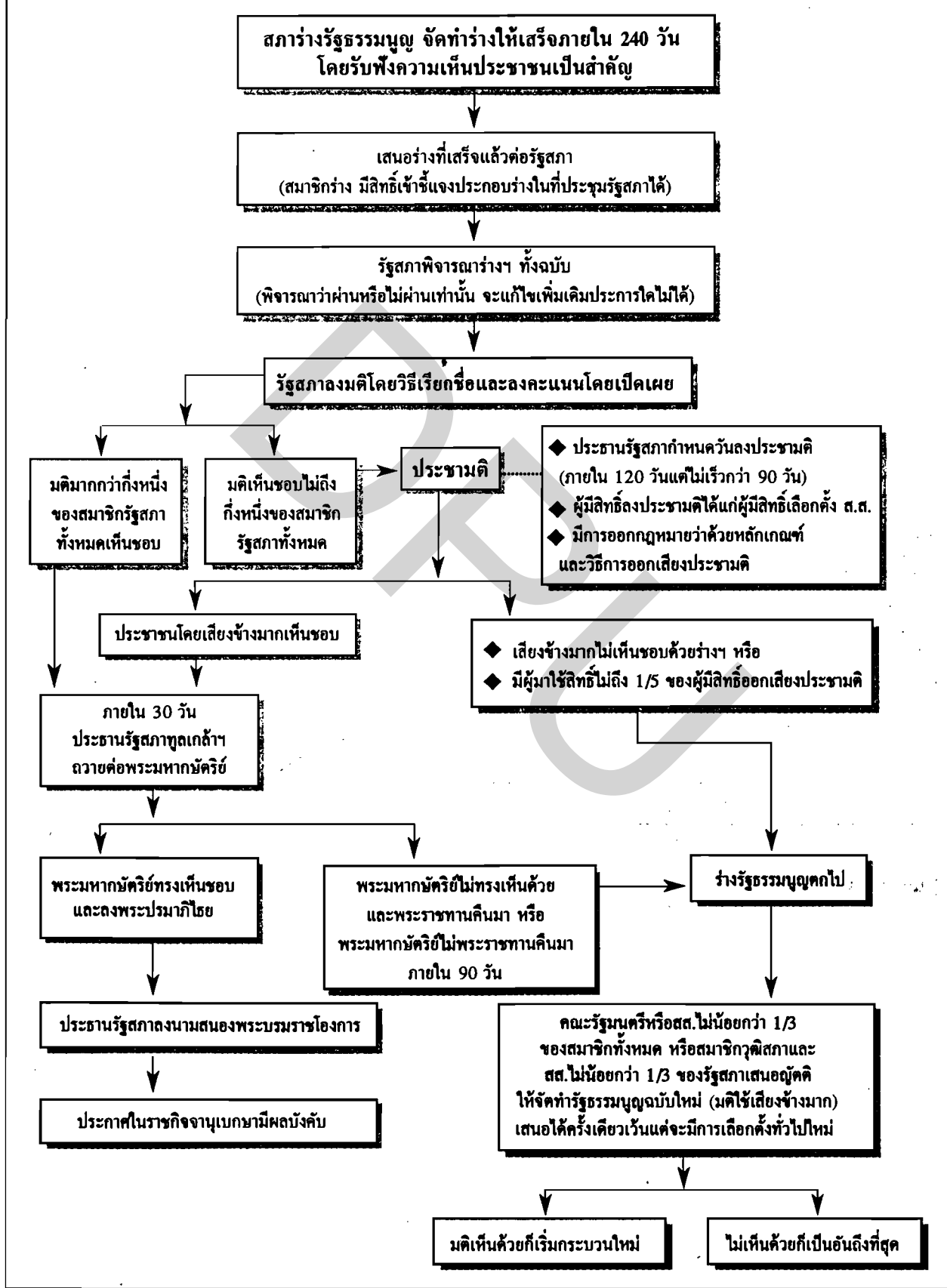
ระดับแรก

พลเมืองมีส่วนร่วมในการเลือกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นตัวแทนของคนตั้งแต่ต้นในเรื่องนี้ พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเมื่อสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญเข้าเฝ้าในวันเสาร์ที่ 18 มกราคม 2540 มีข้อพึงระลึกเตือนใจทุกฝ่ายว่า **“สภาร่างรัฐธรรมนูญนี้ได้ตั้งขึ้นมาเพื่อที่จะร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งในระยะก่อนนี้ก็เคยมีเหมือนกัน แต่สภานี้ได้มีการตั้งด้วยวิธีการที่ไม่เคยมีมาก่อน และทุกๆท่านก็เป็นผู้ที่ได้อาสาเข้ามาร่างรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ การที่ท่านได้อาสา และท่านเป็นผู้ที่เป็นกลาง หมายถึงไม่ได้สังกัดพรรคการเมืองใดๆ ก็เชื่อว่าท่านจะมีความสามารถที่จะร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญได้อย่างดี”**

ระดับที่สอง

ระหว่างการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ สภาร่างรัฐธรรมนูญต้องคำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชน

กร. ขั้นตอนการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว

กรอบเบื้องต้น ของร่างรัฐธรรมนูญ

สภาร่างรัฐธรรมนูญได้แบ่งกลุ่มปัญหา ที่ร่างรัฐธรรมนูญใหม่จะต้องหยิบยกขึ้นแก้ไขปรับปรุง เป็น 3 กลุ่ม ด้วยกัน คือ

1. การขยายความคุ้มครองในสิทธิเสรีภาพพื้นฐานให้กว้างขวางและเป็นจริงกว่าเดิม รวมทั้งการ ทบทวนแก้ไขกำหนดภาระกิจและการจัดราชการของรัฐให้ชัดเจนเท่าทันต่อปัญหาของบ้านเมือง
2. การปรับปรุงกลไกตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ให้มีประสิทธิภาพทั้งในส่วนของจัดการกับผู้ ททุจริตประพฤติมิชอบ และในส่วนที่เป็นหลักประกันสิทธิเสรีภาพของราษฎร
3. การทบทวนการปกครองโดยระบบผู้แทนทั้งระบบ ทั้งระบบพรรคการเมือง, การเลือกตั้ง และระบบรัฐบาล เพื่อเอื้ออำนวยหรือส่งเสริมให้ได้มาซึ่งการปกครองที่รับผิดชอบ, สุจริตและมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เพื่อให้ประชาชนผู้สนใจให้ความเห็น สามารถวิเคราะห์วิจารณ์ถึงมาตรการแก้ไขปัญหาย่าง คัดได้อย่างลึกซึ้ง สภาร่างรัฐธรรมนูญโดยข้อเสนอของกรรมาธิการยกร่าง จึงได้กำหนด “กรอบเบื้องต้น” ระบุหลักการและแนวทางที่จะแก้ปัญหาดังกล่าวขึ้นทั้งสามกลุ่มปัญหา โดยได้มีมติกำหนดไว้แน่ชัดว่า กรอบทั้งสามนี้ ยังมีฐานะเป็นเพียงข้อพิจารณาเบื้องต้นที่เห็นว่าสมเหตุผล ควรแก่การพิจารณา ให้ ความเห็นของประชาชนผู้สนใจเท่านั้นทุกฝ่ายรวมทั้งสมาชิกสภาร่างเองยังมีสิทธิ์ที่จะให้ความเห็นคัดค้าน ดิตติง แก้ไข เพิ่มเติมได้เสมอ ความคิดเห็นในเชิงวิพากษ์เช่นนี้ จะรับฟังและรวบรวมเข้าสู่การยกร่าง ของกรรมาธิการภายในเดือนมีนาคม ศกนี้ ซึ่งเมื่อถึงเวลานั้นการวิเคราะห์และสรุปรวมเป็น “เจตนารมณ์ของประชาชน” จึงจะเกิดขึ้นในที่ประชุมสภาร่าง โดยผ่านการประชาพิจารณ์ของ ประชาชนก่อนอีกครั้งหนึ่งในที่สุด

โดยเหตุดังกล่าว ผู้สนใจให้ความเห็นจึงมีโอกาสวิเคราะห์วิจารณ์กรอบเบื้องต้นนี้ได้อย่างกว้าง ขวาง ตั้งแต่ในระดับการมองปัญหาว่ากรอบนี้มองปัญหาได้ครบถ้วนถูกต้องหรือไม่ นำเสนอมาตรการ แก้ไขได้ตรงจุดเพียงใด มีมาตรการอื่นใดอีกหรือไม่ที่ควรพิจารณา และในบรรดาทางเลือกต่าง ๆ นั้น แต่ละมาตรการมีผลกระทบที่ต้องสังเกตเห็นและแก้ไขเช่นใดบ้าง จนประมวลมาเป็นการคัดสินใจนำ เสนอเป็นความเห็นของคนได้ในที่สุด

**สิทธิเสรีภาพ
แนวนโยบายแห่งรัฐ
และการปกครอง
ส่วนท้องถิ่น**

“
เมืองไทยทุกวันนี้

ผู้คนได้เป็นคนเต็มคนหรือไม่ ?

ประชาชนควรจะได้อะไรจากรัฐบ้าง ?

รัฐควรจะรวมศูนย์อำนาจต่อไปหรือไม่ ?

การกระจายอำนาจ จะกระจายกันอย่างไร ?

”

กรอบเบื้องต้น

หน้าที่ของกรอบเบื้องต้นในส่วนนี้ ก็คือการทบทวนถึง “ตัวอำนาจรัฐ” เองโดยตรงว่าจะต้องมีกรอบเกณฑ์เช่นใด กล่าวคือ

1. มีสิทธิพื้นฐานใดบ้าง ที่รัฐจะล่วงละเมิดไม่ได้
2. มีภาระกิจใดบ้างที่ต้องถือเป็นหน้าที่ของรัฐที่มีต่อประชาชน และหน้าที่นี้ควรจะกำหนดให้เป็นจริงด้วยกฎเกณฑ์เช่นใด
3. การจัดราชการให้อำนาจรัฐกระจายตัวออกไปจะทำได้อย่างไร ในขั้นตอนเช่นใด โดยยังคงรักษาความเป็นรัฐเดี่ยวได้

ประเด็นปัญหาและหลักการสำคัญเกี่ยวกับ “สิทธิ หน้าที่ และการมีส่วนร่วมของพลเมือง”

ตามกรอบเบื้องต้นของสภาร่างรัฐธรรมนูญ ได้นำเสนอไว้ว่าร่างรัฐธรรมนูญใหม่ น่าจะต้องมีการปฏิรูปที่คิดว่าการพัฒนาการเดิม ดังนี้

โดยที่ในอดีต รัฐเท่านั้นเป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายเหนือประชาชนในสังคม และการใช้อำนาจโดยองค์กรและเจ้าหน้าที่ของรัฐก็ย่อมมีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง โดยเฉพาะการใช้อำนาจโดยมิชอบรัฐธรรมนูญฉบับใหม่จึงควรให้ความสำคัญกับการรับรองและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนต่อการใช้อำนาจรัฐให้มีประสิทธิภาพที่แท้จริง ทั้งยังควรจัดสรรอำนาจระหว่างรัฐกับประชาชนเสียใหม่ให้เกิดความสมดุลมากยิ่งขึ้น

เนื่องจากรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันยังไม่สอดคล้องกับสภาพที่พึงประสงค์ข้างต้น จึงจำเป็นต้องระบุ สภาพปัญหาและหลักการสำคัญเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว โดยสิ่งใดที่มีได้ระบุไว้เป็นอย่างอื่นในเอกสารนี้ จะคำนึงถึงหลักการที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านมาหรือข้อเสนออื่นๆ ด้วย

1. สภาพปัญหาหลัก

1.1 ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและหน้าที่พลเมือง มีดังนี้

1.1.1 สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่บางประการยังไม่ครบถ้วนหรือยังไม่ชัดเจน

1.1.2 สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่บางประการที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ยังไม่มีผล
คุ้มครองให้บังคับได้จริงในทางปฏิบัติ

1.1.3 การออกกฎหมายหรือกฎเกณฑ์อื่นเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพกระทำ
ได้โดยง่ายและกว้างขวางเกินสมควรจนอาจ**กระทบสาระสำคัญของสิทธิเสรีภาพ**

1.2 ปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพลเมืองในระบบการเมือง

1.2.1 การกระจายอำนาจให้พลเมืองในท้องถิ่นปกครองตนเอง **ยังไม่เป็นรูป
ธรรมชัดเจนในทางปฏิบัติ**

2. หลักการสำคัญที่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

2.1 หลักการในการแก้ไขปัญหากับสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่

2.1.1 การแก้ปัญหาลิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ที่ไม่ครบถ้วนหรือไม่ชัดเจน

หลักการที่ 1 : เพิ่มสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ให้ครบถ้วนขึ้นโดยเฉพาะ

- เพิ่มสิทธิชุมชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและร่วมจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น
- เพิ่มสิทธิผู้ต้องหาในคดีอาญาที่จะขอให้ทนายความ เข้าฟังการสอบคำให้
การของตนเอง
- รับรองสิทธิของผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาที่จะขอถ่ายสำเนาสำนวนการสอบสวน
เมื่อพนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว หรือเมื่อพนักงานอัยการสั่งไม่
ฟ้องด้วย
- เพิ่มสิทธิเด็กที่จะได้รับความคุ้มครองจากการปฏิบัติอันไม่ชอบธรรม
- เพิ่มสิทธิคนพิการที่จะได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะจากรัฐ
ในการดำเนินชีวิตเยี่ยงบุคคลทั่วไป และในการใช้สิทธิเลือกตั้งด้วย
- เพิ่มสิทธิแก่บุคคลที่สิทธิของตนถูกหรืออาจกระทบกระเทือน มีสิทธิที่จะมี
ส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาเรื่องทางปกครองในชั้นเจ้าหน้าที่ของรัฐได้
- ให้ประชาชนมีสิทธิที่จะต่อต้านการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย
อันพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญ
- เพิ่มหน้าที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกประเภทต้องปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วน
รวมและการบริการประชาชน

- ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกประเภทต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นกลางทางการเมือง
- หลักการที่ 2 :** ขยายความสิทธิ เสรีภาพให้ชัดเจนขึ้นโดยเฉพาะ
 - เสรีภาพของสื่อมวลชนนั้น การปิดโรงพิมพ์หรือสถานีวิทยุกระจายเสียงหรือสถานีวิทยุโทรทัศน์จะกระทำมิได้
 - การห้ามเสนอข่าวจะกระทำมิได้เว้นแต่จะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลเท่านั้น
 - รับรองเสรีภาพของพนักงานหรือลูกจ้างในกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุโทรทัศน์ของเอกชนไม่ให้ต้องอยู่ใต้อาณัติเจ้าของกิจการ
 - คลื่นวิทยุและโทรทัศน์เป็นของปวงชน การจัดสรรคลื่นดังกล่าว และการกำกับวิทยุและโทรทัศน์ ต้องกระทำโดยองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ และต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในการรับทราบข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและทันกาล โดยให้การประกอบกิจการวิทยุและโทรทัศน์มีการแข่งขันที่เสรีและเป็นธรรม
 - เสรีภาพทางวิชาการ ซึ่งหมายความรวมถึงเสรีภาพในการศึกษา การวิจัย การเผยแพร่ผลงานวิจัย และการเรียนการสอน ตามหลักวิชาการ ย่อมได้รับความคุ้มครอง
 - ห้ามการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุความแตกต่างทางเพศ เหล่ากำเนิดหรือถิ่นกำเนิดเชื้อชาติ ภาษา ความเชื่อทางศาสนา ฯลฯ

2.2.1 การแก้ปัญหาสิทธิเสรีภาพยังไม่มีผลบังคับได้จริง

หลักการที่ 3 : คุ้มครองให้สิทธิเสรีภาพมีผลบังคับได้จริง โดย

- กำหนดให้สิทธิเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองมีผลผูกพันโดยตรงต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรตลอดจนบุคลากรอื่นของรัฐ
- กำหนดให้บุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิเสรีภาพสามารถดำเนินคดีในศาลที่มีเขตอำนาจและศาลรัฐธรรมนูญได้
- กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งให้บุคคลหรือพรรคการเมืองที่ใช้สิทธิเสรีภาพเป็นปฏิปักษ์ต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หรือระบอบการปกครองตามรัฐธรรมนูญยุติการกระทำดังกล่าวได้

2.1.3 การแก้ปัญหาจำกัดสิทธิเสรีภาพโดยกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ที่กว้างเกินควรจน กระทบสาระสำคัญของสิทธิเสรีภาพ

หลักการที่ 4 : กำหนดให้การจำกัดสิทธิเสรีภาพโดยกฎหมายหรือโดยการใช้อำนาจรัฐจะกระทำได้เฉพาะเหตุที่รัฐธรรมนูญอนุญาตไว้และเท่าที่จำเป็น โดยจะกระทบต่อสาระสำคัญของสิทธิเสรีภาพมิได้ และกฎหมายเช่นว่านั้น ต้องใช้เป็นการทั่วไป และต้องระบุบทมาตรานในรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจจำกัดสิทธิเสรีภาพไว้ด้วย

2.2 หลักการในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพลเมืองในระบอบการเมืองการแก้ปัญหาโดยการเปิดโอกาสให้พลเมืองมีส่วนร่วมในระบอบการเมืองมากขึ้น

หลักการที่ 5 : เปิดโอกาสให้พลเมืองมีส่วนร่วมในระบอบการเมืองมากขึ้น โดย

- รับรองสิทธิชุมชนท้องถิ่น (ตามหลักการที่ 1)
- รับรองสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลของทางราชการ
- รับรองสิทธิที่จะขอให้มีการจัดประชาพิจารณ์เพื่อประกอบการตัดสินใจของรัฐที่อาจมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของชุมชน
- กำหนดให้รัฐบาลอาจขอให้ประชาชนลงมติในเรื่องที่กระทบต่อประโยชน์ของประเทศชาติหรือประชาชนได้

2.2.2 หลักการในการแก้ไขปัญหาการกระจายอำนาจที่ไม่เป็นรูปธรรมชัดเจนในทางปฏิบัติ

หลักการที่ 6 : เพิ่มบทบัญญัติให้การกระจายอำนาจไปยังท้องถิ่นเป็นรูปธรรมชัดเจนขึ้นในทางปฏิบัติ โดย

- กำหนดให้สภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง
- เพิ่มศักยภาพทางการคลัง การบริหารงานบุคคล และการบริหารกิจการท้องถิ่นให้ท้องถิ่นตัดสินใจได้เอง
- กำหนดระบบการตรวจสอบการใช้อำนาจขององค์กรปกครองท้องถิ่นโดยศาลปกครอง
- เพิ่มการกระจายอำนาจทางการศึกษา

- เพิ่มการกระจายอำนาจในการร่วมจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่ง
แวดล้อมในท้องถิ่น

อนึ่ง หลักการอื่นที่ไม่ได้กำหนดในเอกสารนี้จะคำนึงถึงหลักการของรัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่าน
มาหรือข้อเสนออื่น ๆ ด้วย

ข้อวิเคราะห์

1. กรอบเบื้องต้นที่กล่าวมา ได้ระบุว่าเป็นหลักการหรือกลไกใหม่ ๆ ที่น่าจะเพิ่มเติม
เข้าไปในพัฒนาการเดิมที่มีอยู่ ร่างรัฐธรรมนูญใหม่ตามกรอบนี้ จึงหมายรวมถึงทั้งบทบัญญัติตาม
พัฒนาการเดิมและข้อเสนอใหม่ในกรอบนี้รวมกัน

2. การวิเคราะห์วิจารณ์ จึงควรจะต้องเดินไปในแนวทางเดียวกัน โดยเริ่มจากการจับปัญหา
ก่อนว่า ตามพัฒนาการเดิมนั้นมีปัญหาที่ต้องแก้ไขเพิ่มเติมเช่นใด เฉพาะที่ริเริ่มไว้ในกรอบนี้ก็เน้น
ไปในการปรับปรุงสิทธิพื้นฐานให้ชัดเจนและมีกลไกใช้บังคับให้ควบคุมอำนาจรัฐได้ทั่วถึงขึ้น ส่วน
สิทธิหรือหน้าที่ใหม่ ๆ ของรัฐนั้น ก็ได้เพิ่มเติมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการคุณภาพสิ่ง
แวดล้อมไว้ด้วย การจับปัญหาและนำเสนอมาตรการแก้ไขเช่นนี้ ถูกต้องหรือไม่ ก็เป็นพื้นที่แรก
ที่ต้องขอการวิเคราะห์วิจารณ์ก่อนเป็นเบื้องต้น

3. พ้นไปจากปัญหาที่กรอบนี้ได้หยิบยกไว้ ก็เป็นปัญหาอื่น ๆ ที่ผู้สนใจสามารถจะหยิบยกได้
ทั้งในเรื่องสิทธิหรือหน้าที่ใหม่ ๆ ของรัฐ ตลอดจนแนวทางการกระจายอำนาจที่ควรจะเป็น เหล่านี้ก็เป็น
ส่วนที่สภาฯ ได้เปิดรับขอความคิดเห็นต่าง ๆ อยู่อย่างเต็มที่ ซึ่งจนปัจจุบันก็มีตัวอย่างเข้ามา
มากแล้ว เช่น

1. เห็นว่ากรมป่าได้รักษาป่าไม่ได้ จึงเสนอให้พระภิกษุดูแลป่าเป็นวัดป่าได้
(ความเห็นจากนครราชสีมา.....มีค่าเท่ากับเสนอให้ชุมชนมีส่วนร่วมดูแลฐานทรัพยากรด้วย)

2. กรมทางหลวงตัดถนนไม่ปรึกษาชาวบ้าน ถนนสูงเท่าใดก็ไม่บอก พอสร้างเสร็จ
ปรากฏว่าสูงมากและไม่มีที่ระบายน้ำรอดถนน เกิดน้ำท่วมขังไร่นาของชาวบ้าน (ความเห็นจากศรี.....
มีค่าเท่ากับขอสิทธิรับรู้ข้อมูลและสิทธิประชาพิจารณ์โครงการพัฒนาต่าง ๆ)

3. ไม่เห็นด้วยกับงบ ส.ส. และการที่ ส.ส. แย่งงบประมาณมาพัฒนาจังหวัดคน
ทำให้จังหวัดเล็ก ๆ เสียเปรียบมาก (ความเห็นจากภูเก็ต.....มีค่าเท่ากับเสนอให้กระจายอำนาจจัด
ภายในและภารกิจระดับท้องถิ่นมาให้ท้องถิ่นทำเองในระดับชุมชนเป็น อบต. หรือเทศบาล หรือทำ

เองในระดับจังหวัดเป็น อบจ.)

4. หมู่บ้านชานาภาคกลางอยู่ไม่ได้แล้ว ขอตำรวจประจำหมู่บ้านไว้ปราบยาบ้า ขอ นิคมในหมู่บ้านไว้ดูแลคนแก่, เด็ก, คนพิการ ที่ไปไหนไม่ได้ด้วย (ความเห็นจากอ่างทอง.....มีค่า เท่ากับขอสิทธิดำรงอยู่ของชุมชน หมายถึงสิทธิในฐานะทรัพยากร , การร่วมลงทุนของรัฐกับ ชานา , การยอมรับและส่งเสริมอำนาจดูแลตนเองของชุมชน)

5. ควรมีคณะกรรมการโทรคมนาคมแห่งชาติ พร้อมสำนักงานประจำ เป็นหน่วยงาน อิสระพ้นจากกระทรวง ทบวง กรม และการสั่งการของนักการเมือง ทำหน้าที่วางแผนพัฒนาและให้ อนุญาตกิจการโทรคมนาคมต่าง ๆ (ข้อเสนอจากสมาคมโทรคมนาคม.....มีค่าเป็นข้อเสนอให้กระจาย อำนาจตามกิจการ ดังอำนาจจากกระทรวงคมนาคมและกรม. มาเป็นขององค์กรพิเศษมหาชน)

6. อยากเห็นอาจารย์ดี ๆ เก่ง ๆ อยู่มหาวิทยาลัยนาน ๆ มาก ๆ การเรียนการสอน การศึกษาวิจัยต้องทันสมัย เสียค่าเล่าเรียนแพงขึ้นก็ยอม (ความเห็นจากสถานศึกษา.....มีค่าเป็น ข้อเสนอให้กระจายอำนาจตามกิจการ เกิดเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ)

7. การบริหารและขึ้นราคาค่าบริการทางด่วน, ประปา, ไฟฟ้า ต้องมีความรับผิดชอบ และมีเหตุผลอธิบายได้ (ความเห็นจากสมาชิก จส. 100. เป็นข้อเสนอให้ปรับปรุงกลไกคุ้มครองผู้ บริโภคให้มีประสิทธิภาพกว่าเดิม)

8. การชี้ขาดการประกวดราคาในโครงการก่อสร้างของรัฐต้องโปร่งใสและฟ้องร้องได้ การแก้ไขแบบเพราะออกแบบโดยลวก ๆ ไม้คู้พื้นที่จริง และสั่งหยุดงานโดยเหตุสาธารณะ ต้อง จ่ายค่าเสียหายแก่ผู้รับเหมาด้วย (ความเห็นจากผู้รับเหมา กทม. มีค่าเท่ากับข้อเสนอให้มี กฎหมายควบคุมสัญญาของรัฐให้รัดกุมเป็นธรรม)

จากตัวอย่างที่ลำดับมาจะเห็นได้ว่าเป็นทุกขั้วร้อนและความต้องการพื้นฐานที่มีต่อรัฐทั้งสิ้น ร่างรัฐธรรมนูญใหม่จะสามารถรองรับกำหนดบังคับให้รัฐ รับเป็นนโยบายและสร้างกลไกพื้นฐานมา แก้ไขได้อย่างไร ก็เป็นข้อที่ต้องการการระดมสมองและนำเสนออีกมากทีเดียว

**ขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินงาน
ของคณะกรรมการยกร่าง
และสภาร่างรัฐธรรมนูญ**

**ทำไมถึงต้องร่างรัฐธรรมนูญใหม่
ร่างรัฐธรรมนูญฉบับประชาชนคืออะไร ?
ร่างได้อย่างไร ?**

เนื่องจากสภาร่างรัฐธรรมนูญเคยมีมติว่า วันที่ 11 สิงหาคม 2540 เป็นวันสุดท้ายที่สภาร่างรัฐธรรมนูญจะลงมติให้เสนอร่างรัฐธรรมนูญต่อรัฐสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จึงสมควรกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาย้อนกลับ จากวันดังกล่าว เพื่อให้การยกร่างและการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญโดยสภาร่างรัฐธรรมนูญเป็นไปโดยรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพในเวลา 240 วัน ดังนี้

1. เดือนมกราคม - เมษายน 2540

1.1 เดือนมกราคม - มีนาคม 2540 การกำหนดประเด็นปัญหาและหลักการสำคัญในการแก้ปัญหา โดยนำข้อเสนอและความเห็นประชาชนและองค์กรต่าง ๆ ในอดีต ตลอดจนผลการศึกษาแนวทางแก้ไขรัฐธรรมนูญในอดีตมาจัดทำเป็นโครงสร้างแบบกระทัดรัด นำเสนอที่ประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญให้ความเห็นชอบเป็นหลักการเพื่อนำไปรับฟังความคิดเห็นประชาชน โดยมีขั้นตอนดังนี้

ภายในวันที่ 31 มกราคม 2540

คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญเสนอปัญหาและหลักการสำคัญเกี่ยวกับ **“สิทธิหน้าที่และการมีส่วนร่วมของพลเมือง”** ต่อสภาร่างรัฐธรรมนูญอันประกอบด้วยประเด็น

- หมวดสิทธิเสรีภาพและหน้าที่
- หมวดแนวนโยบายแห่งรัฐ
- หมวดการปกครองท้องถิ่น
- การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ
- การลงประชามติ

สภาร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาและให้ความเห็นชอบ (วันที่ 3 - 4 กุมภาพันธ์ 2540) ก่อนนำไปรับฟังความคิดเห็นเบื้องต้นจากประชาชน

ภายในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2540

คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญเสนอปัญหาและหลักการสำคัญเรื่อง **“การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ”** ต่อสภาร่างรัฐธรรมนูญ อันประกอบด้วยประเด็น

- การแสดงทรัพย์สิน/หนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งการเมือง
- ศาลรัฐธรรมนูญ
- ศาลยุติธรรม
- ศาลปกครอง

- ตุลาการคดีอาญาการเมืองและ ป.ป.ป.

- ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

- การตรวจเงินแผ่นดิน

สภาร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาและให้ความเห็นชอบ

(วันที่ 17-18 กุมภาพันธ์ 2540) ก่อนนำไป

รับฟังความคิดเห็นเบื้องต้นจากประชาชน

ภายในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2540

คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญเสนอปัญหา และหลักการสำคัญเกี่ยวกับ

“สถาบันการเมือง และความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันการเมือง” ต่อสภาร่างรัฐธรรมนูญ

อันประกอบด้วยประเด็น

- พรรคการเมือง

- การเลือกตั้ง

- คณะกรรมการการเลือกตั้ง

- รัฐสภาและการดำเนินงานของรัฐสภา

- คณะรัฐมนตรี

- ความสัมพันธ์ระหว่างคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา

สภาร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาและให้ความเห็นชอบ

(วันที่ 3 - 4 มีนาคม 2540) ก่อนนำไปรับฟัง

ความคิดเห็นเบื้องต้นจากประชาชน

หมายเหตุ กระบวนการรับฟังจากประชาชนและสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญช่วงต้นไม่ควรเกิน
ปลายเดือนมีนาคม 2540

1.2 เดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน 2540 เมื่อได้ผลการรับฟังจากประชาชนและ
สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญในแต่ละส่วนมาแล้ว ก่อนการยกร่าง ขอเพิ่มจำนวนคณะกรรมการยกร่าง
ร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อขยายส่วนร่วมจากสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญอื่นเพื่อร่วมกันยกร่างรัฐธรรมนูญ
เป็นบทบัญญัติแต่ละมาตราไปพลาง พร้อมกับรับผลของการรับฟังส่วนอื่น ๆ มายกร่างต่อจนเสร็จทั้ง
ฉบับ ภายในวันศุกร์ที่ 2 พฤษภาคม 2540 เพื่อจัดทำประชาพิจารณ์ต่อร่างรัฐธรรมนูญต่อไป

1.3 วันที่ 2 พฤษภาคม 2540 คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ
ทั้งฉบับแล้วเสร็จเพื่อเสนอให้ประธานสภากร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อดำเนินการตามข้อ 1.4 ต่อไป

1.4 วันที่ 2 - 6 พฤษภาคม 2540 ขั้นตอนการจัดพิมพ์ และส่งร่างรัฐธรรมนูญทั้ง
ฉบับให้สมาชิกสภากร่างรัฐธรรมนูญพิจารณา

2. เดือนพฤษภาคม - กรกฎาคม 2540

2.1 กระบวนการรับฟังความคิดเห็นยังคงดำเนินไปควบคู่กับการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ
ของสภากร่างรัฐธรรมนูญ

2.2 การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญของสภากร่างรัฐธรรมนูญ ยึดหลักดังนี้

- ระหว่างวันที่ 6 - 21 พฤษภาคม 2540 สมาชิกสภากร่างรัฐธรรมนูญที่ต้องการแปร
ญัตติ ต้องยื่นคำแปรญัตติต่อคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญเป็นลายลักษณ์อักษร
พร้อมเหตุผล

- วันที่ 23 พฤษภาคม - 30 พฤษภาคม 2540 คณะกรรมาธิการยกร่าง รัฐธรรมนูญ
เชิญสมาชิกที่แปรญัตติมาชี้แจง การพิจารณาการแปรญัตติยึดปัญหาและ

วิธีแก้ปัญหานั้นทุกประการ (โดยไม่ยึดลำดับมาตราหรือหมวด) หากสมาชิกสภากร่าง
รัฐธรรมนูญพอใจก็ไม่ต้องอภิปรายในสภากร่างรัฐธรรมนูญ หากไม่พอใจ ก็สงวนคำ
แปรญัตติไว้อภิปรายในสภากร่างรัฐธรรมนูญ

- วันที่ 9 มิถุนายน 2540 คณะกรรมาธิการรับฟังความคิดเห็นและประชาพิจารณ์
ส่งสรุปความคิดเห็นของประชาชนที่ได้มาจากการรับฟังและประชาพิจารณ์ที่มีต่อร่าง
รัฐธรรมนูญทั้งฉบับให้กับคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ

- ทุกวันจันทร์ - อังคาร ของสัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 2 มิถุนายน - 30 กรกฎาคม 2540
ประชุมสภากร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาลงมติ เฉพาะปัญหาที่สมาชิกสภากร่าง
รัฐธรรมนูญสงวนคำแปรญัตติ โดยสมาชิกสภากร่างรัฐธรรมนูญที่ไม่ได้สงวนคำแปร
ญัตติไม่อาจอภิปรายได้ เพื่อให้การทำงานรวดเร็วขึ้น และพิจารณาปัญหาที่คณะ
กรรมาธิการรับฟังความคิดเห็นและประชาพิจารณ์ หรือคณะกรรมาธิการวิชาการ

ข้อมูล และศึกษาแนวทางการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเสนอ หากวันจันทร์ -

อังคาร ไม่พอ ก็อาจเพิ่มวันประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญอีกได้ตามความจำเป็น และในวันที่ไม่ประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญจะเชิญสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญที่แปรญัตติไว้มาชี้แจงคู่กันไป

- คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและประชาพิจารณ์ และคณะกรรมการวิชาการ ข้อมูล และศึกษาแนวทางการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ อาจเสนอข้อมูลให้ คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาได้ตลอดเวลา โดยไม่อยู่ในข้อจำกัดของการแปรญัตติ

หมายเหตุ การพิจารณาทั้งกระบวนการนี้ ต้องแล้วเสร็จอย่างช้าภายในวันที่ 30 กรกฎาคม 2540

3. วันที่ 1 สิงหาคม - 10 สิงหาคม 2540

เป็นการพิจารณาทั้งร่างโดยสรุปเพื่อแก้ไขเฉพาะถ้อยคำที่ผิดหรือไม่สอดคล้องกัน โดยจะแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความไม่ได้นอกจากเนื้อความที่ขัดแย้งกัน

4. วันที่ 11 สิงหาคม 2540

สภาร่างรัฐธรรมนูญมีมติให้นำร่างรัฐธรรมนูญเสนอรัฐสภา

อนึ่ง กำหนดเวลาดังกล่าวอาจปรับปรุงได้ตามความเหมาะสมแต่ละช่วงเมื่อลงมือปฏิบัติแล้ว

ประเด็นปัญหาและหลักการสำคัญเกี่ยวกับ

“ สิทธิ หน้าที่ และการมีส่วนร่วมของพลเมือง ”

โดยที่ในอดีต รัฐเท่านั้นเป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายเหนือประชาชนในสังคม และการใช้อำนาจโดยองค์กรและเจ้าหน้าที่ของรัฐก็ย่อมมีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง โดยเฉพาะการใช้อำนาจโดยมิชอบ รัฐธรรมนูญฉบับใหม่จึงควรให้ความสำคัญกับการรับรองและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนต่อการใช้อำนาจรัฐให้มีประสิทธิภาพที่แท้จริง ทั้งยังควรจัดสรรอำนาจระหว่างรัฐกับประชาชนเสียใหม่ให้เกิดความสมดุลมากยิ่งขึ้น

เนื่องจากรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันยังไม่สอดคล้องกับสภาพที่พึงประสงค์ข้างต้น จึงจำเป็นต้องระบุสภาพปัญหาและหลักการสำคัญเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวโดยสิ่งใดที่มีได้ระบุไว้เป็นอย่างอื่นในเอกสารนี้ จะคำนึงถึงหลักการที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านมาหรือข้อเสนออื่น ๆ ด้วย

1. สภาพปัญหาหลัก

1.1 ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและหน้าที่พลเมือง มีดังนี้

1.1.1 สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่บางประการยังไม่ครบถ้วนหรือยังไม่ชัดเจน

1.1.2 สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่บางประการที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ยังไม่มีผลคุ้มครองให้บังคับได้จริงในทางปฏิบัติ

1.1.3 การออกกฎหมายหรือกฎเกณฑ์อื่นเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพกระทำได้ง่าย และกว้างขวางเกินสมควรจนอาจกระทบสาระสำคัญของสิทธิเสรีภาพ

1.2 ปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพลเมืองในระบอบการเมือง

1.2.1 การเปิดโอกาสให้พลเมืองมีส่วนร่วมในระบอบการเมืองยังน้อย

1.2.2 การกระจายอำนาจให้พลเมืองในท้องถิ่นปกครองตนเองยังไม่เป็นรูปธรรมชัดเจนในทางปฏิบัติ

2. หลักการสำคัญที่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

2.1 หลักการในการแก้ไขปัญหากับสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่

2.1.1 การแก้ปัญหาลิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ที่ไม่ครบถ้วนหรือไม่ชัดเจน

หลักการที่ 1 : เพิ่มสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ให้ครบถ้วนขึ้นโดยเฉพาะ

- เพิ่มสิทธิชุมชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและร่วมจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น
 - เพิ่มสิทธิผู้ต้องหาในคดีอาญาที่จะขอให้ทนายความเข้าฟังการสอบคำให้การของตน
 - รับรองสิทธิของผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาที่จะขอถ่ายสำเนาสำนวนการสอบสวนเมื่อพนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว หรือเมื่อพนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องด้วย
 - เพิ่มสิทธิเด็กที่จะได้รับความคุ้มครองจากการปฏิบัติอันไม่ชอบธรรม
 - เพิ่มสิทธิคนพิการที่จะได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะจากรัฐในการดำเนินชีวิตเยี่ยงบุคคลทั่วไป และในการใช้สิทธิเลือกตั้งด้วย
 - เพิ่มสิทธิแก่บุคคลที่สิทธิของตนถูกหรืออาจถูกระทบกระเทือน มีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาเรื่องทางปกครองในชั้นเจ้าหน้าที่ของรัฐได้
 - ให้ประชาชนมีสิทธิที่จะต่อต้านการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญ
 - เพิ่มหน้าที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกประเภทต้องปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและการบริการประชาชน
 - ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกประเภทต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นกลางทางการเมือง
- หลักการที่ 2 : ขยายความสิทธิ เสรีภาพให้ชัดเจนขึ้นโดยเฉพาะ**
- เสรีภาพของสื่อมวลชนนั้น การปิดโรงพิมพ์หรือสถานีวิทยุกระจายเสียงหรือสถานีวิทยุโทรทัศน์จะกระทำมิได้
 - การห้ามเสนอข่าวจะกระทำมิได้เว้นแต่จะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลเท่านั้น
 - รับรองเสรีภาพของพนักงานหรือลูกจ้างในกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุโทรทัศน์ของเอกชนไม่ให้ต้องอยู่ใต้อาณัติเจ้าของกิจการ
 - คลื่นวิทยุและโทรทัศน์เป็นของปวงชน การจัดสรรคลื่นดังกล่าว และการกำกับวิทยุและโทรทัศน์ต้องกระทำโดยองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ และต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชน ในการรับทราบข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและทันกาล โดยให้การประกอบกิจการวิทยุและโทรทัศน์มีการแข่งขันที่เสรี

และเป็นธรรม

- เสรีภาพทางวิชาการ ซึ่งหมายความรวมถึงเสรีภาพในการศึกษา การวิจัย การเผยแพร่ผลงานวิจัย และการเรียนการสอน ตามหลักวิชาการ ย่อมได้รับความคุ้มครอง

- ห้ามการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุความแตกต่างทางเพศ เหล่ากำเนิดหรือถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา ความเชื่อทางศาสนา ฯลฯ

2.1.2 การแก้ปัญหาสิทธิเสรีภาพยังไม่มีผลบังคับได้จริง

หลักการที่ 3 : คุ้มครองให้สิทธิเสรีภาพมีผลบังคับได้จริง โดย

- กำหนดให้สิทธิเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองมีผลผูกพันโดยตรงต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรตลอดจนบุคลากรอื่นของรัฐ

- กำหนดให้บุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิเสรีภาพสามารถดำเนินคดีในศาลที่มีเขตอำนาจและศาลรัฐธรรมนูญได้

- กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งให้บุคคลหรือพรรคการเมืองที่ใช้สิทธิเสรีภาพเป็นปฏิปักษ์ต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หรือระบอบการปกครองตามรัฐธรรมนูญยุติการกระทำดังกล่าวได้

2.1.3 การแก้ปัญหาจำกัดสิทธิเสรีภาพโดยกฎหมายหรือกฎหมายที่กว้างเกินควร จนกระทบสาระสำคัญของสิทธิเสรีภาพ

หลักการที่ 4 : กำหนดให้การจำกัดสิทธิเสรีภาพโดยกฎหมายหรือโดยการใช้อำนาจรัฐจะกระทำได้เฉพาะเหตุที่รัฐธรรมนูญอนุญาตไว้และเท่าที่จำเป็น โดยจะกระทบต่อสาระสำคัญของสิทธิเสรีภาพไม่ได้ และกฎหมายเช่นว่านั้น ต้องใช้เป็นการทั่วไป และต้องระบุบทมาตราในรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจ จำกัดสิทธิเสรีภาพไว้ด้วย

2.2 หลักการในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพลเมืองในระบอบการเมือง

2.2.1 การแก้ปัญหาโดยการเปิดโอกาสให้พลเมืองมีส่วนร่วมในระบอบการเมืองมากขึ้น

หลักการที่ 5 : เปิดโอกาสให้พลเมืองมีส่วนร่วมในระบอบการเมืองมากขึ้นโดย

- รับรองสิทธิชุมชนท้องถิ่น (ตามหลักการที่ 1)

- รับรองสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลของทางราชการ

- รับรองสิทธิที่จะขอให้มีการจัดประชาพิจารณ์เพื่อประกอบการตัดสินใจของรัฐ

ที่อาจมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของชุมชน

- กำหนดให้รัฐบาลอาจขอให้ประชาชนลงประชามติในเรื่องที่กระทบต่อประโยชน์ของประเทศชาติหรือประชาชนได้

2.2.2 หลักการในการแก้ไขปัญหาการกระจายอำนาจที่ยังไม่เป็นรูปธรรมชัดเจนในทางปฏิบัติ

หลักการที่ 6 : เพิ่มบทบาทยูติให้การกระจายอำนาจไปยังท้องถิ่นเป็นรูปธรรมชัดเจนขึ้นในทางปฏิบัติ โดย

- กำหนดให้สภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง
- เพิ่มศักยภาพทางการคลัง การบริหารงานบุคคล และการบริหารกิจการท้องถิ่นให้ท้องถิ่นตัดสินใจได้เอง
- กำหนดระบบการตรวจสอบการใช้อำนาจขององค์กรปกครองท้องถิ่นโดยศาลปกครอง
- เพิ่มการกระจายอำนาจทางการศึกษา
- เพิ่มการกระจายอำนาจในการร่วมจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

อนึ่ง หลักการอื่นที่ไม่ได้กำหนดในเอกสารนี้จะคำนึงถึงหลักการของรัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านมา หรือข้อเสนออื่น ๆ ด้วย

ประเด็นปัญหาและหลักการสำคัญ

เกี่ยวกับการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

โดยที่ในอดีต อำนาจรัฐที่มีอยู่เหนือประชาชนนั้นมีมากและกว้างขวางอย่างยิ่ง นอกจากนั้น การใช้อำนาสดังกล่าวไม่ว่าโดยฝ่ายการเมืองหรือฝ่ายประจำ อาจเป็นที่มาของประโยชน์ที่มีขอบ แต่ การใช้อำนาจนั้นขาดการตรวจสอบที่ครอบคลุมครบถ้วนทุกมิติของการใช้อำนาจ ทั้งการตรวจสอบ ควบคุมที่มีอยู่เดิมก็ขาดประสิทธิภาพที่จะควบคุมการใช้อำนาจทุกด้านอย่างจริงจัง

สภาพที่อำนาจรัฐมีมากและการควบคุมการใช้อำนาจไม่ครบถ้วนและไม่มีประสิทธิภาพเช่นนี้ ทำให้การแข่งขันกันในการเลือกตั้งและการเข้าสู่ตำแหน่งเพื่อเข้ามาใช้อำนาจรัฐมีความรุนแรงมากขึ้น และเมื่อเข้ามาสู่ตำแหน่งแล้วก็อาจใช้อำนาจเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีขอบ

ดังนั้น สมควรแก้ไขสภาพที่ไม่พึงประสงค์ข้างต้น โดยกำหนดการควบคุมอำนาจรัฐให้ครบถ้วนทุกด้าน และให้การควบคุมแต่ละด้านมีอิสระและมีประสิทธิภาพอย่างจริงจัง

อนึ่งสิ่งใดที่ได้ระบุไว้เป็นอย่างอื่นในเอกสารนี้ จะคำนึงถึงหลักการที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ฉบับที่ผ่านมาหรือข้อเสนออื่น ๆ ด้วย สิ่งทีระบุไว้ในเอกสารจึงเป็นสิ่งที่เพิ่มเติมจากหลักการที่มีอยู่ ระบบตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐที่ปรับปรุงเพิ่มเติมใหม่นี้ จะประกอบด้วย

1. ศาลรัฐธรรมนูญ
2. ศาลยุติธรรม
3. ศาลปกครอง
4. ระบบการควบคุมการทุจริต
 - 4.1 การแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน
 - 4.2 คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ป.ป.ป.) ที่เป็นอิสระ
 - 4.3 ตุลาการคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
5. ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
6. การตรวจเงินแผ่นดิน

กระบวนการทั้งหมดนี้จะครอบคลุมการใช้อำนาจทุกด้านและไม่ซ้ำซ้อนกัน แต่เสริมซึ่งกันและกัน กล่าวคือ ศาลรัฐธรรมนูญควบคุมเฉพาะกฎหมายหรือการกระทำขององค์กรต่าง ๆ ไม่ให้ขัดรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรมทำหน้าที่ตัดสินคดีแพ่งระหว่างบุคคลและคดีอาญา ยกเว้นคดีอาญาบางประเภทของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ศาลปกครองควบคุมเฉพาะการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ในฝ่ายบริหารให้ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาตรวจสอบความไม่เหมาะสมหรือไม่เป็นธรรมของการใช้อำนาจ (ทั้ง ๆ ที่อาจชอบด้วยกฎหมาย) การตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระจะป้องกันการประพฤติมิชอบในการใช้เงินแผ่นดิน การแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินจะเป็นการป้องกันการใช้อำนาจโดยทุจริต ป.ป.ป. ที่เป็นอิสระจะควบคุมพฤติกรรมทุจริตและร่ำรวยผิดปกติ ตุลาการคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะพิจารณาคดีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ทุจริตหรือร่ำรวยผิดปกติให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เอาตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษได้จริง

1. ศาลรัฐธรรมนูญ

1.1 สภาพปัญหาหลัก

1.1.1 นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2489 เป็นต้นมา ผู้ร่างรัฐธรรมนูญของไทยยังมีได้มีแนวคิดที่จะจัดตั้ง "องค์กร" เพื่อทำหน้าที่คุ้มครองระเบียบต่าง ๆ ในรัฐธรรมนูญในลักษณะรูปแบบ "ศาลรัฐธรรมนูญ" คงมีบัญญัติจัดตั้งในรูปของ "คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ" ซึ่งมีลักษณะเป็นองค์กรทางการเมืองมากกว่าศาล การดำเนินงานของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเองก็มีลักษณะเป็นคณะกรรมการอาทิจ การพิจารณาไม่เปิดเผย ปัจจัยทางการเมืองอาจมีอิทธิพลเหนือคำวินิจฉัยบางเรื่อง คำวินิจฉัยบางเรื่องก็ไม่เป็นที่เปิดเผย เป็นต้น

1.1.2 องค์กรประกอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีลักษณะเป็นองค์กรทางการเมืองโดยเฉพาะมีผู้ซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ประธานรัฐสภาและประธานวุฒิสภา ส่วนตำแหน่งประธานศาลฎีกาและอัยการสูงสุดก็เป็นตำแหน่งประจำ และต้องปฏิบัติหน้าที่ประจำในหลายกรณีที่อาจจะขัดกันได้

สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิอีก 6 คน นั้น ยังมีได้มีการบัญญัติวิธีการสรรหาและคัดเลือกไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ

1.1.3 ผู้ทรงคุณวุฒิตามข้อ 1.1.2 มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่ได้ เช่นนี้ ทำให้เห็นได้ว่าระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งเป็นเวลาค่อนข้างสั้น

และเปิดช่องให้แต่งตั้งตุลาการรัฐธรรมนูญคนเดิมดำรงตำแหน่งในวาระใหม่ได้อีก ซึ่งทำให้สถาบันตุลาการรัฐธรรมนูญอาจอยู่ภายใต้อิทธิพลของสมาชิกรัฐสภาซึ่งเป็นสถาบันทางการเมืองได้

1.2 หลักการสำคัญที่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อแก้ไขสภาพปัญหาข้างต้น

1.2.1 ให้จัดตั้ง "ศาลรัฐธรรมนูญ" ในรูป "ศาล" แทน "คณะกรรมการ" ประกอบด้วย ประธานศาลรัฐธรรมนูญ และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญอีก 8 คน รวม 9 คน

1.2.2 สำหรับการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญนั้นให้มีคณะกรรมการสรรหาตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญจำนวน 12 คนประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา อัยการสูงสุด เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา นายกสภานายความ คณบดีคณะนิติศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐซึ่งเลือกกันเองให้เหลือ 4 คน และผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคนซึ่งเลือกกันเองให้เหลือ 4 คน เป็นกรรมการ

คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่สรรหาผู้ทรงคุณวุฒิทางนิติศาสตร์ และรัฐศาสตร์ ซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่า 45 ปี จำนวน 15 คน เสนอต่อรัฐสภา และให้รัฐสภาพิจารณาเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจำนวน 9 คน โดยการลงคะแนนลับ จากบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะกรรมการสรรหาเสนอ

1.2.3 ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีวาระการดำรงตำแหน่ง 9 ปี แต่ทั้งนี้จะต้องพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระเมื่อมีอายุ 70 ปีบริบูรณ์ และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว การบัญญัติให้ดำรงตำแหน่งค่อนข้างยาวเช่นนี้ทำให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีความเป็นอิสระมากขึ้น เพื่อจะได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจังและต่อเนื่องไม่ต้องคอยอยู่ภายใต้อิทธิพลของผู้มีอำนาจแต่งตั้งที่จะเข้ามาใช้อำนาจแต่งตั้งใหม่

รัฐสภาอาจถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้โดยมีมติด้วยคะแนนเสียงสี่ในห้าของจำนวนสมาชิกรัฐสภา หากประพฤติดุจรต่อนหน้าที่โดยผ่านการกลั่นกรองของ ป.ป.ป. ใหม่แล้วหรือประพฤดิชั่วอย่างร้ายแรง

1.2.4 หลักการสำคัญที่เกี่ยวกับวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญนั้น ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อเป็นแนวทางหรือกรอบของวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญโดยเฉพาะในเรื่องต่อไปนี้

- 1) การเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
- 2) การรับฟังคำชี้แจงของผู้ร้อง ผู้ถูกร้อง หรือผู้มีส่วนได้เสียก่อน

ทำคำวินิจฉัย

- 3) การพิจารณาต้องกระทำโดยเปิดเผย
- 4) คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญจะต้องให้เหตุผลประกอบ
- 5) คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นที่สุด และมีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรีศาลทั้งหลาย และองค์กรตลอดจนเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ
- 6) ให้ประกาศคำวินิจฉัยในราชกิจจานุเบกษา

ทั้งนี้ โดยให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้กำหนดวิธีพิจารณาที่เป็นรายละเอียดให้สอดคล้องกับหลักการข้างต้น

1.2.5 ให้หน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญเป็นหน่วยงานสังกัดศาลรัฐธรรมนูญ

1.2.6 ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ก่อนเข้ารับหน้าที่

1.2.7 ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่เพิ่มเติมจากที่คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอยู่แต่เดิม ดังนี้

1) พิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติต่าง ๆ ของร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ อาทิ กฎหมายเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภา กฎหมายพรรคการเมือง เป็นต้น ทั้งนี้ ก่อนการประกาศใช้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการตราบทบัญญัติที่ผิดไปจากที่รัฐธรรมนูญกำหนด

2) พิจารณาว่ากฎหมาย หรือกฎเกณฑ์อื่นของฝ่ายบริหารที่ใช้บังคับแล้วขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของทั้งสองสภาร้องขอหรือโดยศาลทั้งหลายเป็นผู้เสนอให้พิจารณา แต่หากศาลเหล่านั้นเห็นว่ากฎหมายหรือกฎเกณฑ์อื่นนั้นไม่ขัดรัฐธรรมนูญ ประชาชนที่เป็นคู่ความมีสิทธินำคำพิพากษาที่ถึงที่สุดแล้ว มาให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้

3) พิจารณาอุทธรณ์คดีเพิกถอนการเลือกตั้งและคดีเกี่ยวกับพรรคการเมือง

4) พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลยุติธรรม ศาลอื่นหรือองค์กรอื่น ในกรณีมีปัญหาขัดแย้งกัน

5) พิจารณาถอดถอนบุคลากรคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ถูกกล่าวหา

2. ศาลยุติธรรม

โดยที่ศาลยุติธรรมเป็นองค์กรสำคัญที่ใช้อำนาจตุลาการที่เป็นของประชาชนจะต้องมีความเป็นอิสระในการพิจารณาพิพากษาคดีและมีความสามารถที่จะอำนวยความยุติธรรมและให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงจำเป็นต้องมีการบัญญัติหลักการในรัฐธรรมนูญเพื่อเป็นหลักประกันความเป็นอิสระดังกล่าวของผู้พิพากษา และเพื่อให้มีการตรวจสอบการใช้อำนาจได้ โดยไม่ให้มีการใช้อำนาจตามอำเภอใจ ทั้งนี้ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ในการอำนวยความยุติธรรมและให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1 สภาพปัญหาหลัก

2.1.1 ความไม่สมบูรณ์เกี่ยวกับความเป็นอิสระของผู้พิพากษา

- 1) ความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษายังไม่สมบูรณ์
- 2) ความเป็นอิสระในทางส่วนตัวของผู้พิพากษายังไม่สมบูรณ์

2.1.2 การนั่งพิจารณาฟังข้อเท็จจริงของศาลไม่ครบองค์คณะ และไม่ต่อเนื่องทำให้การรับฟังข้อเท็จจริงอาจไม่สมบูรณ์ และการตัดสินใจโดยอาศัยข้อเท็จจริงดังกล่าวอาจคลาดเคลื่อนได้

2.1.3 การวินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริงของศาลสูงที่ไม่ได้ฟังพยานเอง แต่วินิจฉัยตามสำนวน

2.1.4 การที่ศาลในคดีอาญาวางเฉยโดยไม่มีบทบาทในการค้นหาความจริงเกี่ยวกับคดี

2.1.5 บทบัญญัติและการปฏิบัติเรื่องละเมิดอำนาจศาลมีขอบเขตกว้างขวางเกินสมควร

2.1.6 โครงสร้างขององค์กรบริหารงานบุคคลของผู้พิพากษาขาดการตรวจสอบและเป็นระบบปิด

2.1.7 การตรวจสอบการใช้อำนาจของผู้พิพากษาและศาลยังไม่สมบูรณ์

2.2 หลักการสำคัญที่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

2.2.1 หลักการในการแก้ไขปัญหาคือความไม่สมบูรณ์เกี่ยวกับความเป็นอิสระของผู้พิพากษา โดย

1) การแก้ไขปัญหาความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษา

- กำหนดให้องค์คณะของศาลคงที่ตายตัว เปลี่ยนแปลงไม่ได้ และห้ามผู้บริหารศาลที่มีได้เป็นองค์คณะมาแต่ต้น ลงไปร่วมพิจารณาหรือทำคำพิพากษา

- กำหนดให้การบังคับบัญชาตามลำดับชั้นจากผู้บริหารงานศาลในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษาเป็นสิ่งต้องห้าม การจ่ายสำนวนต้องมีกฎเกณฑ์ที่โปร่งใส และห้ามเรียกคืนหรือโอนสำนวนที่จ่ายแล้วเว้นแต่จะมีเหตุอันสมควรที่จะกระทบกระเทือนต่อความยุติธรรมในการพิจารณาอรรถคดี

- กำหนดให้ศาลและหน่วยงานธุรการของศาลเป็นหน่วยงานอิสระ ไม่สังกัดกระทรวง ทบวง กรมใด

2) การแก้ไขปัญหาความเป็นอิสระในทางส่วนตัวของผู้พิพากษา

- กำหนดให้การเพิกถอนอำนาจพิจารณาพิพากษาของผู้พิพากษา (ซึ่งมิใช่การเพิกถอนกระบวนการพิจารณา) จะกระทำมิได้ และการโยกย้ายผู้พิพากษาโดยไม่ได้ได้รับความยินยอมจากผู้พิพากษาจะกระทำมิได้

2.2.2 หลักการในการแก้ไขปัญหการนั่งพิจารณาฟังข้อเท็จจริงไม่ครบองค์คณะกำหนดให้การนั่งพิจารณาไม่ครบองค์คณะต้องถูกเพิกถอนกระบวนการพิจารณา

2.2.3 หลักการในการแก้ไขปัญหการนั่งพิจารณาคดีไม่ต่อเนื่องในคดีอาญา ผู้พิพากษาที่ไม่ได้นั่งพิจารณาจะทำคำพิพากษาไม่ได้

2.2.4 หลักการในการแก้ไขปัญหการวินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริงของศาลสูง โดยไม่ได้ฟังพยานเอง แต่วินิจฉัยตามสำนวน

กำหนดให้ศาลฎีกาพิจารณาพิพากษาได้เฉพาะปัญหาข้อกฎหมายเท่านั้น

2.2.5 หลักการในการแก้ไขปัญหการที่ศาลในคดีอาญาวางเฉยโดยไม่มีบทบาทในการค้นหาความจริงเกี่ยวกับคดี

กำหนดหน้าที่ของศาลชั้นต้นให้เป็นผู้ตรวจสอบค้นหาความจริงหรือเป็นผู้ซักถามพยานด้วยตนเองได้ด้วย

2.2.6 หลักการในการแก้ไขปัญหบทบัญญัติเรื่องละเมิดอำนาจศาล

1) จำกัดบทบัญญัติและการปฏิบัติเรื่องละเมิดอำนาจศาล ให้ใช้เฉพาะในการรักษาความสงบเรียบร้อยในศาล

2) กำหนดสิทธิในการวิพากษ์วิจารณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลได้ เพราะการคุมหมิ่นหรือหมิ่นประมาทศาลเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาอยู่แล้ว

2.2.7 หลักการในการแก้ไขปัญหาโครงสร้างขององค์กรบริหารงานบุคคลของผู้พิพากษา

กำหนดให้มีการแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลสูงจากบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญจากวิชาชีพกฎหมาย อาทิ อัยการ อาจารย์มหาวิทยาลัย หรือทนายความ และให้ ก.ต. มีบุคคลที่รัฐสภาแต่งตั้งเป็นกรรมการด้วย

2.2.8 หลักการในการแก้ปัญหาความไม่สมบูรณ์ของการตรวจสอบการใช้อำนาจของผู้พิพากษาและศาล

- 1) ให้มีการถอดถอน ก.ต. และผู้พิพากษาได้ โดยกระบวนการตามข้อ 4.2
- 2) ให้มีการเสนอคำพิพากษาของศาลที่ถึงที่สุดแล้วไปสู่ศาลรัฐธรรมนูญได้

3. ศาลปกครอง

ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับการใช้อำนาจของข้าราชการประจำ หรือการใช้อำนาจของคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีในฐานะเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองได้กระทำลงโดยมิชอบด้วยกฎหมายและให้เพิกถอนการกระทำเช่นนั้น ศาลปกครองจึงทำหน้าที่ตรวจสอบควบคุม “การกระทำทางปกครอง” อันเป็นการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองที่มีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามกฎหมาย ซึ่งต่างจากศาลรัฐธรรมนูญที่มีหน้าที่ควบคุมมิให้รัฐสภาออกกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญเป็นหลัก

3.1 สภาพปัญหาหลัก

3.1.1 การจัดตั้งศาลปกครองเป็นหลักการที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหลายฉบับ รวมทั้งรัฐธรรมนูญฯ ฉบับที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน แต่การจัดตั้งศาลปกครองขึ้นมาก็ยังล่าช้า ไม่อาจเป็นผลได้จริง

3.1.2 การดำเนินคดีปกครองโดยอาศัยกระบวนการวิธีพิจารณาคดีของศาลยุติธรรมที่กำหนดไว้ในกฎหมายวิธีพิจารณาคดีแพ่ง มีข้อจำกัดอยู่มากเพราะวิธีพิจารณาคดีแตกต่างกัน โดยเฉพาะการให้โจทก์ในคดีแพ่งต้องนำสืบถึงความไม่ชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง ซึ่งพยานหลักฐานส่วนใหญ่อยู่ในความครอบครองของฝ่ายปกครอง และคดีส่วนใหญ่อาจถูกยกฟ้อง

โดยเหตุที่ศาลเห็นว่าโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องคดี เพราะไม่ได้ถูกโต้แย้งสิทธิโดยตรง

3.2 หลักการสำคัญที่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อแก้ไขสภาพปัญหาข้างต้น

3.2.1 ให้การจัดตั้งศาลปกครองขึ้น โดยให้มีบทเฉพาะกาลกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนในการตรากฎหมายรองรับ เพื่อให้ศาลปกครองที่จัดตั้งขึ้นมาโดยอาศัยอำนาจจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญโดยตรงสามารถทำหน้าที่ได้ทันที เมื่อสิ้นระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในบทเฉพาะกาล

3.2.2 ให้มีการกำหนดหลักประกันความเป็นอิสระในการวินิจฉัยคดีของศาลปกครองไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยให้ศาลปกครองเป็นองค์กรอิสระที่ไม่สังกัดหน่วยงานใดของรัฐบาล รวมทั้งให้มีหน่วยงานธุรการของตนเองที่มีความเป็นอิสระจากองค์กรทางการเมือง ทำนองเดียวกันกับหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญ

4 ระบบตรวจสอบการทุจริตจากการใช้อำนาจรัฐ

4.2 การแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

4.2.1 สภาพปัญหา

ในปัจจุบัน การกำหนดเรื่องการแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐยังไม่รัดกุมและตรวจสอบได้จริง

4.2.2 หลักการสำคัญที่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

หลักการ : กำหนดให้มีการแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐให้รัดกุมและตรวจสอบได้จริง โดย

1) เมื่อเข้ารับตำแหน่ง ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทุกตำแหน่ง (นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และข้าราชการการเมือง) ต้องแสดงบัญชีดังกล่าวต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ป.ป.ป.) ใหม่ที่เป็นอิสระ ส่วนเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐให้เป็นไปตามที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย ป.ป.ป. ฉบับใหม่กำหนดให้ ป.ป.ป. ใหม่ประกาศบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีให้สาธารณชนทราบ

2) ให้ ป.ป.ป. ใหม่ตรวจสอบความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวว่าแจ้งไว้ถูกต้องหรือไม่ ถ้าพบว่าการแจ้งไม่ถูกต้องนั้นเกิดขึ้นจากความจงใจให้ผู้แจ้งนั้นหมดสิทธิที่จะดำรงตำแหน่งทางการเมือง 5 ปี แต่ผู้นั้นอาจอุทธรณ์ไปยังตุลาการคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้

3) เมื่อพ้นตำแหน่ง ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังกล่าวยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่ง และให้ ป.ป.ป. ใหม่ตรวจสอบว่ามีความเปลี่ยนแปลงในทรัพย์สินและหนี้สินอย่างไร และประกาศให้สาธารณชนทราบ หากมีรายผิดปกติดังกล่าวให้ส่งสำนวนให้ตุลาการคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินต่อไป

4.2 การควบคุมการใช้อำนาจรัฐ

4.2.1 สภาพปัญหา

การควบคุมการใช้อำนาจการเมืองในปัจจุบันยังสับสนระหว่างการควบคุมทางนโยบาย การกระทำต่อทุจริต และการกระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ และกระบวนการควบคุมดังกล่าวยังปะปนกัน ทำให้การควบคุมไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

4.2.2 หลักการสำคัญที่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว

หลักการ : แยกระบบการควบคุมการกระทำต่อทุจริตและการกระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ออกจากกันให้ชัดเจน กำหนดองค์กรและกระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจดังกล่าวแยกออกจากกันไม่ให้สับสน และสร้างประสิทธิภาพให้มีความเป็นจริงเป็นจังขึ้น โดยแยกการตรวจสอบเป็นระดับต่าง ๆ ดังนี้

ระดับที่ 1 การควบคุมตรวจสอบทางนโยบาย หากมีการอภิปรายไม่ไว้วางใจถึงพฤติกรรมต่อทุจริตหรือต่อรายผิดปกติ จะต้องมีการเสนอให้ดำเนินการตามกระบวนการในระดับที่ 2 ด้วย

ระดับที่ 2 การควบคุมการต่อทุจริตหรือต่อรายผิดปกติ กำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้า หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งแสนห้าหมื่นคนเข้าชื่อยื่นคำร้องต่อประธานรัฐสภาให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรตรวจสอบอื่น (เช่น ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ฯลฯ แต่ไม่รวมถึง ป.ป.ป. ใหม่ และตุลาการคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งจะมีกระบวนการอื่นในการตรวจสอบ) เมื่อได้รับคำร้องให้ประธานรัฐสภาส่งเรื่องให้ ป.ป.ป. ใหม่ที่เป็นอิสระ สอบสวนข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานพร้อมทั้งข้อมูล หากไม่มีมูลก็ยุติเรื่อง หากมีมูลผู้ดำรงตำแหน่งนั้นจะต้องพักการปฏิบัติหน้าที่จนกว่าจะมีคำวินิจฉัย เมื่อ ป.ป.ป. ใหม่มีมูลก็ต้องส่งเรื่องให้ตุลาการคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยความผิดอาญาต่อไป และในขณะเดียวกันให้ ป.ป.ป. ใหม่ส่งเรื่องให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาลงมติ หากที่ประชุม

ร่วมกันของรัฐสภาลงมติด้วยคะแนนเกินครึ่งก็ให้ถอดถอนบุคคลดังกล่าวจากตำแหน่ง

ระดับที่ 3 เป็นการวินิจฉัยความผิดทางอาญาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทุจริตต่อหน้าที่ ซึ่ง ป.ป.ป. ใหม่สอบสวนแล้วส่งมาให้ตุลาการคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยคำวินิจฉัยดังกล่าวให้เป็นที่สุด และเป็นผลให้บุคคลดังกล่าวรับหรือพ้นโทษทางอาญารัฐธรรมนูญต่อหน้าที่หรือร้ายผิดปกติ

4.3 องค์การควบคุมการทุจริต

4.3.1 สภาพปัญหา

ในปัจจุบัน ป.ป.ป. ยังขาดความเป็นอิสระ และกระบวนการยุติธรรมทางอาญาปกติไม่สามารถเอาผิดทางอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.3.2 หลักการสำคัญที่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวสมควรทำให้ ป.ป.ป. มีอิสระ และกำหนดองค์กรซึ่งขาดคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขึ้นใหม่โดย

1) ป.ป.ป. ใหม่ต้องเป็นอิสระจากฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายตุลาการ มีจำนวน 9 คน ที่มาจากการแต่งตั้งโดยเชื่อมโยงกับรัฐสภา มีวาระการดำรงตำแหน่ง 9 ปี และดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว และอาจถูกถอดถอนได้โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาร้องขอให้ตุลาการคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองถอดถอน

2) ตุลาการคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นองค์กรอิสระที่ประกอบด้วย ผู้พิพากษาศาลฎีกา 11 คน ซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเลือกขึ้นมาเป็นตุลาการประจำ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 5 คน ที่สภาผู้แทนราษฎรเลือก และสมาชิกวุฒิสภา 5 คน ที่วุฒิสภา เลือกเป็นตุลาการ ทำหน้าที่วินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองร้ายผิดปกติหรือกระทำการทุจริตเป็นความผิดอาญา โดยสมาชิกของสภาที่สมาชิกถูกกล่าวหาจะเป็นผู้ตัดสินไม่ได้ แต่ถ้านายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีถูกกล่าวหา ก็ใช้ตุลาการทั้ง 21 คนตัดสิน การพิจารณาและการตัดสินจะกระทำจากการสืบพยานประกอบส่วนที่ ป.ป.ป. ใหม่ส่งมาเพื่อพิสูจน์ความผิดดังกล่าว คำวินิจฉัยดังกล่าวให้เป็นที่สุด

3) ต้องกำหนดให้หน่วยธุรการขององค์กรดังกล่าวนี้เป็นอิสระทางงบประมาณการบริหารงานบุคคล และการอื่น โดยให้ประธาน ป.ป.ป. ใหม่เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด

5. ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

5.1 สภาพปัญหาหลัก

5.1.1 ตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันมาตรา 162 ทวิ ได้กำหนดให้มีการแต่งตั้งผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจำนวนไม่เกิน ๕ คน แต่จนถึงบัดนี้ ยังมิได้มีการตรากฎหมายรองรับเพื่อกำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการแต่งตั้ง การถอดถอน และอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาแต่อย่างใด

5.1.2 การที่มีได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาไว้ในรัฐธรรมนูญ ทำให้ไม่อาจทราบได้ว่าผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจะมีอำนาจเพียงใดและอาจจะเป็นการซ้ำซ้อนกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตรวจสอบควบคุมอิสระอื่น

5.2 หลักการสำคัญที่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อแก้ไขสภาพปัญหาข้างต้น

5.2.1 กำหนดคุณสมบัติ รวมทั้งวิธีการสรรหา แต่งตั้งและถอดถอนผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาไว้ในรัฐธรรมนูญ

5.2.2 กำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาไว้ในรัฐธรรมนูญให้ชัดเจน เพื่อป้องกันการใช้อำนาจซ้ำซ้อนกันกับองค์กรตรวจสอบควบคุมอิสระอื่น ๆ

อนึ่งอาจกำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาด้านสิทธิมนุษยชนได้

๖. การตรวจเงินแผ่นดิน

6.1 สภาพปัญหา

ปัจจุบันสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (ส.ต.ง.) ยังไม่เป็นอิสระ และตรวจสอบไม่ครอบคลุมการใช้เงินแผ่นดินทุกลักษณะ

6.2 หลักการสำคัญที่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

หลักการ : กำหนดให้มีคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระ โดยมีสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (ส.ต.ง.) ที่เป็นอิสระเป็นหน่วยธุรการแยกออกจากฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ โดยให้มีอิสระทางงบประมาณ การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล โดยมีประธานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (ค.ต.ง.) เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด ทำหน้าที่ตรวจสอบการสั่งจ่ายเงินแผ่นดินให้ถูกต้องตามกฎหมายและมีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันการทุจริต

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินดังกล่าวต้องถูกตรวจสอบและถอดถอนได้

อนึ่ง สิ่งใดที่มีได้ระบุไว้เป็นอย่างอื่นในเอกสารนี้ จะคำนึงถึงหลักการที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านมาหรือข้อเสนออื่นๆ ด้วย สิ่งทีระบุไว้ในเอกสารจึงเป็นสิ่งที่เพิ่มเติมจากหลักการที่มีอยู่

DRAFT

ประเด็นปัญหาและหลักการสำคัญเกี่ยวกับ

สถาบันการเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันการเมือง

โดยที่ในระยะเวลาที่ผ่านมา ระบบการเมืองไม่ได้รับความเชื่อถือจากประชาชนโดยทั่วไป เพราะระบบการคัดเลือกคนเข้าสู่การเมืองเป็นระบบที่ใช้เงินเป็นใหญ่ทั้งในการเลือกตั้งและในพรรคการเมือง “ธุรกิจการเมือง” เช่นนี้ย่อมไม่เอื้ออำนวยให้คนดีมีความสุจริตและมีความสามารถได้รับเลือกตั้งเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองได้ นอกจากนี้ต้องยอมรับเป็นส่วนหนึ่งของธุรกิจการเมืองที่ครอบงำสถาบันการเมืองทั้งหลายอยู่

ยิ่งกว่านั้น รัฐบาลที่จัดตั้งขึ้นหลังเลือกตั้งก็มีลักษณะเป็นรัฐบาลผสมหลายพรรค สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็แข่งขันกันเป็นรัฐมนตรี มีระบบโควตาและกลุ่มในพรรค เป็นเหตุให้รัฐบาลขาดเสถียรภาพและนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้นำรัฐบาลก็ตกอยู่ภายใต้ความกดดันของพรรคตนเองและพรรคร่วมรัฐบาล จึงไม่อาจแสดงภาวะผู้นำในการบริหารประเทศและแก้ปัญหาของประชาชนได้ สภาวะเช่นนี้ทำให้มีการเปลี่ยนรัฐบาลบ่อยครั้งไม่มีรัฐบาลโดยอยู่นานพอจะแก้ปัญหาบ้านเมืองได้ แม้เลือกตั้งใหม่ บุคลากรทางการเมืองก็คงเปลี่ยนแปลงน้อยมาก และรัฐบาลใหม่ก็อยู่ได้ไม่นาน ประสิทธิภาพในการบริหารบ้านเมืองจึงไม่เกิดขึ้น

สภาพปัญหาที่ระบบการเมืองและสถาบันการเมืองขาดความน่าเชื่อถือในความสุจริต เพราะมีลักษณะเป็นธุรกิจการเมืองเช่นนี้ ย่อมนำมาซึ่งปัญหาความชอบธรรมในการบริหารประเทศ ยิ่งรัฐบาลไร้เสถียรภาพ และไร้ประสิทธิภาพ เพราะเป็นรัฐบาลผสมที่อ่อนแอและขาดเสถียรภาพ ทำให้นายกรัฐมนตรีไม่อาจใช้ภาวะความเป็นผู้นำได้ ก็ยิ่งทำให้เกิดปัญหาความชอบธรรม และวิกฤตศรัทธาได้

จึงสมควรแก้ไขให้ระบบเลือกตั้งและระบบพรรคการเมืองมีความเป็นธุรกิจการเมืองน้อยลงหรือหมดไป เปิดโอกาสให้คนสุจริตและมีความสามารถเข้าสู่ระบบการเมืองได้มากขึ้น พร้อมทั้งทำให้รัฐบาลมีเสถียรภาพ และนายกรัฐมนตรีมีภาวะเป็นผู้นำเพื่อประสิทธิภาพในการบริหารประเทศ

1. รัฐสภาและกระบวนการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง

1.1 สภาพปัญหาหลัก

1.1.1 ส่วนหนึ่งของรัฐสภาสะท้อนผลประโยชน์ของกลุ่มธุรกิจการเมืองและ

อิทธิพลท้องถิ่น และมีพฤติกรรมที่สื่อให้เห็นว่าไม่ได้เป็นตัวแทนผลประโยชน์ของประชาชนที่ถูกต้องเหมาะสมจึงเกิดปัญหาความชอบธรรมทางการเมือง

1.1.2 การเลือกตั้งในปัจจุบันไม่โปร่งใสและเปิดโอกาสให้คนดีมีความรู้ความสามารถเข้าสู่ระบบการเมืองได้น้อย อันเป็นช่องทางที่กลุ่มธุรกิจการเมืองและอิทธิพลท้องถิ่นใช้เป็นใบเบิกทางเข้ามาควบคุมอำนาจรัฐและแสวงหาผลประโยชน์เพื่อคุ้มครองธุรกิจของกลุ่ม และสะสมเงินที่จะนำไปใช้ในการเลือกตั้งคราวต่อไป

1.1.3 เจ้าหน้าที่ของรัฐบางส่วนอาศัยช่องทางต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่ของตนเอื้อประโยชน์ในการเลือกตั้งให้กลุ่มธุรกิจการเมืองและอิทธิพลท้องถิ่นเพื่อแสวงหาคำแหน่งและผลประโยชน์ให้ตนเอง และบางส่วนจำยอมต้องละเว้นการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในการเลือกตั้ง เพื่อความอยู่รอดของตนเอง

1.1.4 ระบบและวิธีการเลือกตั้งที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจำนวนที่ไม่เท่าเทียมกัน

1.1.5 วิธีการคัดเลือกผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาขึ้นอยู่กับนายกรัฐมนตรีเพียงลำพัง ทำให้วุฒิสภาขาดความหลากหลายของกลุ่มในสังคม และอยู่ภายใต้อิทธิพลชักนำของพรรคการเมืองหรือรัฐบาล

1.2 หลักการสำคัญที่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อแก้ไขสภาพปัญหาข้างต้น

1.2.1 ให้รัฐสภาประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา โดยให้สภาผู้แทนราษฎรเป็นหลักสำคัญในฝ่ายนิติบัญญัติ และวุฒิสภาเป็นองค์กรกลั่นกรองร่างกฎหมายให้รอบคอบทั้งเป็นการคานอำนาจพรรคการเมืองในบางเรื่อง โดยเฉพาะอำนาจในการตรวจสอบและถอดถอน

1.2.2 สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งสมาชิกมาจากการเลือกตั้งโดยระบบผสมจำนวน 500 คน โดย 400 คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนเขตเดียวคนเดียว และอีก 100 คน เลือกจากระบบสัดส่วนตามบัญชีรายชื่อพรรคการเมือง (โดยสัดส่วนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2 ประเภทนี้ อาจปรับปรุงได้หลังจากรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนแล้ว) ทำหน้าที่ลงมติเสนอแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี ควบคุมรัฐบาลโดยกระทู้ถาม การอภิปรายไม่ไว้วางใจ ควบคุมงบประมาณ พิจารณากฎหมาย เริ่มและร่วม พิจารณาถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

1.2.3 วุฒิสภาซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรง ทำหน้าที่กลั่นกรองกฎหมาย เริ่มและร่วม พิจารณาถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐและอภิปรายทั่วไป

ใช้ระบบเสียงข้างมากรอบเดียว

มาตรการที่ 3 การกำหนดการเลือกตั้งให้เร็วขึ้น และการจำกัดการใช้อำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งที่รักษาการระหว่างเลือกตั้ง

กำหนดให้การเลือกตั้งทั่วไปหลังสภาหมดยวาระ และหลังการยุบสภาให้กระทำภายใน 45 วัน เพื่อให้ผู้แทนต้องผูกพันกับเขตตลอดเวลา และให้การใช้เงินมีเวลาด้านลงรวมทั้งกำหนด ให้ในระหว่างที่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีรักษาการ ห้ามใช้อำนาจสั่งการในทางนโยบายให้ใช้อำนาจสั่งการได้เฉพาะงานประจำและห้ามดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ตลอดจนห้ามการโยกย้ายข้าราชการ เว้นแต่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นชอบ แต่ถ้ามีการใช้อำนาจทางนโยบายก็ให้ศาลปกครองมีอำนาจเพิกถอนการใช้อำนาจทาง นโยบายที่กระทำระหว่างนั้นได้

มาตรการที่ 4 การกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการเลือกตั้ง

คณะกรรมการการเลือกตั้งมีจำนวนไม่เกิน 5 คนที่แต่งตั้งโดยเชื่อมโยงกับรัฐสภาและมีอิสระ ให้ดำรงตำแหน่ง 9 ปี และดำรงตำแหน่งได้วาระเดียว โดยไม่อาจให้พ้นหน้าที่ได้ เว้นแต่จะผ่านกระบวนการถอดถอนที่กลั่นกรองโดย ป.ป.ป.ใหม่ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะดำเนินการเลือกตั้งที่เป็นกลาง และให้คณะกรรมการดังกล่าวรักษาการตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งกฎหมายว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ แทนการให้รัฐมนตรีรักษาการ

คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งทุกประเภททุกระดับ รวมทั้งที่เป็นอำนาจในการออกกฎข้อบังคับ อำนาจบริหารอื่น อาทิ การกำหนดวันเลือกตั้ง จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้ล่วงหน้า แบ่งเขตเลือกตั้งไว้ล่วงหน้าโดยความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร การกำหนดให้มีการประกาศรายชื่อผู้ใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ตรวจสอบ เมื่อมีการประกาศผลการเลือกตั้ง บังคับบัญชาและสั่งการแก่กระทรวง ทบวงกรม และเจ้าหน้าที่ ในการดำเนินการเลือกตั้ง หากฝ่าฝืนจะต้องมีโทษ ฯลฯ รวมทั้งมีอำนาจตรวจสอบและวินิจฉัยเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้ง พรรคการเมือง และการออกเสียงประชามติ

โดยเฉพาะอำนาจในการตรวจสอบ ค่าใช้จ่ายของพรรคการเมือง ค่าใช้จ่ายผู้สมัครรับเลือกตั้งและวินิจฉัยการคัดค้านและการทุจริตในการเลือกตั้ง และหากมีข้อเท็จจริงปรากฏว่ามีการทุจริตหรือทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งก็มีอำนาจสั่งให้จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ได้ ทั้งนี้ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการอาชญากรรมต่อศาลรัฐธรรมนูญได้

คณะกรรมการการเลือกตั้งมีสำนักงานที่ขึ้นตรงต่อคณะกรรมการ และมีอิสระจากฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการเดิม

รับรองให้องค์กรประชาชนมีบทบาทในการช่วยให้การดำเนินการเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ยุติธรรม

มาตรการที่ 5 กำหนดให้รัฐต้องจัดการหาเสียงบางประเภทให้พรรคการเมืองและผู้สมัคร

เพื่อบรรเทาและลดภาระค่าใช้จ่ายในการหาเสียง ให้รัฐมีหน้าที่จัดที่ปิดโปสเตอร์หาเสียงให้พรรคการเมืองและผู้สมัคร จัดเวลาทางโทรทัศน์และวิทยุ และจัดโฆษณาทางหนังสือพิมพ์ ให้พรรคการเมืองและผู้สมัครโดยเท่าเทียมกัน และห้ามมิให้ผู้สมัครและพรรคการเมืองดำเนินการในเรื่องที่รัฐจัดให้แล้ว รวมทั้งห้ามการทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนก่อนการลงคะแนน 2 สัปดาห์ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเสมอภาคระหว่างพรรคการเมืองหรือระหว่างผู้สมัคร

2) การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา

เนื่องจากวุฒิสภามีอำนาจกั้นกรองกฎหมาย พิจารณาถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ และอภิปรายทั่วไปในปัญหาระดับชาติโดยไม่มีกรรมติ ดังนั้น กระบวนการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาต้องปรับปรุงให้โปร่งใส ทั้งนี้ ให้วุฒิสภามีที่มาที่ชอบธรรมโดย

- (1) เลิกระบบการให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้คัดเลือกและกราบบังคมทูลให้ทรงแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา ดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
- (2) ให้สมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน
- (3) จำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่แต่ละจังหวัดพึงมี ให้คำนวณตามเกณฑ์จำนวนราษฎรหนึ่งล้านคนต่อสมาชิกวุฒิสภาหนึ่งคน จังหวัดใดมีราษฎรไม่ถึงหนึ่งล้านคนให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาได้หนึ่งคน

ถ้าจังหวัดใดมีราษฎรเกินหนึ่งล้านคนก็ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในจังหวัดนั้นเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนต่อจำนวนราษฎรทุกหนึ่งล้านคน เศษ

ของหนึ่งล้านคนถ้าถึงห้าแสนคนหรือกว่านั้น

๑.๕๖.๖๕.๖๖.๖๗.๖๘.๖๙.๗๐.๗๑.๗๒.๗๓.๗๔.๗๕.๗๖.๗๗.๗๘.๗๙.๘๐.๘๑.๘๒.๘๓.๘๔.๘๕.๘๖.๘๗.๘๘.๘๙.๙๐.๙๑.๙๒.๙๓.๙๔.๙๕.๙๖.๙๗.๙๘.๙๙.๑๐๐.

2.1 สภาพปัญหาหลัก

2.1.1 ระบบพรรคการเมืองในปัจจุบันยังไม่มีโครงสร้างมั่นคง และไม่เป็นตัวแทนผลประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง จึงเปิดช่องให้ธุรกิจการเมืองมาครอบงำพรรคการเมืองได้ง่าย

2.1.2 ระบบการตรวจสอบและการควบคุมการบริจาคเงินให้พรรคการเมือง และการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองยังไม่เหมาะสม ตลอดจนระบบการเปิดเผยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการบริจาคมทั้งระบบการเปิดเผยผลการตรวจสอบและการควบคุมดังกล่าวยังไม่เพียงพอและไม่ได้รับการปฏิบัติอย่างจริงจัง

2.1.3 ในสภาพปัจจุบันพรรคการเมืองตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของผลประโยชน์ของฝ่ายทุนรายใหญ่ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการให้การอุดหนุนทางการเงินแก่พรรคการเมือง ฝ่ายที่ขาดการอุดหนุนจากทุนรายใหญ่ แม้จะมีอุดมการณ์ทางการเมืองกล้าแข็งเพียงใดก็ไม่สามารถรวมตัวเป็นพรรคการเมืองได้ ซึ่งเป็นการจำกัดทางเลือกทางการเมืองของประชาชน

2.1.4 การบังคับให้ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องสังกัดพรรคในทุกกรณี ทำให้คนดีไม่อาจเข้าสู่การเมืองได้เต็มที่ และหากประชาชนเสื่อมศรัทธา ก็ไม่มีทางเลือกอื่น

2.2 หลักการสำคัญที่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อแก้ไขสภาพปัญหาข้างต้น

2.2.1 ผ่อนคลายการจัดตั้งพรรคการเมืองให้ง่ายขึ้นและให้สิ้นเปลืองน้อยลง เพื่อเปิดโอกาสให้มีการรวมตัวเป็นพรรคการเมืองได้กว้างขวางขึ้น และไม่บังคับให้พรรคการเมืองส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในจำนวนที่ตายตัว

2.2.2 ไม่บังคับให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องสังกัดพรรคอีกต่อไป แต่อุดหนุนพรรคและ ผู้สมัครในนามพรรค วิธีการเช่นนี้ไม่ทำลายระบบพรรค ซึ่งจำเป็นสำหรับการปกครองใน

ผลประโยชน์โดยมิชอบ

3.1.2 นายกรัฐมนตรีมีอำนาจตามกฎหมาย แต่ไม่อาจแสดงความเป็นผู้นำในการบริหารประเทศ เพราะตกอยู่ภายใต้การครอบงำและคั่งครองของพรรคตนเองและพรรคร่วมรัฐบาล ทำให้ไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารราชการแผ่นดิน

3.1.3 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแข่งขันกันเป็นรัฐมนตรี เป็นเหตุให้ได้รัฐมนตรีบางส่วนที่ขาดคุณภาพ

3.1.4 การแต่งตั้งรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีถูกกดดันจากคนในพรรค พรรคร่วมรัฐบาลและนายทุนผู้สนับสนุนพรรคการเมือง ทำให้ได้คนซึ่งประชาชนไม่ยอมรับ

3.1.5 รัฐมนตรีออกมาวิจารณ์รัฐบาลโดยไม่เคารพหลักความรับผิดชอบร่วมกัน

3.1.6 คณะรัฐมนตรีมีขนาดใหญ่โตเกินไปเนื่องจากประกอบด้วยทั้งรัฐมนตรีว่าการและรัฐมนตรีช่วยว่าการ จึงทำให้ขาดประสิทธิภาพและเอกภาพในการวินิจฉัยสั่งการเรื่องสำคัญ ๆ ของชาติ ทำให้เกิดความล้าหลังสับสนในการบริหารราชการแผ่นดิน เป็นช่องทางให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบได้ง่าย

3.2 หลักการสำคัญที่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อแก้ไขสภาพปัญหาข้างต้น

3.2.1 ลดขนาดของคณะรัฐมนตรีลงให้มีจำนวนไม่เกิน 30 คน ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการ และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีเห็นสมควร

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้อยู่ในคณะรัฐมนตรี และรัฐมนตรีช่วยว่าการ ซึ่งก็ไม่อยู่ในคณะรัฐมนตรีเช่นกันอาจแต่งตั้งได้ตามจำนวนที่เหมาะสม แต่เมื่อรวมกับรัฐมนตรีที่อยู่ในคณะรัฐมนตรีแล้วต้องไม่เกิน 50 คน

3.2.2 กำหนดให้การแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีต้องกระทำในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรภายใน 30 วันนับแต่เรียกประชุมครั้งแรก โดยไม่มีการอภิปราย ทั้งนี้ การลงมติดังกล่าวต้องได้คะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด

หากภายใน 30 วันไม่ได้คะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประธานรัฐสภาต้องนำคนที่ได้คะแนนเสียงสูงสุดขึ้นทูลเกล้าฯ ภายใน 15 วันหลังจากวันที่ครบกำหนด 30 วัน มิฉะนั้นสภาผู้แทนราษฎรจะสิ้นอายุและต้องเลือกตั้งใหม่ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันไม่ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคั่งครองในการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี

เมื่อได้ตัวนายกรัฐมนตรีแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีเสนอชื่อรัฐมนตรีตามหลัก

บางเรื่องสมควรให้เป็นดุลพินิจอิสระ

4.1.2 การตรวจสอบที่กระทำโดยรัฐสภา โดยเฉพาะกรณีกระทู้และคณะกรรมการยักยอกประสิทธิภาพ

และรัฐมนตรีที่พ้นตำแหน่ง

4.2 หลักการสำคัญที่ควรมีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อแก้ไขสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น

4.2.1 กำหนดให้การลงมติในบางเรื่องโดยเฉพาะการให้ความเห็นชอบแก่บุคคลที่จะดำรงตำแหน่งในองค์กรตรวจสอบทั้งหลาย และการลงมติถอดถอนเป็นไปโดยอิสระ และสมาชิกรัฐสภาไม่ตกอยู่ภายใต้มติของพรรคหรืออาณัติอื่นใด

4.2.2 กำหนดให้มีการตั้งกระทู้สดในเรื่องที่อยู่ในความสนใจของประชาชน หรือเรื่องสำคัญของบ้านเมือง โดยต้องแจ้งเรื่องตอนเช้าและตอบตอนบ่าย และไม่ต้องบอกคำถามล่วงหน้า ส่วนกำหนดเวลาตอบกระทู้ให้มีไม่เกินสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง

4.2.3 กำหนดให้การจงใจไม่มาให้ถ้อยคำหรือไม่ส่งเอกสารตามที่คณะกรรมการร้องขอ โดยไม่มีเหตุอันควร เป็นความผิดทางอาญา เว้นแต่การให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารนั้นจะเป็นเหตุให้บุคคลดังกล่าวต้องรับโทษทางอาญา หรือเว้นแต่ในกรณีที่เป็นข้าราชการประจำ และรัฐมนตรีสั่งไม่ให้มาหรือไม่ให้เอกสาร

4.2.4 ห้ามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมการมีส่วนโดยตรงหรือโดยอ้อมในการใช้งบประมาณ ให้ยกเลิกงบประมาณจังหวัดและนำเงินดังกล่าวไปให้องค์การปกครองท้องถิ่นแทน

4.2.5 จัดให้มีการบันทึกการลงคะแนนเสียงของสมาชิกรัฐสภาในแต่ละเรื่องไว้เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบของประชาชน

4.2.6 กำหนดสมัยประชุมนิติบัญญัติขึ้น 1 สมัย โดยในสมัยนี้จะพิจารณา

กฎหมายและตอบกระทู้เท่านั้น เว้นแต่รัฐสภามีมติด้วยคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งให้พิจารณาเรื่องอื่น
กำหนดให้การแก้ร่างพระราชบัญญัติของรัฐสภานั้น หากสภาผู้แทนราษฎร
เห็นชอบกับการแก้ไขนั้น ก็ให้นำขึ้นทูลเกล้าฯ ได้โดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการร่วมใหม่

กำหนดให้ร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรแล้ว
และอยู่ในระหว่างการพิจารณาของรัฐสภา เมื่อมีการยุบสภา หากรัฐบาลใหม่ที่จัดตั้งขึ้นหลังเลือกตั้ง
ขอให้พิจารณา ให้วุฒิสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่อไปได้ ซึ่งจะทำให้กระบวนการไม่ต้องเริ่ม
ใหม่ทั้งหมด

4.2.7 ในกรณีรัฐบาลเป็นเสียงข้างน้อย เพิ่มมาตรการทางนิติบัญญัติเพื่อ
ป้องกันไม่ให้สภาผู้แทนราษฎร ขัดขวางกระบวนการนิติบัญญัติของรัฐบาล เมื่อรัฐบาลได้แถลง
นโยบายและในการแถลงนโยบายรัฐบาลได้ระบุว่ามิได้มีร่างพระราชบัญญัติฉบับใดฉบับหนึ่งหรือหลาย
ฉบับจำเป็นต้องการปฏิบัติตามนโยบายนั้น หากร่างพระราชบัญญัตินั้นไม่ผ่านสภาผู้แทนราษฎร
รัฐบาลอาจนำร่างพระราชบัญญัตินั้นเสนอให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาพิจารณาอีกได้ หากที่ประชุม
ร่วมกันของรัฐสภาเห็นชอบ ก็ให้พิจารณาต่อไปได้

4.2.8 กำหนดโครงสร้างของเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมืองให้เพียงพอในขณะดำรงตำแหน่ง และเมื่อพ้นตำแหน่งแล้วให้มีเงินตอบแทนที่
เหมาะสม เพื่อไม่ให้ต้องใช้อำนาจแสวงประโยชน์โดยไม่ชอบระหว่างดำรงตำแหน่ง

4.2.9 กำหนดให้รัฐสภากำหนดประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
เมืองทุกตำแหน่งขึ้น โดยกำหนดสภาพบังคับไว้ด้วย

อนึ่ง สิ่งใดที่มีได้ระบุไว้เป็นอย่างอื่นในเอกสารนี้ จะคำนึงถึงหลักการที่กำหนดไว้ใน
รัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านมาหรือข้อเสนออื่นๆ ด้วย สิ่งทีระบุไว้ในเอกสารจึงเป็นสิ่งที่เพิ่มเติมจากหลัก
การที่มีอยู่

สภาร่างรัฐธรรมนูญ

กำหนดประเด็นปัญหาและหลักการสำคัญในการแก้ไขปัญหา
คณะกรรมการยกร่างฯ

สิทธิหน้าที่และส่วนรวมของพลเมือง
คณะกรรมการยกร่างฯ
-หมวดสิทธิเสรีภาพและหน้าที่

การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ
คณะกรรมการยกร่างฯ
-การแสดงทรัพย์สิน/หนี้สิน
-ศาลรัฐธรรมนูญ

สถาบันการเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันการเมือง
คณะกรรมการยกร่างฯ
-พรรคการเมือง

รับฟังความคิดเห็นจากประชาชนช่วงต้น
คณะกรรมการรับฟังฯ
แล้วเสร็จภายใน 31 มี.ค. 40

รับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมและประชาพิจารณ์
ที่มีต่อร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ
คณะกรรมการรับฟังฯ
แล้วเสร็จภายใน 9 มี.ย. 40

ยกร่างรัฐธรรมนูญเป็นบทบัญญัติแต่ละมาตรา
คณะกรรมการยกร่างฯ
แล้วเสร็จภายใน 2 พ.ค. 40

พิมพ์ร่างรัฐธรรมนูญ
แล้วเสร็จภายใน 6 พ.ค. 40

เสนอร่างทั้งฉบับให้สมาชิก สสร. ไปพิจารณา
คณะกรรมการยกร่างฯ

สมาชิก สสร. ที่ต้องการแปรญัตติ
อื่นค่าแปรญัตติคณะกรรมการยกร่างฯ
สสร.
แล้วเสร็จภายใน 6-21 พ.ค. 40

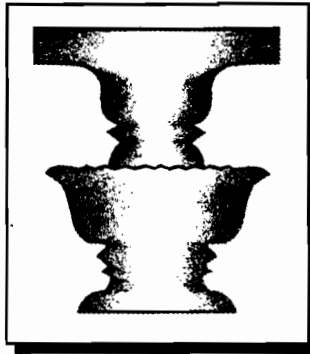
สมาชิก สสร. ที่ขอแปรญัตติมาชี้แจงต่อคณะกรรมการยกร่างฯ
สสร./คณะกรรมการยกร่างฯ
แล้วเสร็จภายใน 23-30 พ.ค. 40

เสนอข้อมูลทางวิชาการ / ความคิดเห็นเพิ่มเติม
คณะกรรมการวิชาการฯ
ภายใน 30 ก.ค. 40

ประชุมสภาฯ เพื่อพิจารณาถ้อยคำปัญหาที่สมาชิก สสร. เสนอค่าแปรญัตติ
สสร.
แล้วเสร็จภายใน 2 มี.ย.-30 ก.ค. 40 (ทุกวันจันทร์, วันอังคาร)

พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญทั้งร่างเฉพาะถ้อยคำที่ผิดหรือไม่สอดคล้อง
สภาฯ
แล้วเสร็จภายใน 1-10 ส.ค. 40

นำร่างรัฐธรรมนูญเสนอต่อรัฐสภา
สภาฯ
11 ส.ค. 40

ตลอดระยะเวลา 65 ปีที่ผ่านมา
ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญมาแล้ว 15 ฉบับ
แต่ไม่เคยมีฉบับไหนเลยที่ประชาชนมีส่วนร่วม
ในการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งนี้เป็นครั้งแรกที่พวกเราทุกคน
มีสิทธิ์มีส่วนร่วมช่วยร่างรัฐธรรมนูญ
ฉบับประชาชน

ความเห็นของท่านสำคัญต่อการร่างรัฐธรรมนูญ

ติดต่อ สสร.จังหวัด
ร่วมแสดงความเห็นในเวทีต่างๆ
อีเมลล์ : ssr@parliament.go.th
<http://constitutions.parliament.go.th>
หรือ
<http://www2.parliament.go.th>

คณะกรรมการการประชามิพันธ์ สภาร่างรัฐธรรมนูญ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ : นางสาวรติกร เรืองอุไรฤกษ์

เกิด : 27 กุมภาพันธ์ 2514

การศึกษา : มัธยม : โรงเรียนระยองวิทยาคม

ปริญญาตรี : นิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาโฆษณา
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

การทำงาน: ♦ ผู้จัดการฝ่ายการตลาด บริษัท สपोर्ट แอคทีฟ จำกัด
♦ ประชาสัมพันธ์ สมาคมกีฬาเสกกีตน้ำแข็งแห่งประเทศไทย
♦ วิทยากรพิเศษ ของชมรมเทพศรีกวีศิลป์ ในการอบรมภาษาไทย และการเขียนบทร้อยกรองเบื้องต้นให้กับครูและนักเรียนตามโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศ